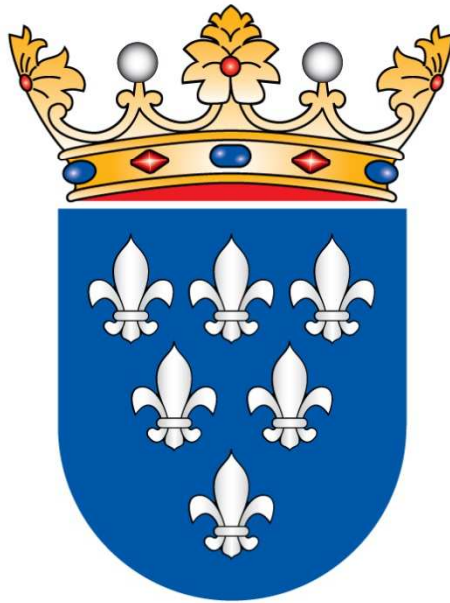

Gemeente Scherpenzeel

Programmabegroting

2019-2022

**citeertitel: 'Programmabegroting 2019-2022'
vastgesteld bij besluit van 1 november 2018**

Opdrachtgever: gemeente Scherpenzeel
afdeling Bedrijfsvoering

Datum: 18-09-2018

INHOUDSOPGAVE

AANBIEDING PROGRAMMABEGROTING 2019-2022 DOOR COLLEGE	4
INLEIDING	4
LEESWIJZER PROGRAMMABEGROTING	8
PROGRAMMA 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING	9
PROGRAMMA 1: VEILIGHEID	16
PROGRAMMA 2: VERKEER EN VERVOER	20
PROGRAMMA 3: ECONOMIE	23
PROGRAMMA 4: ONDERWIJS	28
PROGRAMMA 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	32
PROGRAMMA 6: SOCIAAL DOMEIN	39
PROGRAMMA 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	47
PROGRAMMA 8: VOLKSHUISVESTING, RUIMTELJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING (VHROSV)	53
RECAPITULATIE PROGRAMMA'S	59
GEPROGNOSTISEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019-2022	61
EMU SALDO	62
1. PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN	63
2. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	68
3. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	77
4. PARAGRAAF FINANCIERING	82
5. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	86
6. PARAGRAAF GRONDBELEID	90
7. PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN	93
8. PARAGRAAF DUURZAAMHEID	98
BIJLAGEN	101
BIJLAGE 1 INVESTERINGS- EN FINANCIERINGSSTAAT.....	102
BIJLAGE 2 SPECIFICATIE VAN HET EIGEN VERMOGEN	103
BIJLAGE 3 SPECIFICATIE VAN DE VOORZIENINGEN	104
BIJLAGE 4 SPECIFICATIE VAN DE VOORZIENING GROOT ONDERHOUD GEMEENTE-EIGENDOMMEN...	104
BIJLAGE 5 VERVANGINGSINVESTERINGEN 2019-2022	105
BIJLAGE 6 SUBSIDIEPROGRAMMA	106
BIJLAGE 7 FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN WAARVOOR EEN SEPARAAT RAADSVORSTEL VOLGT	108

AANBIEDING PROGRAMMABEGROTING 2019-2022 DOOR COLLEGE

INLEIDING

Hierbij bieden wij u de Programmabegroting 2019-2022 aan. De begroting is zowel beleidsmatig als financieel gebaseerd op de Kadernota 2019-2022. Alle programma's zijn beleidsmatig geactualiseerd en richten zich op de doelstellingen en activiteiten voor 2019. In de zogenaamde paragrafen vindt u vervolgens de thematische beschrijving van een aantal relevante onderwerpen.

Algemeen beeld Programmabegroting 2019-2022

De Programmabegroting 2019-2022 is, op basis van de nu bekende feiten, structureel sluitend. Het college heeft de Kadernota in de begroting verwerkt.

	2019	2020	2021	2022
Saldo Programmabegroting 2019-2022	54.037 V	205.434 V	361.780 V	485.331 V

Lokale lastendruk

Uit de voorliggende Programmabegroting 2019-2022 blijkt dat de lokale lastendruk afhankelijk van de situatie stijgt met 2,3%. Deze stijging bestaat uit de volgende onderdelen:

- De OZB wordt niet verhoogd (inflatiecorrectie blijft achterwege).
- De rioolheffing stijgt met 2,3% (inflatiecorrectie). Hiernaast stijgt het tarief met € 9,00 conform het Afvalwaterplan.
- Voor de afvalstoffenheffing wordt het systeem van Diftar ingevoerd. Dit betekent dat het bedrag wat uiteindelijk betaald moet worden afhankelijk is van het aantal ledigingen van de restafvalcontainer.

Meer informatie over de ontwikkeling van de gemeentelijke heffingen is opgenomen in de Paragraaf lokale heffingen.

Verschillen met Kadernota 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Saldo Kadernota 2019-2022	72.841 V	141.122 V	393.419 V	679.770 V
<u>Bijstellingen ten opzichte van de Kadernota:</u>				
Meicirculaire 2018	56.778 N	193.423 N	278.842 N	462.914 N
Vrijval stelpost budgettair kader		100.000 V	100.000 V	100.000 V
Woonbehoefteonderzoek	33.000 V			
Aanpassing loonkosten Sociaal domein	32.000 V	32.000 V	32.000 V	32.000 V
VNG Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU)	12.500 N	12.000 N	12.000 N	12.000 N
Geen indexering toepassen op de OZB	39.000 N	39.000 N	39.000 N	39.000 N
Incidentele kosten burgemeestersvacature	10.000 N			
Eenmalig budget extra opleiding raad	12.000 N			
Raadsbudget gedekt uit de Algemene reserve	22.000 V			
Strategisch adviseur	45.000 N			
Formatie uitbreiding communicatie	20.000 N	40.000 N	40.000 N	40.000 N
Gebundelde uitkering	42.000 V	42.000 V	42.000 V	42.000 V
Uitbreiding Griffie incl. eenmalig ophoging opleidingsbudget	10.800 N	10.800 N	10.800 N	10.800 N
BTW naar 9%	20.000 N			
Stelpost BTW compensatiefonds	60.000 V	60.000 V	60.000 V	60.000 V
Inlooppunt		45.000 V	45.000 V	45.000 V
Renteomslag	15.000 V	5.000 V	6.000 N	16.000 N
Overige verschillen < € 12.500	3.273 V	75.535 V	76.002 V	107.275 V
Totaal bijstellingen	18.805 N	64.312 V	31.640 N	194.439 N
Saldo Programmabegroting 2019-2022	54.037 V	205.434 V	361.780 V	485.331 V

Toelichting op de bijstellingen t.o.v. Kadernota 2019-2022

Algemene uitkering o.b.v. meicirculaire 2018

De meicirculaire 2018 is de basis voor het bepalen van de Algemene uitkering in de Programmabegroting 2019-2022. De effecten van deze circulaire zijn toegelicht in memo 2018-47.

Vrijval stelpost budgettair kader

Enkele jaren geleden is in het meerjarenperspectief ruimte gereserveerd voor – ieder jaar wisselende – incidentele kosten. Deze “stelpost budgettair kader” werd vóór aanvang van ieder jaar bij de kadernota en begroting ingevuld met concrete uitgaven. Bij een ruimer meerjarenperspectief en een forse Algemene reserve is deze stelpost niet noodzakelijk. De raad heeft bij de kadernota de wens uitgesproken om deze stelpost te laten vervallen. In de programmabegroting is dit nu structureel verwerkt. Het gevolg hiervan is dat vanaf de Kadernota 2020 voorstellen zullen worden ingebracht hoe voor dat begrotingsjaar kan worden omgegaan met verwachte incidentele kosten.

Woonbehoefteonderzoek

Het woonbehoefteonderzoek wordt uitgevoerd in 2019. Dit bleek al in 2018 te zijn aangemeld, dus de aanmelding in kadernota 2019 is gecorrigeerd.

Aanpassing loonkosten Sociaal domein

Er zijn personeelslasten ten laste van het Sociaal domein gecorrigeerd, hetgeen een voordeel in de exploitatie oplevert.

VNG Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering

Vanaf 2018 kunnen de gezamenlijke activiteiten die de VNG op verzoek van de leden voor hen organiseert of uitvoert, niet meer gefinancierd worden via uitnamen uit het

Gemeentefonds. Zodoende is er vanaf 2018 een fonds ingesteld (FGGU). In plaats van financiering via uitnamen uit het Gemeentefonds vraagt (factureert) de VNG vanaf 2018 rechtstreeks aan alle gemeenten een bijdrage naar rato voor de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten.

Geen indexering OZB

Zowel in het coalitieakkoord als in de raadsbehandeling van de kadernota is nadrukkelijk aandacht gevraagd voor lastenverlichting. Het college wil hier graag aan tegemoet komen indien dit van substantiële omvang is én beheerst en duurzaam kan worden ingezet. Dit voorkomt jojo-effecten in latere jaren.

In 2017 is de ozb met 16% verhoogd. Hiervan is 10% toe te rekenen aan inflatie en verschuiving met rioolheffing. De netto-stijging was 6%. Het college acht een dusdanige daling nu niet wenselijk en niet haalbaar. Gezien de financiële ruimte in het meerjarenperspectief stelt college daarom voor de indexering voor het jaar 2019 niet toe te passen en de komende jaren steeds te beoordelen of een volgende stap mogelijk is binnen de hierboven geschetste randvoorwaarden: substantieel, beheerst en duurzaam.

Incidentele kosten burgemeestersvacature;

Eenmalig budget extra opleiding raad;

Dekking Algemene reserve

De raadsbudgetten worden voor 2019 incidenteel verhoogd met een budget voor kosten rond de burgemeestersvacature (€ 10.000,00) en een eenmalig budget voor extra opleidingen (€ 12.000,00). Dit zal worden ingezet voor onder anderen trainingen of thema-avonden rond de onderwerpen integriteit, omgevingsvisie, energietransitie, vervolg van de heidag en/of de toekomstvisie. Omdat vrijwel alle incidentele kosten uit reserves worden gedekt, is het voorstel deze kosten voor 2019 te dekken uit de Algemene reserve.

Strategische advisering

Het college hecht veel waarde aan meer uren voor strategisch advies. Projecten blijven vaak langer liggen dan gewenst én het strategisch voorbereiden van besluitvorming krijgt onvoldoende aandacht. Bij de kadernota 2019 is om financiële redenen een ingroeitraject gekozen. Nu er financiële ruimte is, wil het college het strategisch kader zo snel mogelijk versterken. Dit komt ten goede van de snelheid en kwaliteit van de uitvoering van diverse projecten. Ook de interactie met de samenleving zal zo worden versterkt.

Formatieuitbreiding communicatie

Zowel de ambitie in het coalitieakkoord als de dagelijkse praktijk wijst uit dat kwantitatieve en kwalitatieve versterking gewenst is. Het college stelt voor de formatie structureel met 0,5 fte te verhogen. Hierdoor kan het team worden versterkt en persoonlijke kwaliteiten beter worden benut. De formatie-uitbreiding zal vooral worden gebruikt voor het bevorderen van inwonerparticipatie, actieve communicatie op social media en het ondersteunen en opleiden van de medewerkers op de beleidsafdelingen. Vanwege de tijd die nodig is voor de werving, kan de formatie medio 2019 beschikbaar komen.

Gebundelde uitkering

De gebundelde uitkering van het Rijk ten behoeve van de uitkeringslasten is aangepast op het niveau van 2018.

Uitbreiding Griffie

De structurele uitbreiding op de formatie voor de griffiemedewerker is in de begroting doorgevoerd.

BTW naar 9%

Per 2019 stijgt het lage BTW-tarief van 6% naar 9%. In de kadernota is per abuis dit effect vanaf 2020 geraamd. In de begroting is de stijging ook in de jaarschijf 2019 toegepast.

Stelpost BTW-compensatiefonds

Gemeenten kunnen voor het overgrote deel van hun uitgaven de betaalde BTW terugvragen bij het BTW-compensatiefonds. Enkele jaren geleden is het bedrag dat kan worden teruggevraagd gemaximeerd. De verwachte ruimte onder dit "plafond" kregen de gemeenten bevoorschot in de Algemene uitkering. Het effect vanwege hogere of lagere declaraties door gemeenten werd vervolgens weer doorgevoerd in de circulaire van Algemene uitkering uit het gemeentefonds. Dit leidde tot schommelingen en het risico op terugvordering. Voor dit risico was voorzichtigheidshalve een stelpost opgenomen van € 60.000,00. Het Rijk heeft de systematiek nu gewijzigd. Als er ruimte ontstaat onder het plafond (doordat gemeenten minder declareren) wordt dit pas in de septembercirculaire van het betreffende begrotingsjaar gemeld en na afloop van het jaar afgerekend. In de meicirculaire is geen voorschot meer opgenomen. Dit is een belangrijke reden van de lagere Algemene uitkering in de meicirculaire. Met andere woorden: lopende het jaar kan het voor dit onderdeel alleen nog maar meevallen. Als gevolg hiervan is de genoemde stelpost vervallen. De provincie zal in de toekomst in de jaarlijkse begrotingscirculaire kaders opnemen of en hoe een verwachte uitkering voor dit onderwerp kan worden begroot.

Inlooppunt

De structurele financiering van het inlooppunt is in de kadernota aangemeld ten laste van de exploitatie en nu ten laste van het Sociaal domein gebracht.

Renteomslag

Op basis van de geprognostiseerde balans en de liquiditeitenplanning zijn de rentekosten en -baten herrekend. De financiële effecten zijn hier zichtbaar gemaakt.

De programmabegroting is opgezet uit de volgende onderdelen:

1. Programma's

De programma's hebben een vaste opzet.

- Per programma wordt weergegeven wat de missie is: de overkoepelende doelstelling voor het betreffende programma. Vervolgens zijn de programma-onderdelen genoemd.
- Ieder programmaonderdeel wordt vervolgens uitgewerkt. Na een korte toelichting over de context volgt een tabel met de doelen en daarmee samenhangende activiteiten. Deze tabel bevat de twee vragen: 'Wat willen we bereiken?' en 'Wat gaat we doen?' Bij het programmaonderdeel worden (indien van toepassing) indicatoren gepresenteerd. Voor de indicatoren zie de toelichting hieronder.
- Een termijnkalender biedt vervolgens inzicht in de beleidsproducten per jaar. Deze termijnkalender is vervolgens de basis voor de interne jaarplannen en de termijnagenda van de raad.
- Het programma wordt afgesloten met de vraag 'Wat mag het kosten?'. Hierbij wordt eerst een overzicht gegeven van de nieuwe financiële ontwikkelingen binnen het programma, waarna een volledig overzicht van de lasten, baten en reservemutaties van het programma wordt gepresenteerd. Ook is er een tabel met de eventuele incidentele baten en lasten.

Toelichting op indicatoren

In de programmabegroting is een set verplichte beleidsindicatoren opgenomen. De uitkomsten zijn gepubliceerd op "waarstaatjegemeente.nl". Via deze website is ook achtergrondinformatie over de indicatoren beschikbaar, alsmede de bronnen.

Hiernaast is een aantal lokale indicatoren opgenomen. Er wordt, voor zover beschikbaar, een reeks getoond zodat de ontwikkeling kan worden gevolgd. Per indicator wordt een doel gesteld. Hiermee wordt inzichtelijk gemaakt, wat de verwachte ontwikkeling en/of het doel is. Niet alle indicatoren zijn beïnvloedbaar door beleid, maar er wordt toch een doel voor komend jaar weergegeven.

2. Overzicht van Baten en Lasten

Dit betreft een totaaloverzicht van de baten en lasten van alle programma's over de periode 2019-2022, gesplitst in lasten en baten.

3. Paragrafen

De paragrafen hebben als doel een *dwardsdoorsnede* te geven van de begroting, telkens bezien vanuit een bepaald perspectief. Hiermee wordt de informatie die in de programma's en overige financiële stukken versnipperd is weergegeven gebundeld. De paragraaf duurzaamheid is dit jaar voor het eerst opgenomen in de begroting. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft de volgende verplichte paragrafen voor:

- a. lokale heffingen;
- b. weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- c. onderhoud kapitaalgoederen;
- d. financiering;
- e. bedrijfsvoering;
- f. verbonden partijen;
- g. grondbeleid.

4. Bijlagen

De bijlagen bestaan uit diverse overzichten die gebruikt kunnen worden als nadere verdieping in de cijfers. Zo is bijvoorbeeld een overzicht van alle aanwezige reserves en voorzieningen opgenomen.

PROGRAMMA 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING

Portefeuillehouder: C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld/ H.J.C. Vreeswijk/ A. van Es
Programmacoördinator: W. van de Werken

0.1 Missie

Het gemeentebestuur staat dicht bij haar inwoners. Een toegankelijke houding is hierbij ons uitgangspunt. Onze inwoners en bedrijven worden tijdig betrokken bij nieuwe ontwikkelingen, op een moment dat er nog sprake kan zijn van een wezenlijke inbreng. Wij communiceren op een directe en actieve wijze. Het bestuur is krachtig en zichtbaar aanwezig in de gemeente en de regio. Wij willen een dienstverlenende gemeente zijn. Dit komt tot uitdrukking in het meedenken met onze inwoners, het uit de weg ruimen van bureaucratie en het bewerkstelligen van snelle doorlooptijden. Digitaliseren is hierbij een belangrijk instrument.

0.2 Programma-onderdelen

- A. Bestuur
- B. Beheer gebouwen en gronden
- C. Ondersteuning organisatie
- D. Algemene dekkingsmiddelen
- E. Mutaties reserves

0.2.A Bestuur

Bestuurskracht

Er komt veel op de gemeente Scherpenzeel af zoals de invoering van de omgevingswet en de doorontwikkeling van het sociaal domein. Samenwerking zowel met inwoners, maatschappelijke organisaties als bestuurlijk en ambtelijk staat voorop. Het gemeentebestuur toont daarin bestuurskracht en daadkracht naar inwoners, maar zeker ook naar "de buitenwereld", zoals omliggende gemeenten, de regio en de provincie Gelderland. Op basis van toekomstvisie Scherpenzeel worden beleidsnota's op ruimtelijk en sociaal domein verder ingevuld en de gemeentelijke organisatie verder ingericht.

Burgerparticipatie: van beleidsbepaler naar netwerkpartner

Er worden verschillende rollen van de gemeentelijke overheid verwacht. Niet alleen beleidsbepaler of regisseur, maar die van netwerkpartij om samen met anderen beleid te maken en uit te voeren. We zetten met name in op verantwoordelijkheid en eigenaarschap, op oplossingsgericht en integraal werken, het van buiten naar binnen denken én creativiteit en ondernemerschap. Daarbij is het belangrijk dat inwoners, organisaties en ondernemers vertrouwen hebben in de gemeentelijke overheid. Een overheid die open en transparant is en duidelijk, klantgericht, betrouwbaar, verbindend en tijdig met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers communiceert.

Strategisch samenwerken

De focus in de huidige samenwerking ligt op de Regio FoodValley, waarbij er verschillende samenwerkingsverbanden zijn. Vanuit het verleden is er op een aantal terreinen samenwerking met Woudenberg en Barneveld. Ten aanzien van de ICT in brede zin is Veenendaal de samenwerkingspartner. Het voornemen is om ook de uitvoering van basisregistraties en taken als de WOZ en de BAG bij Veenendaal onder te brengen.

Onderdeel van de toekomstvisie is hoe de gemeente Scherpenzeel haar (regionale) positie op middellange en lange termijn ziet. In het verlengde daarvan ligt de keuze welke vraagstukken/dossiers we lokaal willen oppakken en welke meer in regionaal verband. Dit kan consequenties hebben voor de partners waarmee we samenwerken.

Dienstverlening

We investeren in de kwaliteit van de dienstverlening. Enerzijds door bij de inhoudelijke aanpak nog meer uit te gaan van kansen en mogelijkheden en het principe "ja mits" als uitgangspunt te hanteren. Anderzijds door de gemeentelijke dienstverlening uit te breiden met werken op afspraak, keukentafelgesprekken en verdere digitalisering van de dienstverlening.

Huisvesting

In het verlengde van de toekomstvisie Scherpenzeel wordt een visie op gemeentelijke dienstverlening ontwikkeld. Daarbij is niet uit te sluiten dat dit gevolgen heeft voor de huisvesting van de gemeentelijke organisatie en of en zo ja hoe het gemeentehuis dan wel de loketfuncties in het centrum gehuisvest moeten worden. In het onderzoek hoort ook een knelpuntenanalyse en een programma van eisen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Versterken bestuurskracht en open communicatie	<ul style="list-style-type: none"> • Implementatie van de uitkomsten van de toekomstvisie <ul style="list-style-type: none"> -in beleid -in organisatie • Actievere en meer transparante communicatie via website en communicatie uitingen
2. Meer en strategisch samenwerken	<ul style="list-style-type: none"> • Nader invullen op basis van de toekomstvisie • Bijdrage van Scherpenzeel aan de samenwerking binnen de Regio FoodValley versterken • Taken op gebied van WOZ en BAG uitbesteden aan Veenendaal
3. Kwaliteit van dienstverlening verbeteren	<ul style="list-style-type: none"> • Werken vanuit de klant en "Ja tenzij" principe • Uitbreiden van de mogelijkheden (via meerdere kanalen)

0.2.B Beheer gebouwen en gronden

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Adequate huisvesting van de gemeente en haar ambtenaren	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek (inclusief programma van eisen) m.b.t. huisvesting gemeente op langere termijn.

In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen is een uitwerking opgenomen van het gebouwenbeheer.

0.2.C Ondersteuning organisatie

Organisatieontwikkeling

De ambtelijke organisatie blijft in beweging en zoekt de verbinding met de samenleving, de raad en elkaar. De missie is vertaald in zeven aandachtsgebieden waar we pragmatisch mee aan de slag gaan onder het motto 'gewoon DOEN'. Het gaat om dienstverlening (KCC); innovatie & processen; resultaatgericht werken; efficiënt samenwerken; binden & boeien; projectmatig werken; dienend leiderschap. Deze projecten fungeren als pilot en worden binnen bestaande budgetten gerealiseerd.

Versterking strategisch vermogen

Er komen allerlei vraagstukken op de gemeente af die vragen om een strategisch antwoord. Ook is versterking van de regiefunctie nodig omdat Scherpenzeel als kleine gemeente steeds meer taken samen met anderen oppakt, dan wel uitbesteedt. Dit vergt een stevig opdrachtgeverschap/regisseurschap met specifieke kwaliteiten die nu onvoldoende aanwezig zijn in de organisatie. De komende jaren is hier zeker extra aandacht (lees ook capaciteit) voor nodig. Hierbij valt te denken aan:

- Een duurzaam Scherpenzeel in 2050;
- Toekomstvisie Scherpenzeel mede in relatie met de Omgevingsvisie;
- Parapluplan voor de doorontwikkeling in het Sociaal Domein;
- Vormgeven netwerksamenwerking met de samenleving/dienstverlening in relatie tot bestuurskracht;
- Regionale positiebepaling ten aanzien van ambtelijke samenwerking in de regio.

Digitale overheid

Gemeenten volgen de trend van digitalisering van de dienstverlening. Voor inwoners wordt het mogelijk om digitale aanvragen in te dienen en via meerdere kanalen contact met de gemeente te hebben. Scherpenzeel volgt deze trend en heeft de ambities vastgelegd in het Informatiebeleidsplan 2017-2020. Daarnaast houden we rekening met inwoners die minder digitaal vaardig zijn. Een belangrijke stap in professionele digitale dienstverlening is een goed klantcontactstelsel, waarin klantcontacten worden vastgelegd en klantinformatie beschikbaar is, gekoppeld aan een goed ingericht zaakstelsel. Hierbij staat de klant centraal, niet de organisatorische indeling. Naast een stabiel ICT-platform vraag dit om goede informatiebeveiliging. Bij deze onderwerpen maken we gebruik van expertise die vanuit de ICT-samenwerking met gemeente Veenendaal beschikbaar is.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

Vanaf 1 januari 2020 is het private arbeidsrecht van toepassing op gemeenteambtenaren. De rechtspositie wordt voortaan geregeld in het Burgerlijk Wetboek, de Cao, de arbeidsovereenkomst en het personeelshandboek. Bij arbeidsgeschillen vervalt de afwijkende rechtsgang van ambtenaren en zal, net als in de marktsector, voortaan de kantonrechter uitspraak doen bij de meeste arbeidsgeschillen. De invoering van deze wet zal geen structurele gevolgen hebben binnen onze begroting.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Organisatie ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">• Uitvoeren 7 speerpunten organisatie ontwikkeling• Nieuw intranet met interactie mogelijkheid
2. Versterking strategische vermogen van de organisatie	<ul style="list-style-type: none">• 2 ambtenaren aantrekken met strategische denkkraft• Extra budget beschikbaar stellen voor meerkosten bij vacatures• Investeren in versterking strategisch vermogen bij huidige organisatie
3. Betrouwbare digitale overheid	<ul style="list-style-type: none">• Uitvoeren van het Informatiebeleidsplan 2017-2020• Implementeren van de landelijke digitaliseringsagenda's• Voldoen aan de standaarden voor informatiebeveiliging• Inzetten op digitale duurzaamheid van de archivering
4. WRNA	<ul style="list-style-type: none">• Implementatie nieuwe wet en regelgeving
5. Financieel beleid volgens vastgestelde randvoorwaarden	<ul style="list-style-type: none">• Huidig niveau AO/IC handhaven• De gevolgen van het nieuwe BBV en de vennootschapsbelasting implementeren en monitoren

0.2.D Algemene Dekkingsmiddelen

Een realistische begroting is belangrijk. Alle structurele uitgaven moeten worden gedekt door structurele inkomsten. Bijzondere aandacht vraagt het sociaal domein, zeker nu de integratie-uitkering voor het sociaal domein wordt opgenomen in de Algemene uitkering. Het monitoren van de uitgaven wordt daarmee extra belangrijk. De Reserve sociaal domein moet van voldoende omvang zijn om tegenvallers en uitschieters in de kosten op te vangen.

In het verlengde van de ICT-samenwerking (met gemeente Veenendaal) wordt ingezet op intensivering van de belastingsamenwerking, waarbij er mogelijk schaal- en of efficiencyvoordelen te behalen zijn ten opzichte van de huidige samenwerking die er is met de gemeente Woudenberg. De onroerende zaakbelasting stijgt alleen trendmatig. Daarnaast bezien we de mogelijkheid om eenmalig een lastenverlaging toe te passen. Tarieven zijn zoveel mogelijk kostendekkend. Grote regionale verschillen in tarieven zijn ongewenst. De leges voor omgevingsvergunningen willen we daarom harmoniseren met de gemeenten die deel uitmaken van Omgevingsdienst De Vallei.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een gezond en sluitend meerjarenperspectief	<ul style="list-style-type: none">• Structurele lasten worden gedekt door structurele inkomsten• Realistisch begroten.
2. Financiële stabiliteit tijdens het begrotingsjaar	<ul style="list-style-type: none">• Financiële sturing op ontwikkelingen na vaststellen begroting.
3. Financieel gezonde uitvoering van het sociaal domein	<ul style="list-style-type: none">• Uitgaven en administratie van het sociaal domein monitoren.• Het proces van facturatie door zorgverleners optimaliseren.
4. Ruimte voor investeringen in duurzaamheid	<ul style="list-style-type: none">• Opbrengsten uit grondexploitaties bestemmen voor investeringen in duurzaamheid
5. Stijging van gemeentelijke belastingen beperken.	<ul style="list-style-type: none">• De onroerend zaakbelasting alleen trendmatig laten stijgen.• In de komende jaren eenmalig een lastenverlichting doorvoeren als de financiële situatie het toelaat.
6. Goede uitvoering van de gemeentelijke belastingen	<ul style="list-style-type: none">• Communicatie over de belangrijkste items van de belastingverordeningen• Efficiënte afhandeling bezwaarschriften• Intensivering van samenwerking op belastinggebied
7. Actuele tarieven voor gemeentelijke heffingen	<ul style="list-style-type: none">• Leges omgevingsvergunningen harmoniseren met gemeenten die deel uitmaken van de OddV.

0.2.E Mutaties reserves

De gemeente Scherpenzeel heeft een gezonde financiële positie met een behoorlijke Algemene reserve. Deze kan worden ingezet voor belangrijke duurzame investeringen die ten gunste van de gehele bevolking komen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Actueel beleid op reserves	<ul style="list-style-type: none">• Jaarlijks bij de kadernota de uitgangspunten voor reserves beoordelen.
2. Algemene reserve komt ten goede aan de samenleving	<ul style="list-style-type: none">• Jaarlijks door middel van risicomangement de minimale hoogte van de Algemene reserve bepalen.• Eenmalige waardevolle en duurzame investeringen (die ten goede komen aan de gehele bevolking) voorleggen aan de gemeenteraad met de

	mogelijkheid deze te dekken uit de Algemene reserve.
3. Een financiële buffer voor kosten in het sociaal domein	<ul style="list-style-type: none"> • Het geheel van reserves binnen het sociaal domein beoordelen aan de hand van de gewijzigde financieringsstromen. • De benodigde hoogte van de reserve(s) binnen het sociaal domein bepalen. • De systematiek van reservemutaties voor de Reserve sociaal domein vaststellen.

0.3 Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				Begroot	
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Formatie	Fte per 1.000 inwoners				6,5	6,6	6,6
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners				6,2	6,1	6,0
Apparaatskosten	Kosten per inwoner				567	564	599
Externe inhuur	Kosten % van loonsom +totale kosten inhuur externen				nb	17	20
Overhead	% van totale lasten				14	13	17*
Bezwaarschriften (excl. WOZ) – Besluit college							
• Ingetrokken	Aantal	4	11	14	6		
• Ongegrond	Aantal	6	18	8	6		
• (Deels) Gegrond	Aantal	3	4	1	1		
• % gegrond	%	23%	12%	4%	14%	10%	10%

*Het overheadpercentage zoals berekend onder taakveld 0.4 is berekend op basis van de personeelslasten en wijkt daarom af van bovenstaand percentage.

0.4 Termijnkalender

	2019	2020	2021	2022
Financieringsstromen en reserves sociaal domein		Onderzoek gemeentelijke huisvesting		
Toekomstvisie vaststellen				

0.5 Verbonden partijen

Naam	Bijdrage aan beleidsdoelstelling
Regio Foodvalley	Strategisch samenwerken
Vitens	
BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)	Huisbankier.
IBMN (Inkoop- bureau Midden Nederland)	Kennispartner voor regelgeving rond aanbestedingen; ondersteunen bij het uitvoeren van aanbestedingen.

0.6 Wat mag het kosten?

0.6.1 Nieuwe beleidsvoornemens

Lasten	2019	2020	2021	2022
Raadsbudgetten	22.000			
Werkprogramma Foodvalley	39.000	25.000	25.000	25.000
Inwonerbijdrage Foodvalley	750	750	750	750
Analyse en PVE gemeentehuis	50.000			
Nieuw intranet	7.000	7.000	7.000	7.000
Verhoging BTW laag tarief voor kostenverhogende onderdelen	20.000	20.000	20.000	20.000
Formatie wethouders	9.000	9.000	9.000	9.000
Formatie Communicatie	20.000	40.000	40.000	40.000
Meerkosten inhuur derden bij vacatures		25.000	25.000	25.000
Dekking formatie Ruimte en Groen niet meer uit Kwaliteitsreserve Woningbouw		27.500	27.500	27.500
Strategische vraagstukken en regiefunctie	110.000	110.000	110.000	110.000
Totaal	255.750	264.250	264.250	264.250
Baten	2019	2020	2021	2022
Reserve FoodValley	-14.000			
Algemene reserve	-72.000			
Totaal	-86.000	0	0	0

0.6.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

Lasten	2017	2018	2019	2020	2021	2022
010 Bestuur	748.830	807.834	828.476	782.514	790.551	791.051
020 Burgerzaken	275.415	258.618	276.992	256.992	243.992	256.992
030 Overige gronden en gebouwen	143.661	19.257	19.786	19.786	19.786	19.786
040 Ondersteuning organisatie	2.946.750	2.810.988	3.167.008	3.115.323	3.120.589	3.108.022
050 Treasury	10.750	7.140	1.384	9.683	8.919	8.919
061 OZB woningen	153.812	131.128	145.142	145.142	145.142	145.142
062 OZB niet-woningen	7.923	9.056	9.419	9.419	9.419	9.419
064 Belastingen overig	17.172	18.957	18.695	21.895	18.695	21.895
070 Algemene uitkering en overige	4.532	141.230	25.311	30.717	36.124	36.124
080 Overige baten en lasten	-15.426	123.500	144.375	169.375	169.375	169.375
090 Vennootschapsbelasting	7.428	0	0	0	0	0
012 Reserve mutaties	1.278.689	1.006.766	286.917	8.066.239	285.500	285.500
Totaal lasten	5.579.536	5.334.475	4.923.506	12.627.086	4.848.093	4.852.226

Baten		2017	2018	2019	2020	2021	2022
010	Bestuur	-74.389	0	0	0	0	0
020	Burgerzaken	-192.709	-166.634	-169.305	-169.305	-169.305	-169.305
030	Overige gronden en gebouwen	-56.133	-33.139	-33.139	-33.139	-33.139	-33.139
040	Ondersteuning organisatie	-63.939	-49.450	-49.450	-49.450	-49.450	-49.450
050	Treasury	-39.474	-32.488	-30.738	-30.488	-30.238	-30.000
061	OZB woningen	-1.183.139	-1.208.995	-1.204.290	-1.204.290	-1.204.290	-1.204.290
062	OZB niet-woningen	-512.362	-510.652	-518.109	-518.109	-518.109	-518.109
064	Belastingen overig	-41.562	-42.845	-41.748	-41.748	-41.748	-41.748
070	Algemene uitkering en overige	-9.994.576	-10.713.231	-11.049.790	-11.406.719	-11.653.712	-11.814.957
080	Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0
012	Reserve mutaties	-1.856.879	-1.900.424	-1.315.319	-570.374	-580.875	-441.723
Totaal	baten	-14.015.162	-14.657.858	-14.411.888	-14.023.622	-14.280.866	-14.302.721
Saldo	voor bestemming	-8.435.627	-9.323.384	-9.488.382	-1.396.536	-9.432.773	-9.450.495
Reservemutaties		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toev.	Res. Automatisering			108.500	108.500	108.500	108.500
Ontr.	Alg. reserve:			-72.000			
	Res. huisvesting			-40.446	-40.446	-40.446	-40.446
	Res. Foodvalley			-14.000	0	0	0
	Res. Automatisering			-173.317	-155.174	-159.285	-151.487
Totaal	reservemutaties			-191.263	-87.121	-91.232	-83.433
Saldo	na bestemming			-9.679.645	-1.483.657	-9.524.004	-9.533.928

0.6.3 Tabel incidentele baten en lasten

Incidenteel	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten						
raadsbudgetten			22.000			
werkprogramma Foodvalley analyse en pve gemeentehuis			14.000			
			50.000			
Baten						
onttrekking Algemene reserve			-72.000			
onttrekking Reserve Foodvalley			-14.000			
Totaal incidenteel			0	0	0	0

PROGRAMMA 1: VEILIGHEID

Portefeuillehouder: C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld

Programmacoördinator: J.W. Berkhof

1.1 Missie

De gemeente Scherpenzeel is een fijne gemeente om te wonen, te werken en te recreëren. Een veilige woon- en leefomgeving draagt daaraan bij. De gemeente heeft een verantwoordelijke taak als het gaat om de openbare orde en veiligheid, maar doet dit niet alleen; we werken daarvoor samen met politie, brandweer, Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, inwoners, wijkplatforms en ondernemers. Inwoners, ondernemers en toeristen voelen zich veilig en weten zich beschermd door de overheid. Respect voor elkaar is en blijft de norm. We handhaven de regels op het gebied van de openbare orde, veiligheid en evenementen. Iedereen is goed voorbereid op eventuele calamiteiten.

1.2 Programma-onderdelen

A. Crisisbeheersing en Brandweer

B. Openbare orde en veiligheid

1.2.A Crisisbeheersing en Brandweer

In de begroting van 2019 zijn voor de brandweer (en voor VGGM als geheel) geen ingrijpende beleidsmaatregelen opgenomen. Na de zomer wordt, in nauw overleg met de beleidsambtenaren van de deelnemende gemeenten, een meerjarig perspectief geschetst voor de brandweer. Dit mondt uit in een Beleidsplan 2019-2023.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
<ol style="list-style-type: none">Brandweezorg<ul style="list-style-type: none">- Voldoen aan kwaliteitsnormen, zoals uitruktijden- Voldoende zorg voor vrijwilligersBrandveilige samenlevingDoorontwikkeling Repressieve Organisatie VGGM	<ul style="list-style-type: none">• Het leveren van een actieve bijdrage aan het functioneren van de regionale brandweer• Het monitoren van de kwaliteit van regionale brandweezorg• Het investeren van de brandweer in de relatie met het lokaal bestuur• Het inzetten op preventie om onder andere risicoreductie te bewerkstelligen en de veiligheidsbeleving van inwoners en instellingen• Het inzetten op de verbetering van repressie, zoals snellere opkomsttijden, monitoren van het regionale dekkingsplan, het terugdringen van loze meldingen, voldoende inzet van vrijwilligers en het doelmatig inzetten van financiële middelen• Na afronding van de pilot bepalen of de FRB-activiteiten van de brandweer worden voortgezet.
<ol style="list-style-type: none">De gemeente Scherpenzeel is goed voorbereid op rampen en incidenten	<ul style="list-style-type: none">• Het up-to-date houden van de gemeentelijke rampenprocessen.• Opleiden en oefenen van de medewerkers in de crisisorganisatie, die op gemeentelijk niveau een taak houden in de rampenbestrijding• Het (in regionaal verband) leveren van piketfunctionarissen voor de inzet in de rol van OVD bevolkingszorg en

	<p>piketfunctionarissen voor de inzet in het Regionaal Operationeel Team (ROT) in Arnhem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het actueel houden van het gemeentelijk alarmerings- en oproepsysteem Communicator en dit ook periodiek beoefenen
--	--

1.2.B Openbare orde en Veiligheid

De gemeente Scherpenzeel stelt de komende periode het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 op. We doen dit samen met de gemeenten Barneveld en Nijkerk, de politie en het Openbaar Ministerie. We richten ons in ieder geval op de aanpak van high impact crimes (met speciale aandacht voor woninginbraken en ondermijning), de aanpak van de woon- en leefomgeving en alcohol- en drugsgebruik en -overlast.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Aanpak van high impact crimes	<ul style="list-style-type: none"> • Projecten <ul style="list-style-type: none"> - Witte voetjes (de gezamenlijke campagne van gemeente, wijkplatforms en politie om woninginbraken tegen te gaan) - Boef in de wijk (een anti-woninginbrakenspel waarbij inwoners op een actieve manier worden betrokken) - Zomervakantie- en Donkere Dagen Offensief (een gezamenlijke campagne van gemeente en politie) - Informeren over babbeltrucs (gericht op senioren) - Aanpak van inbraken in en diefstal van auto's - Aanpak van diefstal van fietsen - Dekkend netwerk van "WhatsApp-groepen" - 112-Campagne (om het aantal meldingen en aangiften te vergroten) • Communicatie over Veiligheidsbeleid in het algemeen en in het bijzonder over: <ul style="list-style-type: none"> - Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) - Selecta DNA - Week en Dag van de Veiligheid - Veiligheidstips (via de gemeentelijke informatiepagina) - 112
2. Aanpak van overlast en vandalisme in de woon- en leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Projecten <ul style="list-style-type: none"> - Het voorkomen en het bestrijden van overlast en vernielingen door jongeren en het verhalen van de kosten daarvan op de daders. - Waar nodig het cameratoezicht uitbreiden • Communicatie over <ul style="list-style-type: none"> - Vernielingen en schades - Het doen van meldingen en aangiften - Het tegengaan van verkeersoverlast
3. Aanpak van drank- en drugsgebruik en -overlast	<ul style="list-style-type: none"> • Het terugdringen van alcoholgebruik door jongeren (samen met anderen gemeenten in voortgezette FrisValley-aanpak) • Het controleren op en het handhaven van openingstijden in horeca en sportkantines

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
	<ul style="list-style-type: none"> Het terugdringen van drugsgebruik door jongeren in samenwerking met onder andere het Centrum voor Jeugd en Gezin Scherpenzeel Het bewust maken van de gevaren van te vroeg, te vaak en te veel alcohol- en drugsgebruik bij jongeren door het netwerk om hen heen daarbij te betrekken De handel in soft- en harddrugs aanpakken.
4. Aanpak subjectieve veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> Het voortzetten, verdiepen en uitbouwen van de wijkplatforms in Scherpenzeel
5. Burgerhulpverlening-AED	<ul style="list-style-type: none"> Het werven, opleiden en opgeleid houden van burgerhulpverleners; Een dekkend netwerk van AED's die 24/7 beschikbaar zijn.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Evenementenbeleid	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering geven aan het beleid dat door de gemeenteraad is vastgesteld Actualiseren van de sluitingstijden van evenementen, conform het coalitieakkoord. Het verzorgen van een gestroomlijnd proces voor de vergunningverlening Overleg met de Klankbordgroep Heerlijk Scherpenzeel in het kader van het evenementenbeleid

1.3 Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				Begroot	Doel
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	59	59	48	0	40	40
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,5	0	0,5	1	0	0
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	3,2	2,6	2,6	2,6	0	0
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,6	3,7	1,6	2,1	1	1
Vernielingen en beschadigingen in openbare ruimte	Aantal per 1.000 inwoners	4,7	5,8	4,7	1,6	3	1

1.4 Termijnkalender

2019	2020	2021	2022
Integraal Veiligheidsprogramma 2019-2022		Veiligheidsmonitor 2021-2022	

1.5 Verbonden partijen

Naam	Bijdrage aan beleidsdoelstelling
VGGM (Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden)	Adequate brandweezorg Adequate ambulancezorg

1.6 Wat mag het kosten?

1.6.1 Nieuwe beleidsvoornemens

<i>Lasten</i>	2019	2020	2021	2022
Inwonerbijdrage VGGM	10.525	10.525	10.525	10.525
Werkbudget Openbare orde en veiligheid	8.000	8.000	8.000	8.000
Totaal	18.525	18.525	18.525	18.525

1.6.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

<i>Lasten</i>	2017	2018	2019	2020	2021	2022
110 Brandweer	497.450	507.322	519.466	519.466	519.466	519.466
120 Openbare orde en veiligheid	148.496	144.113	157.892	157.892	157.892	157.892
Totaal lasten	645.946	651.435	677.357	677.357	677.357	677.357
<i>Baten</i>	2017	2018	2019	2020	2021	2022
110 Brandweer	-6.082	0	0	0	0	0
120 Openbare orde en veiligheid	-13.246	-12.840	-12.840	-12.840	-12.840	-12.840
Totaal baten	-19.328	-12.840	-12.840	-12.840	-12.840	-12.840
Saldo voor bestemming	626.618	638.595	664.517	664.517	664.517	664.517
<i>Reservemutaties</i>	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Geen						
Totaal reservemutaties			0	0	0	0
Saldo na bestemming			664.517	664.517	664.517	664.517

1.6.3 Tabel incidentele baten en lasten

Er zijn geen incidentele baten en lasten binnen dit programma aanwezig.

PROGRAMMA 2: VERKEER EN VERVOER

Portefeuillehouder: A. van Es
Programmacoördinator: R. ter Horst

2.1 Missie

Een openbare ruimte die functioneert als gemeenschappelijke ruimte van en voor inwoners en bezoekers. De ruimte is doelmatig ingericht en wordt onderhouden volgens behoefte van onze inwoners. Alle verkeersdeelnemers kunnen zich veilig en comfortabel bewegen.

Een goede kwaliteit van de openbare ruimte draagt bij aan de (verkeers)veiligheid en het welzijn van de inwoners. De gemeentelijke eigendommen in de openbare ruimte zijn belangrijke kapitaalgoederen die op een verantwoorde wijze onderhouden worden, om kapitaalvernietiging en (grote) investeringen in de toekomst te voorkomen.

2.2 Programma-onderdelen

- A. Verkeer en Vervoer
- B. Parkeren

2.2.A Verkeer en Vervoer

De leefomgeving in Scherpenzeel is zeer verkeersveilig en de kwaliteit is in veel opzichten hoog. Om deze kwaliteiten te behouden en waar mogelijk te verbeteren wordt een visie opgesteld waarin staat welke maatregelen worden genomen. Door aan te sluiten bij de omgevingsvisie wordt de integrale ruimtelijke kwaliteit in samenhang geborgd. Vooruitlopend op deze visie verbeteren wij de verkeerssituatie van de kruising Oosteinde/Ringbaan en in de Eikenlaan. Hierbij betrekken we onze inwoners.

Om de kwaliteit van het openbaar vervoer ook in de toekomst te behouden en zo mogelijk te verbeteren zal het lobbywerk met de opdrachtgevers worden voortgezet. Hierbij zal vooral aansluiting worden gezocht met de gemeenten in de Regio Foodvalley.

Het grootschalig onderhoud aan asfaltwegen zal conform het wegenbeheerplan in 2019 worden uitgevoerd.

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting is conform het vervangingsplan uitgevoerd. In de komende jaren is alleen nog kleinschalige vervanging nodig.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Behoud en mogelijk versterken van de kwaliteit en veiligheid van de woon- en leefomgeving. Optimale infrastructuur voor alle verkeersdeelnemers.	Opstellen lange termijnvisie voor de fysieke leefomgeving in de omgevingsvisie. Bij herinrichting van wegen verbeteren wij de kwaliteit en de veiligheid. Wij creëren een mogelijkheid om door middel van een app verbeterpunten door te geven aan gemeente.
2. Toekomst vast openbaar vervoer.	Lobbywerk voortzetten richting opdrachtgevers openbaar vervoer.
3. Aanpak kruising Oosteinde/Ringbaan	Verkeerskundig onderzoek en opstellen ontwerp voor verbetering verkeerssituatie.

2.2.B Parkeren

In 2018 heeft een evaluatie plaatsgevonden van het huidige parkeerbeleid in het centrum. Als basis zijn hiervoor een parkeeronderzoek en de reacties uit een inspraakavond gebruikt. Uit deze evaluatie is naar voren gekomen dat er geen grote

knelpunten zijn in het centrum ten aanzien van het parkeren en dat het huidige beleid (met hoogstens enkele kleine aanpassingen) voldoet.

Het parkeren in de woonwijken is in 2012 grootschalig onderzocht. Hierna zijn op de locaties waar een tekort was aan parkeerplaatsen extra parkeerplaatsen aangelegd. Daarnaast zijn er diverse straten heringericht waarbij het aantal parkeerplaatsen is toegenomen. Om de huidige parkeerdruk in beeld te brengen zal er een nieuw parkeeronderzoek worden gehouden.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Verbeteren parkeren in woonwijken	<ul style="list-style-type: none"> Wij houden een nieuw parkeeronderzoek in woonwijken.

2.3 Indicatoren

Geen indicatoren

2.4 Termijnkalender

2019	2020	2021	2022
Herziening beheerplan wegen	Herziening beheerplan openbare verlichting	Uitbreiding parkeerruimte op locaties waar een tekort is (2021 en 2022)	
Opstellen lange termijnvisie voor de fysieke leefomgeving in de omgevingsvisie (2019 en 2020)	Verkeerskundig onderzoek en opstellen ontwerp voor verbetering verkeerssituatie kruising Oosteinde-Ringbaan		
Invoeren app om verbeterpunten door te geven aan gemeente			
Projectmatige herinrichting Eikenlaan			
Parkeeronderzoek in de woonwijken			

2.5 Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen aan dit programma verbonden.

2.6 Wat mag het kosten

2.6.1 Nieuwe beleidsvoornemens

<i>Lasten</i>	2019	2020	2021	2022
Extra maatregelen Eikenlaan	40.000			
Kruising Oosteinde-Ringbaan		7.500	7.500	7.500
Aanschaf 10abri's		4.333	4.333	4.333
Totaal	40.000	11.833	11.833	11.833
<i>Baten</i>	2019	2020	2021	2022
Algemene reserve	-40.000			
Totaal	-40.000	0	0	0

2.6.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

	<i>Lasten</i>	2017	2018	2019	2020	2021	2022
210	Verkeer en vervoer	826.417	1.184.912	1.000.106	767.252	776.444	767.808
250	Openbaar vervoer	14.457	15.767	16.972	21.306	21.306	21.306
Totaal lasten		840.874	1.200.679	1.017.078	788.557	797.750	789.114
	<i>Baten</i>	2017	2018	2019	2020	2021	2022
210	Verkeer en vervoer	-28.429	-26.480	-10.730	-10.730	-10.730	-10.730
250	Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0
Totaal baten		-28.429	-26.480	-10.730	-10.730	-10.730	-10.730
Saldo voor bestemming		812.445	1.174.199	1.006.348	777.827	787.020	778.384
	<i>Reservemutaties</i>	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toev.	Res. wegen			147.000	147.000	147.000	147.000
Onttr.	Res. Alg.Res			-40.000	0	0	0
	Res. wegen			-190.000	0	-	-
Totaal reservemutaties				-83.000	147.000	147.000	147.000
Saldo na bestemming				923.348	924.827	934.020	925.384

2.6.3 Tabel incidentele baten en lasten

	<i>Incidenteel</i>	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten							
extra maatregelen Eikenlaan				40.000			
Baten							
onttrekking Algemene reserve				-40.000			
Totaal incidenteel				0	0	0	0

PROGRAMMA 3: ECONOMIE

Portefeuillehouder: C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld/A. van Es/T.van Dijk
Programmacoördinator: R. ter Horst

3.1 Missie

Een leefbaar en levendig dorp met actieve ondernemers en inwoners in een mooi landschap. Het dorp is ingebed in de regio en heeft aantrekkingskracht op haar omgeving.

De gemeente Scherpenzeel is geen forensendorp of slaapgemeente. Een goed functionerende plaatselijke economie is een belangrijke factor om ons dorp leefbaar te behouden. Belangrijke kenmerken zijn een aantrekkelijk en gevarieerd winkelaanbod, actieve bedrijven en voldoende lokale werkgelegenheid. Dat geldt ook voor onze agrarische ondernemers in het buitengebied. Werken en rusten wisselen elkaar daarbij af; op zondag zijn de winkels gesloten.

3.2 Programma-onderdelen

- A. Economische ontwikkeling
- B. Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- C. Economische promotie

3.2.A Economische ontwikkeling

De gemeente Scherpenzeel voert de komende jaren – in goed overleg met ondernemers en inwoners – de door de gemeenteraad vastgestelde Centrumvisie Scherpenzeel uit. We richten ons daarbij op de volgende aandachtspunten:

- Een vitaal centrumgebied met een voldoende hoog voorzieningenniveau;
- Een gezond ondernemersklimaat waar men zich graag vestigt;
- Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte met aandacht voor parkeren;
- Een efficiënt standplaatsenbeleid.

Weekmarkt

De weekmarkt vindt onveranderd plaats op woensdagmorgen van 8.00 tot 13.00 uur op het Plein 1940 en de Marktstraat. De weekmarkt kent geen leegstand. Wel is er enige wisseling van marktkooplieden. De markt is heringericht. Daarnaast vindt onderzoek plaats naar een meest efficiënte inrichting van standplaatsen op de Beukenlaan en Plein 1940; het beleid wordt daarvoor geactualiseerd. Evaluatie van dit beleid vindt plaats in de komende jaren.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een structureel goed functionerend winkelbestand met een gevarieerd aanbod in Scherpenzeel	<ul style="list-style-type: none">• Continuering gestructureerd overleg met de Ondernemersvereniging / Bedrijvenkring om elkaar te informeren over ontwikkelingen• Realisatie uitvoeringsprogramma Centrumvisie met daarin participatie ondernemers/winkeliers• Efficiënte standplaatsinrichting

3.2.B Fysieke bedrijfsinfrastructuur

De kwaliteit van de beide (volledig uitgegeven) bedrijventerreinen, 't Zwarte Land (35 hectare) en Hogekamp-Oost (6,5 hectare) is goed. We vinden het belangrijk dat de kwaliteit van de bedrijventerreinen (het gaat om 'schoon, heel en veilig') ook goed blijft. We bekijken daarom – samen met ondernemers op de bedrijventerreinen – of het invoeren van het Keurmerk Veilig Ondernemen (op) Bedrijventerreinen (KVO-B) wenselijk en haalbaar is.

Uit onderzoek blijkt er behoefte te zijn aan zo'n 7,5 hectare (netto) nieuw bedrijventerrein in combinatie met het reloceren van bedrijven op het bestaande bedrijventerrein 't Zwarte Land. De Ondernemersvereniging heeft, naar aanleiding van het behoefteonderzoek, samen met een aantal ondernemers het Integraal Plan Scherpenzeel (IPS) ontwikkeld. Onderdeel daarvan is de ontwikkeling van een bedrijventerrein. Het proces van het aanpassen van het bestemmingsplan voor het nieuwe bedrijventerrein is inmiddels gestart. Bij de nieuwe ontwikkeling is revitalisatie van de huidige terreinen een aandachtspunt. Voor eind 2018 moet duidelijk worden of en hoe de gemeente verder wil met andere elementen uit het IPS, dit in samenhang met de op te stellen omgevingsvisie.

Agrarische bedrijven

De agrarische sector is één van de belangrijkste gebruikers van het buitengebied van Scherpenzeel en is voortdurend in ontwikkeling. De komende jaren blijven in het teken staan van de omslag van de zogenoemde toelatings- naar ontwikkelingsplanologie. De gemeente Scherpenzeel daagt de samenleving uit om, in lijn met de koers van de provincie en Regio FoodValley, initiatieven voor het buitengebied te ontwikkelen en tegelijkertijd bij te dragen aan de gezamenlijke doelen voor het buitengebied. Het leveren van maatwerk biedt de agrarische sector ruimte om te kunnen ontwikkelen tot een niveau waarbij de sector internationaal concurrerend is. Het is belangrijk dat we hierover structureel met onze agrarische sector in gesprek zijn.

Glasvezel

De gemeente Scherpenzeel hecht aan een snelle internetverbinding voor (inwoners en) bedrijven. Voor veel (agrarische) bedrijven is dat zo langzamerhand een basisbehoefte voor verdere ontwikkeling aan het worden. Marktpartijen hebben de afgelopen periode het initiatief genomen voor de aanleg van snel internet in het buitengebied. Voor de bedrijventerreinen vindt dat nog niet grootschalig plaats. De gemeente Scherpenzeel volgt de ontwikkelingen nauwlettend en faciliteert – waar mogelijk – de aanleg van snel internet op de bedrijventerreinen.

Circulaire Economie

We ondersteunen duurzaamheidsinitiatieven zoals het Vallei Boert Bewust-concept. Daarnaast zal circulaire economie een steeds grotere rol in onze maatschappij gaan spelen. De regio FoodValley wil hierin belangrijke stappen gaan zetten de komende jaren. Na medio 2018 wordt aan dit dossier versterkt aandacht geschonken.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Voldoende ruimte blijven bieden voor ondernemers om zich te vestigen of verder te ontwikkelen binnen Scherpenzeel	<ul style="list-style-type: none">• Regulier overleg voeren met de Scherpenzeelse ondernemers en betrekken in planvorming en Centrumvisie samen met ondernemers tot stand brengen• In beeld brengen van behoefte aan bedrijfsruimte en overige wensen/ideeën Scherpenzeels bedrijfsleven• In beeld brengen van behoefte aan revitalisering van bedrijventerreinen en het eventueel invoeren van parkmanagement

	<ul style="list-style-type: none"> • Inspanning leveren ter stimulering werkvoorraad/opdrachten Scherpenzeelse bedrijven
2. Het faciliteren van kleinschalige bedrijvigheid	<ul style="list-style-type: none"> • In beeld brengen van behoefte aan (nieuwe) bedrijfshuisvestingsconcepten; bijv. behoefte aan meer bedrijfsverzamelvolume. • Het door ontwikkelen van beleid voor werken-aan-huis
3. Gezonde Scherpenzeelse lokale economie	<ul style="list-style-type: none"> • Promotiecampagne Heerlijkheid Scherpenzeel, waaronder de promotie van streekproducten.
4. Voldoende ruimte blijven bieden voor agrarische ondernemers in de buitengebieden	<ul style="list-style-type: none"> • Regulier overleg voeren met agrarische ondernemers en brancheorganisaties. • Faciliteren van het functieveranderingsbeleid • De aanleg van breedband internet faciliteren • Implementeren werkwijze Menukaart • Nauwlettend volgen en waar mogelijk faciliteren van innovatieve ontwikkelingen • Inzetten van mogelijkheden geboden vanuit regio FoodValley en de provincie
5. Duurzaamheidsinitiatieven	<ul style="list-style-type: none"> • Verder implementeren van het Vallei Boert Bewust-concept • Voor circulaire economie aansluiten bij regio Foodvalley

3.2.C Economische promotie

Het dorp en het buitengebied van Scherpenzeel zijn niet alleen voor inwoners, maar ook als uitloopgebied van omringende steden en voor toeristen aantrekkelijk. We versterken de ontwikkelde promotiecampagne Heerlijk Scherpenzeel om meer mensen te verleiden naar Scherpenzeel te komen. We blijven daarvoor samenwerken met de VVV Scherpenzeel, Platteland Anders en de Klompenpaden. Een fysiek en digitale VVV in Scherpenzeel is, naast de internetsite van Heerlijk Scherpenzeel, het centrale informatiepunt voor de informatievoorziening aan bezoekers.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een zelfstandige Stichting VVV Scherpenzeel	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met de Stichting VVV Scherpenzeel richten op continuering van de VVV voorziening en de recreatieve mogelijkheden van het dorp benutten. Doel is verder om de synergie en samenwerking met Heerlijk Scherpenzeel, het Regionaal Bureau voor Toerisme Vallei en de Veluwe te versterken.

3.3 Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				Begroot	Doel
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Funcziemenging	%	55	55,2	55,4	56	55	55
Vestigingen van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	126,3	129,8	135,5	136,5	145	140

3.4 Termijnkalender

2019	2020	2021	2022
Uitvoerings-programma centrumvisie	Uitvoerings-programma centrumvisie		

3.5 Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen aan dit programma verbonden.

3.6 Wat mag het kosten?

3.6.1 Nieuwe beleidsvoornemens

<i>Lasten</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Centrumvisie		54.650	115.675	160.850
Heerlijk Scherpenzeel	7.000	7.000	7.000	7.000
Totaal	7.000	61.650	122.675	167.850
<i>Baten</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Totaal	0	0	0	0

3.6.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

<i>Lasten</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
310 Economische ontwikkeling	24.263	174.164	114.798	172.698	181.973	230.398
330 Markt en standplaatsen	26.335	22.033	22.826	22.826	22.826	22.826
340 Recreatie en toerisme	47.409	48.199	41.005	41.005	41.005	41.005
Totaal lasten	98.007	244.396	178.630	236.530	245.805	294.230
<i>Baten</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
310 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
330 Markt en standplaatsen	-25.900	-27.521	-28.154	-28.154	-28.154	-28.154
340 Recreatie en toerisme	-122.337	-121.447	-124.174	-124.174	-124.174	-124.174
Totaal baten	-148.237	-148.968	-152.328	-152.328	-152.328	-152.328
Saldo voor bestemming	-50.230	95.428	26.302	84.202	93.477	141.902
<i>Reservemutaties</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Onttr. Reserve Foodvalley Algemene Reserve			0			
			-50.000	-50.000	0	
Totaal reservemutaties			-50.000	-50.000	0	0
Saldo na bestemming			-23.698	34.202	93.477	141.902

3.6.3 Tabel incidentele baten en lasten

<i>Incidenteel</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Lasten						
promotiecampagne Heerlijk Scherpenzeel			5.000	5.000		
Uitbreiding bedrijventerrein			50.000	50.000		
Baten						
onttrekking Algemene reserve			-50.000	-50.000		
Totaal incidenteel			5.000	5.000	0	0

PROGRAMMA 4: ONDERWIJS

Portefeuillehouder: H.J.C. Vreeswijk
Programmacoördinator: J. Schoeman

4.1 Missie

Het faciliteren van toegankelijk en modern onderwijs en het bieden van educatieve activiteiten die stimuleren tot persoonlijke ontplooiing en ontwikkeling voor alle jongeren van Scherpenzeel.

4.2 Programma-onderdelen

- A. Onderwijshuisvesting
- B. Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

4.2.A Onderwijshuisvesting

Alle scholen in Scherpenzeel zijn in goede staat. Er worden momenteel geen nieuwe ontwikkelingen dan wel aanvragen voor nieuwbouw of renovatie verwacht. In het kader van passend onderwijs is het mogelijk dat er enkele aanpassingen aan de schoolgebouwen noodzakelijk zijn. Hiervoor is het van belang dat de gemeente in gesprek blijft met de schoolbesturen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Basisschoolgebouwen beschikken over voldoende ruimte om hun leerlingen te kunnen onderwijzen	<ul style="list-style-type: none">• Samen met de schoolbesturen een prognose maken over de behoefte aan schoolruimte

4.2.B Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Leerplicht/Voortijdig schoolverlaten/Regionaal meldpunt coördinatie (RMC)

Op het gebied van leerplicht, voortijdig schoolverlaten en RMC (kwalificatieplicht) werken we regionaal samen in het regionaal samenwerkingsverband voor leerplicht. In 2018 heeft de centrale administratie een belangrijkere rol gekregen in de registratie en implementatie van landelijke ontwikkelingen en opvolging van de verzuimmeldingen. De verwachting is dat in 2019 voor het eerst een integraal jaarverslag leerplicht en RMC gepresenteerd wordt.

Volwasseneneducatie

Het formele taalaanbod volwasseneneducatie wordt regionaal gecoördineerd door de gemeente Ede. Voor 2019 wordt een nieuw educatieplan vastgesteld. Het formele aanbod wordt verzorgd door Toptaal. Daarnaast wordt samen met de bibliotheek gewerkt aan het ontwikkelen van non formeel taalaanbod, waarbij aandacht is voor digitalisering en informeel leren. Ambitie is om ook in Scherpenzeel een taalhuis te openen.

Leerlingenvervoer

De Valleihopper vervoert de leerlingen die recht hebben op een aangepaste vervoersvoorziening. Daarnaast biedt GoOv begeleiding aan leerlingen die reizen met het openbaar vervoer.

Peuteropvang

Vanaf 2019 krijgen we extra middelen van het Rijk voor een investering in peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE). Peuteropvang stimuleert de ontwikkeling van peuters van 2,5 tot 4 jaar ter voorbereiding op de basisschool. Voor peuters met een ontwikkelingsachterstand komt er een VVE-programma (6 uur per week). Per 1 januari 2019 vindt subsidiering plaats in de vorm van kindgebonden

financiering. Dat betekent dat kindplaatsen worden gefinancierd, d.w.z. ouders van peuters in plaats van aanbieders. Het nieuwe subsidiestelsel wordt in goed overleg met de huidige aanbieder van peuteropvang in 2018 voorbereid en in 2019 geëvalueerd.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Alle leerplichtige jongeren volgen onderwijs op een school of instelling volgens de Leerplichtwet 1969	<ul style="list-style-type: none"> • Registreren en actief bijhouden op welke school of instelling leerplichtige jongeren staan ingeschreven • Onderhouden contacten met scholen om schoolverzuim te voorkomen • Afspraken maken met scholen over het vroegtijdig signaleren en melden van spijbelgedrag en het uitwisselen van informatie over zorgleerlingen • Aanpakken schoolverzuim in samenwerking met scholen, instellingen voor (jeugd)hulpverlening, justitie, ouders en de jongeren zelf om te proberen de oorzaak van het verzuim op te sporen en de jongeren weer naar school te laten gaan • Continueren van de afstemming met het lokale jeugdteam in het kader van één gezin- één plan
2. Alle jongeren tot 23 jaar behalen, wanneer zij daartoe in staat zijn, een startkwalificatie. Een startkwalificatie is minimaal een diploma Havo, Vwo of Mbo (niveau 2)	<ul style="list-style-type: none"> • Registreren van alle niet leerplichtige jongeren tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie • Verwijzen naar een regionaal consultant die vervolgens de jongere ertoe beweegt alsnog een startkwalificatie te behalen
3. Volwasseneneducatie, samenwerken in FoodValley	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van het regionale educatieplan
4. We verminderen de laaggeletterdheid	<ul style="list-style-type: none"> • In samenwerking met de bibliotheek wordt het taalhuis Scherpenzeel vormgegeven. Met een taalhuis zullen wij meer laaggeletterden bereiken
5. Alle leerlingen een passende vervoersvoorziening aanbieden om de school van hun keuze te bezoeken, wanneer zij daar op grond van de Verordening leerlingenvervoer recht op hebben	<ul style="list-style-type: none"> • Voorlichting geven aan ouders over de vervoersmogelijkheden en de mogelijkheid bieden een vervoersvoorziening aan te vragen • Overleggen met ouders, school en eventueel deskundigen om de meest passende en voordelige voorziening toe te kennen
6. Leerlingen zelfstandig te leren reizen als zij daartoe in staat zijn	<ul style="list-style-type: none"> • Continueren van de overeenkomst met GoOv
7. Het aangepaste vervoer dat de gemeente zelf regelt, moet veilig en efficiënt uitgevoerd worden en van goede kwaliteit zijn	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren tevredenheidsonderzoek onder de ouders • Organiseren informatieavond voor ouders over het leerlingenvervoer samen met vervoerder

8. Peuters van 2,5 tot 4 jaar maken een goede start in het basisonderwijs	<ul style="list-style-type: none"> Evalueren van het nieuwe subsidiestelsel kindgebonden financiering
---	--

4.3 Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				Begroot	Doel
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	0	0,58	0	0	0	0
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	23	18	6	20	7	15
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,7	0,8	0,6	nb	1,4	0,5

4.4 Termijnkalender

2019	2020	2021	2022
Evaluatie Valleihopper	Nieuwe aanbesteding leerlingenvervoer		
Prognose behoefte onderwijs-huisvesting			
Uitvoeren regionaal plan volwassenen-educatie			
Evaluatie kindgebonden financiering peuteropvang			

4.5 Verbonden partijen

Naam	Bijdrage aan beleidsdoelstelling
Eem Vallei Educatief	Partner draagt zorg voor het bestuurlijk vormgeven van het openbaar onderwijs in Scherpenzeel

4.6 Wat mag het kosten

4.6.1 Nieuwe beleidsvoornemens

Er zijn geen nieuwe beleidsvoornemens

4.6.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

<i>Lasten</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
420	Onderwijshuisvesting	220.446	236.193	260.915	243.769	236.881	236.881
430	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	460.455	452.283	401.433	403.439	402.446	403.446
		0	0	0	0	0	0
Totaal lasten		680.901	688.476	662.348	647.208	639.327	640.327
<i>Baten</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
420	Onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0	0
430	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-73	-500	-500	-500	-500	-500
		0	0	0	0	0	0
Totaal baten		-73	-500	-500	-500	-500	-500
Saldo voor bestemming		680.828	687.976	661.848	646.708	638.827	639.827
<i>Reservemutaties</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Toev.	Res. Nieuwbouw onderwijsgebouwen (ivm Glashorst)			25.000	25.000	25.000	25.000
	Alg. reserve			0			
Onttr.	Res. Nieuwbouw onderwijsgebouwen			-115.077	-95.431	-86.043	-83.543
	Res. JOS			0			
	Alg. reserve			0	0		
Totaal reservemutaties				-90.077	-70.431	-61.043	-58.543
Saldo na bestemming				571.771	576.277	577.784	581.284

4.6.2 Tabel incidentele baten en lasten

Er zijn geen incidentele baten en lasten

PROGRAMMA 5: SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Portefeuillehouder: T.A. van Dijk/ A. van Es/H.J.C. Vreeswijk
Programmacoördinator: R. ter Horst

5.1 Missie

De gemeente Scherpenzeel wil een vitale samenleving zijn waarin inwoners de mogelijkheid wordt geboden actief deel te nemen aan en gebruik te maken van activiteiten en voorzieningen op het terrein van kunst, cultuur, bibliotheekwerk en recreatie & toerisme. Een goed sportbeleid en geschikte sportvoorzieningen bevorderen het welzijn van de inwoners.

5.2 Programma-onderdelen

- A. Sportbeleid en activering
- B. Sportaccomodaties
- C. Cultuur en media
- D. Openbaar groen en recreatie

5.2.A Sportbeleid en activering

Het maatschappelijk belang van sport en bewegen is groot; het zorgt voor meer sociale interactie, vergroot het welzijn en de leefbaarheid van de bevolking en draagt bij aan de volksgezondheid. Aangetoond is dat mensen die voldoende bewegen langer mobiel blijven en langer zelfstandig kunnen wonen. De gemeente zet daarom in op grotere participatie en laagdrempelige toegang tot sport en bewegen. Parallel daaraan is de gemeente Scherpenzeel voorstander van rookvrije sportterreinen en sluit daartoe aan bij landelijke campagnes.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een toename van de deelname van onze inwoners –en dan met name de jeugd- aan sport- en recreatieve activiteiten door het bieden van een aantrekkelijk en gevarieerd aanbod van sportieve en recreatieve voorzieningen	<ul style="list-style-type: none">• Inzetten van de combinatiefunctionaris om doelgroepen die sporten uit te breiden en een gevarieerd sportaanbod te bieden i.s.m. de sportorganisaties. Nadruk ligt bij interventie-programma's voor doelgroepen en ondersteuning van de verenigingen door beroeps-gerelateerde stages in te zetten om het verenigingskader te ondersteunen
2. Een actueel integraal sportbeleid gericht op diversiteit in sportvoorzieningen en maatschappelijk effecten van sportdeelname (zorg/welzijn)	
3. Met JOS een samenhang van voorzieningen creëren voor de jeugd en zo kansen bieden voor een optimale ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none">• Organiseren van activiteiten waarbij aandacht is voor o.a. educatie, sport, cultuur, natuur en milieu, techniek, sociale- en verkeersveiligheid en gezondheid• Voorlichting geven aan leerlingen en ouders basisonderwijs over middelengebruik (alcohol, roken en drugs) en het omgaan met social media

5.2.B Sportaccommodaties

Scherpenzeel biedt met haar sportaccommodaties veel gelegenheid tot sport. In 2006-2007 en in 2018 hebben grootschalige investeringen plaatsgevonden ten aanzien van de voetbal- en hockeyvelden. De komende jaren dienen ten behoeve van diverse velden vervangingsinvesteringen plaats te vinden voor twee voetbalkunstgrasvelden en één hockeyveld.

Onderhoud lichtmasten

In 2018 zijn rondom het nieuwe kunstgrasveld bij S.V. De Valleivogels nieuwe lichtmasten geplaatst. Er is gekozen voor duurzame LED-verlichting met een laag energieverbruik. Aan de oude lichtmasten wordt minimaal onderhoud (alleen veiligheid en storingsen) gepleegd. De nieuwe lichtmasten worden conform de eisen van de leverancier onderhouden. Hiervoor dient een nieuw onderhoudscontract afgesloten te worden.

Subsidie zwembad 't Willaer

De huidige jaarlijkse subsidie volstaat voor de exploitatie van het zwembad. De benodigde aanstaande grotere renovatie van de gebouwen wordt nog in 2018 separaat aan de gemeenteraad ter cofinanciering voorgelegd. De renovatie zal effect hebben op de voorziening groot onderhoud en het afschrijvingsniveau van het zwembad en mogelijk dus ook op de benodigde jaarlijkse subsidie.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een goede kwaliteit van de sportvelden waarborgen	<ul style="list-style-type: none">Het beheer van de sportvelden (Hockey- en voetbalvelden) is opnieuw aanbesteed. Het contract loopt tot en met 2022.Middels een beheerplan wordt vorm geven aan een effectief beheer en zelfwerkzaamheid van de verenigingen tegen lage kosten.

5.2.C Cultuur en media

Breehoek

Eind 2018 wordt het alternatieve ondernemingsplan uit 2015 geëvalueerd. Dan wordt ook gekeken of en op welke wijze de afspraken moeten worden herijkt. Het budget is door de gemeenteraad in december 2017 aangepast aan de ontwikkeling. De ontwikkeling van de kosten verloopt overeenkomstig de verwachtingen uit december 2017. Voor de jaren 2020 en daarna zal in 2019 een voorstel voor de hoogte van de exploitatiebijdrage aan de gemeenteraad worden voorgelegd. De jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 44.000,00 zal onvoldoende zijn. Er is een bedrag van € 60.000,00 per jaar extra opgenomen vanaf 2020. Zorg bestaat over de teruglopende ledenaantallen bij (sport)verenigingen en andere huurders van De Breehoek. Daardoor wordt minder zaalruimte gehuurd en lopen de huurinkomsten terug. De financiële gevolgen van die ontwikkeling worden in 2019 duidelijk

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een structurele verbetering van de jaarlijkse exploitatie tot het voor de gemeenteraad aanvaardbaar niveau	<ul style="list-style-type: none">Verdere implementatie van het door de gemeenteraad op 24 september 2015 gekozen scenario waarbij wordt uitgegaan van de aangepaste financiële kaders zoals vastgesteld op 21 december 2017.
2. Duidelijkheid scheppen bij De Breehoek voor een langere termijn (10 jaar)	<ul style="list-style-type: none">Met De Breehoek de kaders uitwerken op basis waarvan in 2019 een voorstel aan de gemeenteraad kan worden voorgelegd.

5.2.D Openbaar groen en recreatie

Voor onze inwoners is openbaar groen van essentieel belang. We willen ons duurzame beleid tot uitdrukking brengen door in te spelen op klimaatverandering. Zo zal de beheercapaciteit vergroot moeten worden en dienen plantsoenen klimaatbestendiger ingericht te worden. Maatregelen moeten leiden tot een verbetering van de beeld- en groenqualiteit. We gaan ook kijken of inwoners en ondernemers hierin kunnen participeren.

Natuurwerkdag / boomfeestdag

Hiermee wil het college bewustwording en betrokkenheid vergroten ten aanzien van groen en natuur. Educatie is daarbij een belangrijke factor waarbij aandacht wordt geschonken aan het belang van openbaar groen en natuur voor de mensheid.

App Buiten Beter

Met het invoeren van deze App of een soortgelijk systeem willen we efficiënter en effectiever reageren op meldingen. Bij gemeentegrensoverschrijdende zaken zoeken we samenwerking met omliggende gemeenten. Een dergelijk systeem moet zorgen voor een gestroomlijnde input en registratie van meldingen.

Capaciteitstekort piekmomenten participatieopdracht groen

De gemeente beschikt niet meer over de synergievoordelen van Permar. Tevens ontbreekt de mogelijkheid om tijdens piekmomenten personele invulling te geven vanuit de kaartenbak Participatie. Om snel te kunnen schakelen in het dagelijks groenbeheer (calamiteiten, piekbelasting, weersinvloeden) zijn we genoodzaakt gebruik te maken van een flexibele schil door inhuur van groenmedewerkers. Op basis van het areaal, vastgestelde kwaliteitsniveaus en een jaarrond groenbeheerplan is hiervoor jaarlijks € 26.000,- nodig. Hiermee willen we de doelstelling van een hogere beeld- en groenqualiteit gaan realiseren.

Areaaluitbreiding bomen en groen

In verband met areaaluitbreiding (Heijhorst fase 2, Plan Akkerwinde, Bruinhorsterlaan) is op basis van stedenbouwkundige ontwerpen een schatting gemaakt van toekomstige beheerkosten.

Areaaluitbreiding speelplaatsen

Het areaal aan speelplaatsen (Renes en Heijhorst) is uitgebreid met drie speelplaatsen. In de toekomstige wijk Akkerwinde komen ook speelvoorzieningen. Voor de overige ruimtelijke ontwikkelingen worden momenteel geen extra speelgelegenheden voorzien.

Aanleg Park Weijdelaer

Na afronding van de bouwwerkzaamheden (appartementen Woonstede) zal de openbare ruimte parkachtig worden ingericht. Met aanleg van o.a. groenelementen en (wandel)paden wordt de esthetische, ecologische en recreatieve kwaliteit vergroot. De kapitaallasten van deze investering zijn opgenomen in deze kadernota.

Plaagdierbeheersing

De gemeente Scherpenzeel heeft een contract voor het bestrijden van plaagdieren zoals ratten. Dit contract wordt in 2019 herzien. Verder doet de gemeente aan preventie door voorlichting te geven. Tevens geven wij individueel advies aan particulieren om (ratten)overlast te vermijden.

Wet Dieren

De gemeente Scherpenzeel is verantwoordelijk voor ophalen en vervoeren van (zwerf)dieren welke binnen de gemeentegrenzen van Scherpenzeel worden aangetroffen. Hiertoe hebben we een samenwerkingsovereenkomst met de Stichting Dierenambulance Woudenberg e.o. afgesloten. Deze moet worden herzien in 2019.

Opvang en verzorging van gevonden zwerfdieren wordt middels een opvang- en overdrachtsovereenkomst met Stichting Nationaal Dierenpark 'De Hazenberg' uit Amerongen geregeld. Voor knaagdieren hebben we een overeenkomst gesloten met de knaagdierenopvang in De Glind.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een veilig, vitaal en gezond bomenbestand	<ul style="list-style-type: none"> • Het uitvoeren van planmatig boomonderhoud middels een meerjarencontract. • Het uitvoeren van de wettelijk verplichte boomveiligheidscontroles en het daaruit volgende onderhoud.
2. De waardevolle bomenstructuur in Scherpenzeel waarborgen 3. Het huidige beheerniveau van het groen handhaven	<ul style="list-style-type: none"> • Het bestaande onderhoudsniveau van plantsoen en bomen handhaven en verbeteren door de capaciteit tijdens piekmomenten te vergroten. • Jaarlijkse vervanging / renovatie van bomen en plantsoenen door de eigen groendienst. • Nieuwe plantsoenen zoveel mogelijk klimaatbestendig (voldoende omvang / soortkeuze) inrichten.
4. Een soortenrijker bomenbestand	<ul style="list-style-type: none"> • Het continueren van het soortenbeleid uit 2007 waarbij een geleidelijke overgang plaatsvindt naar een gevarieerder bomenbestand.
5. Een hogere ecologische waarde creëren door het toepassen van vogel- en insectenvriendelijke beplantingen	<ul style="list-style-type: none"> • Het mede toepassen van vlinder-, vogel- en bijvriendelijke boom- en heestersoorten.
6. Een grotere betrokkenheid van inwoners bij het groen	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks organiseren van een Natuurwerkdag en / of Boomfeestdag. Een moment om jong en oud in contact te brengen met de natuur
7. Veilige speelomgeving voor de jeugd	<ul style="list-style-type: none"> • De jaarlijkse veiligheidsinspectie vormt input voor structureel beheer, vervanging, reparatie en onderhoud. • Bij renovaties speellocaties hygiënischer inrichten.
8. De overlast van hondenpoep beperken	<ul style="list-style-type: none"> • Na ontwikkeling van Plan Akkerwinde passen wij de hondenpoepbeleidskaart aan. • Uitvoering geven (inrichtingsmaatregelen en handhaving) aan het hondenpoepbeleid.
9. Adequaat reageren op meldingen Beheer Openbare Ruimte	<ul style="list-style-type: none"> • Het invoeren van een "App" om efficiënt en effectief om te gaan met meldingen.

5.3 Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				Begroot	Doel
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Niet sporters	%	49		49		45	49
Aantal jeugdsportleden <18	Aantal	964	988	995	1.020	1050	1040
Deelnemers JOS 4-12*	Aantal	950	975	900	910	905	925
Deelnemers JOS 12-18*	Aantal	240	350	275	280	277	275
Aantal jeugdleden bibliotheek	Aantal	1.766	1.815	1.866	1.590	1.600	1.550

*JOS organiseert activiteiten voor de leeftijdscategorieën 4-12 jaar en 12-18 jaar. In deze leeftijdsklassen wordt deze indicator bijgehouden. Dit wijkt af van het raadsvoorstel van 28 september 2017

5.4 Termijnkalender

2019	2020	2021	2022
Herziening MOP sportvelden en gebouwen	Aanbesteding VTA 2021 – 2023		Aanbesteding onderhoud sportvelden 2023 – 2025
Aanbesteding uitvoering MOP-projecten sportpark (renovaties kunstgras)	Aanbesteding en uitvoering vervangen topplaat sportvelden.		

5.5 Verbonden partijen

Naam	Bijdrage aan beleidsdoelstelling
Kulturhus de Breehoek	Stichting Kulturhus de Breehoek levert in Scherpenzeel een belangrijke bijdrage aan het faciliteren en soms mede organiseren van sociale, maatschappelijke en sportieve activiteiten voor de inwoners van Scherpenzeel. Ook maken basisscholen intensief gebruik van de sportvoorzieningen. Veel (sport)verenigingen, de bibliotheek, de muziekschool en een kerkgenootschap hebben de Breehoek als thuisbasis.

5.6 Wat mag het kosten?

5.6.1 Nieuwe beleidsvoornemens

Lasten	2019	2020	2021	2022
Onderhoud lichtmasten Valleivogels	2.000	2.000	2.000	2.000
Subsidie bibliotheek	8.000	8.000	8.000	8.000
Subsidie monumenten	5.000	5.000	5.000	5.000
Capaciteitstekort piekmomenten participatieopdracht groen	26.000	26.000	26.000	26.000
Areaaluitbreiding plantsoenen participatieopdracht groen	4.000	19.000	19.000	19.000
Areaaluitbreiding bomen	5.000	13.500	13.500	13.500
Renovatie houten brug	0	0	12.000	0
Areaaluitbreiding sloten en duikers	25.000	25.000	25.000	25.000
Areaaluitbreiding speelplaatsen	3.000	8.000	8.000	8.000
Aanleg park bij Weijdelae	0	2.000	2.000	2.000
Verbetering kwaliteit groen	10.000	10.000	10.000	10.000
Natuurwerkdag	500	500	500	500
Totaal	88.500	119.000	131.000	119.000
Baten	2019	2020	2021	2022
N.v.t.				
Totaal	0	0	0	0

5.6.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

<i>Lasten</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
510	Sportbeleid en activering	20.136	21.163	21.410	21.410	21.410	21.410
520	Sportaccommodaties	400.904	404.147	411.827	409.478	534.146	408.410
530	Cultuurpresentatie	53.474	60.439	63.038	57.887	63.038	57.887
550	Cultureel erfgoed	76.612	67.606	69.272	70.772	74.072	70.772
560	Media	497.529	450.737	416.229	393.229	393.229	393.229
570	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	528.912	621.381	692.230	726.311	726.117	713.979
Totaal	lasten	1.577.567	1.625.473	1.674.006	1.679.087	1.812.012	1.665.687
<i>Baten</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
510	Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0	0
520	Sportaccommodaties	-51.198	-54.129	-53.938	-53.938	-53.938	-53.938
530	Cultuurpresentatie	0	-2.100	-2.100	-2.100	-2.100	-2.100
550	Cultureel erfgoed	-11.062	-7.250	-7.250	-7.250	-7.250	-7.250
560	Media	0	0	0	0	0	0
570	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.361	0	0	0	0	0
Totaal	baten	-64.621	-63.479	-63.288	-63.288	-63.288	-63.288
Saldo	voor bestemming	1.512.946	1.561.994	1.610.718	1.615.799	1.748.724	1.602.399
<i>Reservemutaties</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Toev.	Res. Monumenten			5.000	5.000	5.000	5.000
Ontr.	Res. lening Breehoek			-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
	Alg. reserve			0	0	-125.000	-5.000
	Res. Monumenten Reserve herinr. De Bree			-63.355	-61.387	-61.387	-61.387
Totaal	reservemutaties			-143.355	-141.387	-266.387	-141.387
Saldo	na bestemming			1.467.363	1.474.412	1.482.337	1.461.012

5.6.3 Tabel incidentele baten en lasten

Er zijn geen incidentele baten en lasten binnen dit programma aanwezig.

PROGRAMMA 6: SOCIAAL DOMEIN

Portefeuillehouder: H.J.C. Vreeswijk
Programmacoördinator: J. Schoeman

6.1 Missie

We streven naar een lokale samenleving, waar iedere inwoner naar vermogen meedoet, waarin mensen zich met elkaar verbonden weten en zelf of samen redzaam zijn. De gemeente zorgt voor een professioneel vangnet aan voorzieningen voor wie het nodig heeft. Dit wordt in het kort weergegeven in de volgorde: 'zelf, samen, professioneel'.

6.2 Programma-onderdelen

- A. Hulp en ondersteuning in het sociaal domein
- B. Algemene voorzieningen sociaal domein
- C. Toegang tot maatwerkvoorzieningen
- D. Inkomensregelingen
- E. Begeleide participatie
- F. Arbeidsparticipatie
- G. Maatwerkdienstverlening 18+
- H. Maatwerkdienstverlening 18-

6.2.A Hulp en ondersteuning in het sociaal domein

Voor de periode 2019 – 2022 wordt een integraal beleidsplan voor het sociaal domein in co-creatie opgesteld. De inrichting en uitvoering van de transitie in het sociaal domein is voorspoedig verlopen en de uitvoering van deze taken 'staat'. In combinatie met de ontschotting van de verschillende geldstromen, is de tijd nu rijp voor een integraal plan. Hierin worden de Jeugdwet, Wmo, Participatie, Onderwijs en Wonen in hun onderlinge samenhang gepresenteerd. Door in de beleidsontwikkelingen ook de Voor- en vroegschoolse educatie (VVE), positieve gezondheid en aspecten van 'wonen' mee te nemen, ontstaat er meer integraliteit binnen het sociaal domein.

Het bewerkstelligen van de 'transformatie' (d.w.z. een andere manier van denken en doen) in de samenleving is een zaak van lange adem. In de komende periode wordt, op meerdere manieren, verder gewerkt aan de transformatie. Het meer inzetten op preventie en algemene voorzieningen vormt een belangrijk onderdeel.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Integrale aanpak van het sociale domein	<ul style="list-style-type: none">• Uitvoeren van het jaarlijks uitvoeringsprogramma van het integrale beleidsplan sociaal domein
2. Samenwerken met andere FoodValley gemeenten	<ul style="list-style-type: none">• Voortzetten van de samenwerking met de gemeente Barneveld op het gebied van Wmo• Tweede evaluatie van de regionale samenwerking Jeugdhulp FoodValley (2020)
3. Professionele organisaties, vrijwilligersorganisaties en kerken en gemeente, werken optimaal samen	<ul style="list-style-type: none">• Versterken en faciliteren van de samenwerking door als gemeente de regierol te nemen en dit proces in gang te zetten• Oprichten van een lokaal netwerk: Wonen, Zorg en Welzijn

6.2.B Algemene voorzieningen sociaal domein

Het meer inzetten op preventie en algemene voorzieningen vormt een belangrijk onderdeel van transformatie in het Sociaal Domein. Algemene voorzieningen zijn makkelijk toegankelijk voor inwoners. De nu gerealiseerde projecten, De Inloop en Buurtgezinnen zetten we in 2019 voort en worden in dat jaar geëvalueerd. We streven ernaar dat De Inloop zich ontwikkelt tot het centrale advies- en informatiepunt voor het Sociaal Domein en een plaats wordt voor ontmoeting en verbinding voor jong en oud in Scherpenzeel. Er wordt ook gekeken of een veilige ontmoetingsplek voor jongeren te combineren is met De Inloop.

De komende tijd wordt extra aandacht besteed aan het verbeteren van de informatievoorziening. De cliëntondersteuning in het sociaal domein brengen we extra onder de aandacht en we ontwikkelen een digitale sociale kaart.

In overleg met de jongerenwerker en JOS komt er een programma om talenten van jongeren verder te ontplooiën. We stellen ook een jeugdlintje in waarmee wij onze waardering uitspreken voor jongeren die zich op een bijzondere manier verdienstelijk hebben gemaakt voor onze samenleving. In samenwerking met de Jongerenraad komt er een jeugdraadsvergadering.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Stimuleren van een omslag in 'denken en doen' in de lokale samenleving: zelf- en samenredzaamheid. (transformatie)	<ul style="list-style-type: none">• Het stimuleren en faciliteren van burgerinitiatieven of initiatieven gericht op preventie, versterken van het voorveld en zelfredzaamheid• De pilot 'Buurtgezinnen' evalueren en de financiering borgen als het een succes is• Het voortzetten van het Mantelzorgcompliment
2. Investeren in de toekomst en talenten van jongeren	<ul style="list-style-type: none">• Organiseren van een jeugdraadsvergadering• I.s.m. jongerenwerk en JOS een programma ontwikkelen ter stimulering van talenten van jongeren
3. Inwoners met een ondersteuningsvraag maken optimaal gebruik van voorliggende voorzieningen	<ul style="list-style-type: none">• Het versterken van algemene voorzieningen zoals Steunpunt Scherpenzeel, Stichting Welzijn Ouderen (SWO), Vitras en cliëntondersteuning.• Opstellen van een digitale sociale kaart Scherpenzeel voor inwoners
4. Praktische hulp en ondersteuning bieden aan mantelzorgers	<ul style="list-style-type: none">• Onderzoeken van mogelijkheden voor vrijwillige thuishulp• Mantelzorgers stimuleren om gebruik te maken van het aanbod, o.a. door het ontwikkelen van een dienstenbon
5. Het centraliseren van de sociale basisinfrastructuur in "De Inloop"	<ul style="list-style-type: none">• De Inloop doorontwikkelen tot het centrale ontmoetings- en informatiepunt op het gebied van het Sociaal Domein• Onderzoeken of een veilige ontmoetingsplek voor jongeren bij De Inloop kan plaatsvinden
6. Uitvoering geven aan het Manifest Waardig ouder Worden	<ul style="list-style-type: none">• In het bijzonder aandacht besteden aan het tegengaan van eenzaamheid

6.2.C Toegang tot maatwerkvoorzieningen

De gemeente zorgt voor een professioneel vangnet aan voorzieningen voor wie het nodig heeft. In het kader van de transformatie van de zorg investeren we in preventie en maken we de beweging van zware naar lichtere zorg. Maatwerk blijft altijd het credo en niemand valt tussen wal en schip. Incidenten met verwarde personen lijken landelijk toe te nemen. Lokaal bereiden we ons daarop voor.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Inwoners met een ondersteuningsvraag komen snel in beeld (vroegsignalering) en krijgen de juiste ondersteuning	<ul style="list-style-type: none">• Voortzetten van het Meldpunt Bezorgd• Cliëntondersteuning via een communicatietraject extra onder de aandacht brengen• De Inloop doorontwikkelen tot centraal advies- en informatiepunt, naast de ontmoetingsfunctie• Onderzoeken van de mogelijkheden om een 24-uurs bereikbaarheid voor inwoners met een ondersteuningsvraag vorm te geven
2. Inwoners met onbegrepen gedrag krijgen de juiste ondersteuning, de openbare orde en veiligheid worden niet verstoord	<ul style="list-style-type: none">• Opstellen van een protocol, gericht op personen met onbegrepen gedrag• Samen met andere regiogemeenten, VGGM en zorgaanbieders de mogelijkheden onderzoeken voor tijdelijke opvangplaatsen voor deze doelgroep

6.2.D Inkomensregelingen

De formulierenbrigade (SWO) en de schuldhulpmaatjes (IDH) hebben te maken met een stijgende vraag, want steeds meer huishoudens raken in schulden verwickeld. Deze organisaties blijven belangrijke samenwerkingspartners van de gemeente. We zetten het beleid om kinderen, die in armoede opgroeien, te ondersteunen voort.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Inkomensondersteuning waar nodig	<ul style="list-style-type: none">• Evalueren van de samenwerking op het terrein van schuldhulpverlening met de gemeente Barneveld
2. Inwoners met een ondersteuningsbehoefte ervaren geen financiële belemmeringen om van maatschappelijke ondersteuning gebruik te maken	<ul style="list-style-type: none">• Het extra communiceren over de collectieve zorgverzekering in co-creatie met de Adviesraad Sociaal Domein.• Ontwikkelen van nieuwe producten die de participatie bevorderen i.o.m. Wmo en Jeugd• De klantmanagers zetten de formulierenbrigade of IDH in om bewoners te ondersteunen
3. Kinderen uit lage inkomensgroepen ervaren geen belemmeringen om deel te nemen aan het dagelijks leven	<ul style="list-style-type: none">• Aansluiting zoeken bij het jeugdsport- en cultuurfonds zodat kinderen die in armoede opgroeien de mogelijkheid wordt geboden om deel te kunnen nemen aan sportieve- en culturele activiteiten

6.2.E Begeleide participatie

Wij zorgen ervoor dat inwoners met een lichamelijke, psychische of verstandelijke beperking toch kunnen werken. De gemeente heeft oud werknemers van Permar in

dienst genomen, waardoor nieuwe plekken begeleid werken gecreëerd kunnen worden met ondersteuning van de interne jobcoach.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Beschermd werken is toekomstbestendig	<ul style="list-style-type: none"> Lokaal drie nieuwe werkplekken creëren
2. Kwetsbare inwoners doen mee in onze samenleving	<ul style="list-style-type: none"> Het uitvoeren van een pilot met betrekking tot de overlap van: beschermd/beschut werk/ arbeidsmatige dagbesteding en Wmo-dagbesteding

6.2.F Arbeidsparticipatie

We proberen zoveel mogelijk mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werk te laten vinden. Langdurig werkzoekenden ondersteunen we bij de ontwikkelingen van vaardigheden en we onderzoeken de mogelijkheden tot het geven van prikkels (als opstap naar betaald werk). Lokale werkgevers worden verleid tot sociaal ondernemerschap, door middel van tussenkomst van het regionale werkgeversservicepunt.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen	<ul style="list-style-type: none"> Intensievere samenwerking in de arbeidsmarktregio met het werkgeversservicepunt en harmonisatie werkgeversinstrumenten Bewustwording en stimulering van arbeidsparticipatie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij lokale ondernemers Voortzetten van de dienstverlening voor statushouders

6.2.G Maatwerkvoorzieningen 18+ (WMO)

Voor de komende jaren is de ontwikkeling te zien dat ouderen en mensen met een beperking langer thuis blijven wonen. Hiernaast gaat voor Beschermd wonen de beweging op gang komen dat kwetsbare inwoners uit de centraal ingerichte voorzieningen stromen, richting gemeenten. Ook ligt er de opgave om door middel van een flexibel aanbod aan begeleid wonen te voorkomen dat jongeren van 18 tot 23 jaar 'tussen wal en schip vallen'.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Inwoners blijven zo lang mogelijk thuis wonen of kunnen zo snel mogelijk weer zelfstandig gaan wonen	<ul style="list-style-type: none"> In samenwerking met gemeente Barneveld en zorgaanbieders de ondersteuning van complexe problematiek innoveren In samenwerking met netwerkpartners het langer thuis wonen van ouderen faciliteren
2. Ondersteuning van jeugdigen (18 – 23 jaar) en hun ouders in de weg naar zelfstandig wonen en leven	<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelen van een ondersteuningsaanbod voor de doelgroep 18 tot 23 jaar (en hun ouders) gericht op begeleiding naar zelfstandig wonen, maatschappelijke participatie en werk of onderwijs
3. Maatwerkvoorzieningen bieden voldoende compensatie	<ul style="list-style-type: none"> Het vaststellen van een nieuw stelsel voor de Huishoudelijke hulp 1 vanaf 2020

6.2.H Maatwerkdienstverlening 18 –

De Jeugdwet is geëvalueerd. Dat heeft geleid tot het actieprogramma 'Zorg voor jeugd' waarin zes actielijnen centraal staan, die concrete richting geven aan het begrip 'transformatie van de jeugdhulp'. Voor de realisering daarvan stelt het rijk middelen beschikbaar. De jeugdhulpregio FoodValley gaat een aanvraag doen voor een jaarlijkse bijdrage voor de periode 2018 t/m 2020. Daarvoor wordt een transformatieplan geschreven door het regionale knooppunt FoodValley jeugdhulp in overleg met gemeenten en jeugdhulpaanbieders. In dat plan komen ook beheersmaatregelen aan bod, want regionaal en lokaal zien we de kosten van jeugdhulp stijgen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Het verlenen van integrale hulp door samenwerking te verbeteren	<ul style="list-style-type: none"> De pilot Specialist Ondersteuner Jeugd-GGZ Huisartsen evalueren en de financiering borgen als het een succes is
2. Transformatie van de regionaal in te kopen jeugdhulp	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van het regionale transformatieplan 'zorg voor jeugd 2018 t/m 2020'
3. Monitoren en beheersen van uitgaven	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken van ontwikkelingen en trends en beheersmaatregelen voorstellen

6.3 Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie					Doel	
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Banen	Aantal per 1.000 inwoners tussen 15-64 jaar		782	782	811	790	820	
Jongeren met een delict voor de rechter	%	1,12	0,33			0,12	0,25	
Kinderen in uitkeringsgezinnen	%	1,68	2,08			2	1,75	
Netto Participatiegraad	% mensen dat een baan heeft tussen 15 en 67 jaar		69,9	70	70,8	74	75	
Werkloze jongeren	% 16 t/m 24 jarigen	0	0,11			0,8	0,05	
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners		11,2	13,9	12,3	10,5	11	
Personen met een lopend reïntegratietraject	Aantal per 1.000 inwoners		6,8	15,2	20	9	19	
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdhulp	%		6,3	5,9	6,1	6,5	6	
Jongeren (t/m 18 jaar) met jeugdbescherming	%		0,7	0,4	0,4	0,4	0,35	
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners			460	470	420	475	

6.4 Termijnkalender

2019	2020	2021	2022
Start beleidsperiode integraal Beleidsplan Sociaal Domein	Evaluatie samenwerking Jeugdhulp regio FoodValley	Decentralisatie Beschermd Wonen en MO	
Evaluatie pilot Buurtgezinnen	Start nieuwe stelsel Huishoudelijke hulp		
Evaluatie pilot De Inloop			
Evaluatie pilot SOH Jeugd-GGZ			
Aanbesteding Huishoudelijke Hulp Wmo			

6.5 Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen binnen dit programma

6.6 Wat mag het kosten?

6.6.1 Nieuwe beleidsvoornemens

Lasten	2019	2020	2021	2022
Formulierenbrigade SWO	8.000	8.000	8.000	8.000
Digitale sociale kaart	10.000	2.000	2.000	2.000
Urenuitbreiding thuisbegeleiding	6.500	6.500	6.500	6.500
Uitbreiding werkzaamheden steunpunt mantelzorg en vrijwilligers	8.000	8.000	8.000	8.000
Pilot inlooppunt Wmo	45.000	0	0	0
Inlooppunt Wmo	0	45.000	45.000	45.000
Pilot Buurtgezinnen jeugdzorg	15.000	0	0	0
Pilot specialistische Ondersteuning Huisartsen jeugdzorg	45.000	0	0	0
Tijdelijke ondersteuning Wmo	60.000	30.000	0	0
Overhead tijdelijke ondersteuning Wmo	30.800	15.400	0	0
Invoering abonnementstarief eigen bijdrage Wmo/hh	30.000	60.000	60.000	60.000
Toename kosten ambulante jeugdzorg	150.000	150.000	150.000	150.000
Totaal	408.300	324.900	279.500	279.500
Baten	2019	2020	2021	2022
Afname kosten Wmo pgb begeleiding	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Totaal	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000

6.6.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

Lasten		2017	2018	2019	2020	2021	2022
610	Samenkracht en burgerparticipatie	299.510	346.714	428.727	405.727	405.727	405.727
620	Wijkteams	414.995	603.860	617.064	572.064	572.064	572.064
630	Inkomensregelingen	1.299.971	1.315.631	1.320.466	1.320.466	1.320.466	1.320.466
640	Begeleide participatie	172.859	151.958	152.966	152.966	152.966	152.966
650	Arbeidsparticipatie	251.635	233.319	189.178	189.178	189.178	189.178
660	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	723.268	717.148	871.659	826.259	780.859	780.859
671	Maatwerkdienstverlening 18+	545.072	702.180	691.534	691.534	691.534	691.534
672	Maatwerkdienstverlening 18-	2.000.229	1.677.664	1.609.319	1.609.319	1.609.319	1.609.319
682	Geëscaleerde zorg 18-	121.812	122.669	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal lasten		5.829.351	5.871.143	5.980.913	5.867.513	5.822.113	5.822.113
Baten		2017	2018	2019	2020	2021	2022
610	Samenkracht en burgerparticipatie	-26.546	-26.546	-26.546	-26.546	-26.546	-26.546
620	Wijkteams	0	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000
630	Inkomensregelingen	-944.987	-952.202	-928.000	-928.000	-928.000	-928.000
640	Begeleide participatie	0	-28.626	-28.626	-28.626	-28.626	-28.626
650	Arbeidsparticipatie	-83.989	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
660	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-7.736	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
671	Maatwerkdienstverlening 18+	-103.992	-75.000	-45.000	-15.000	-15.000	-15.000
672	Maatwerkdienstverlening 18-	-300.000	0	0	0	0	0
682	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
Totaal baten		-1.467.250	-1.223.374	-1.169.172	-1.139.172	-1.139.172	-1.139.172
Saldo voor bestemming		4.362.101	4.647.769	4.811.741	4.728.341	4.682.941	4.682.941
Reservemutaties		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toev.	Reserve Sociaal Domein			0	0	0	0
Ontrr.	Reserve Sociaal Domein			-182.582	-75.436	-28.713	-24.859
Totaal reservemutaties				-182.582	-75.436	-28.713	-24.859
Saldo na bestemming				4.629.159	4.652.905	4.654.228	4.658.082

6.6.3 Tabel incidentele baten en lasten

Incidenteel	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten						
Digitale Sociale kaart			10.000			
pilot inlooppunt Wmo			45.000			
pilot Buurtgezinnen			15.000			
pilot SOH			45.000			
ondersteuning Wmo			90.800			
Baten						
dekking reserve Sociaal Domein			-135.800			
Totaal incidenteel			70.000	0	0	0

PROGRAMMA 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Portefeuillehouder: A. van Es/T.A. van Dijk/ H.J.C. Vreeswijk
Programmacoördinator: R. ter Horst

7.1 Missie

De gemeente draagt zorg voor een duurzaam gezonde leefomgeving voor haar inwoners. Wij stimuleren natuur- en milieuvriendelijke inrichting en onderhoud van ons mooie dorp en het omringende landschap. Wij streven naar een energieneutrale gemeente in 2050. Wij verzamelen en verwerken afvalstoffen en afvalwater op milieuhygiënisch verantwoorde wijze. Wij streven naar minimaal 80% hergebruik van ingezamelde stoffen. Wij zien toe op naleving van milieuregels in onze gemeente. Wij bieden op respectvolle wijze ruimte voor begraven op onze begraafplaatsen aan.

7.2 Programma-onderdelen

- A. Volksgezondheid
- B. Riolering
- C. Afval
- D. Milieubeheer
- E. Begraafplaatsen

7.2.A Volksgezondheid

Positieve gezondheid en eenzaamheid zijn centrale thema's binnen de volksgezondheid. Er zal aandacht worden geschonken aan gezondheidsbeleid in het integraal beleidsplan Sociaal Domein 2018-2022. Positieve gezondheid is een nieuw gezondheidsconcept waarbij gezondheid niet meer wordt gezien als de af- of aanwezigheid van ziekte, maar het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Eenzaamheid onder ouderen is een thema dat landelijk speelt en waar in het actieplan Waardig Ouder Worden op ingegaan wordt. Naast deze twee thema's blijven ambulancedienst, bestrijding van infectieziekten en de diverse preventieprogramma's gericht op jeugd en volwassenen belangrijke taken die vallen onder dit beleid.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Bevordering en bescherming van de gezondheid van inwoners	<ul style="list-style-type: none">• Integreren van gezondheid bevorderende activiteiten in het programma van JOS• Voortzetten van de samenwerking binnen Veilig Thuis en het uitvoeren van het jaarlijks activiteitenplan• Uitvoeren van wettelijke taken Wet preventie gezondheidszorg (Wpg), waaronder het bieden van jeugdgezondheidszorg.• Bewaken van de aanrijtijden van ambulances.• Publieksinformatie uitgeven over actuele onderwerpen op het gebied van gezondheid, inclusief gezondheid en milieu (voornamelijk gebaseerd op door VGGM aangereikte informatie)

Jongeren in de regio FoodValley zijn forse drinkers. Ze beginnen vaak al op jonge leeftijd met het drinken van alcohol. Het project FrisValley 3.0 richt zich op het terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren en op het voorkomen dat jongeren al (ver) voor hun achttiende levensjaar beginnen met drinken. Ook onder ouderen stijgt

het alcoholgebruik. Voor beide groepen zetten we voorlichtingsactiviteiten in om inwoners bewust te maken van de (gezondheids)risico's.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
2. Terugdringen van alcoholgebruik	<ul style="list-style-type: none"> • Het uitvoeren van de campagnes van het regionaal project Frisvalley 3.0. • Realiseren van sluitend toezicht op de nakoming van de nieuwe Drank- en Horecaverordening. • Stimuleren van bewustwording van de gezondheidsrisico's van alcoholgebruik bij ouderen.

7.2.B Riolering en water

De omgevingswet (Ow) zal op 1 januari 2021 in werking treden. Dit heeft consequenties voor de werkwijze van gemeenten en waterschappen. De gemeentelijke zorgplichten blijven verder ongewijzigd en vanaf 2021 vervalt de planverplichting gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Het GRP wordt dan het gemeentelijk rioleringsprogramma.

Ook in onze gemeente vraagt klimaatadaptatie steeds meer aandacht. Er is de laatste jaren regelmatig (water)overlast geweest door hevige neerslag, maar er treedt ook vaker hittestress en verdroging op. Deze ontwikkelingen vragen om een doordacht en gedragen beleidsplan. Om hier voldoende tijd voor te hebben is het huidige Afvalwaterplan (AWP) 2013-2017 daarom tot 2019 verlengd. Het nieuwe rioolbeleid wordt in 2019 opgesteld. Wij doen dit in nauwe samenwerking met waterschap Vallei en Veluwe.

We werken nu al aan de benodigde ontwikkelingen, onderzoeken en opgaves, samen met het waterschap en de buurgemeenten. Zo zijn we bezig met een gezamenlijk basiswaterketenplan, waarin we berekenen hoe we met klimaatverandering moeten omgaan met de bestaande rioolstelsels. En we hebben in het grondwaterbeleidsplan vastgelegd hoe we de grondwaterstanden gaan beïnvloeden, dat werken we de komende tijd nog nader uit.

In de komende jaren zullen we actiever zijn met burgerparticipatie in verschillende stappen van projectimplementatie.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een goede kwaliteit van het oppervlaktewater in de bebouwde kom	3 Uitvoeren van het vastgestelde – bij het Waterplan behorend – Uitvoeringsplan (in samenwerking met de gemeente Woudenberg en het Waterschap).
2. Een onbelemmerde afvoer van (afval)water naar de afvalwaterzuiveringsinstallatie	4 Uitvoeren van het verlengde AWP (2013-2017) 5 Opstellen nieuw gemeentelijk rioleringsprogramma (2020-2024) in 2019.
3. Klimaat-adaptief riolerings- en watersysteem	<ul style="list-style-type: none"> • Klimaat-adaptieve maatregelen opnemen in het nieuwe GRP en uitvoeren. • Samenwerken met het waterschap Vallei en Eem in het Platform water.
4. Wateroverlast beperken op straat, in kruipruimtes (in de bebouwde kom)	<ul style="list-style-type: none"> • Het doel- en planmatig onderhoud en beheer van kolken/drainage handhaven. • Uitvoeren maatregelen tegen grondwateroverlast volgens het Grondwaterbeleid- en beheersplan.
5. Verminderen aantal klachten over riolering en (grond)wateroverlast	

7.2.C Afval

In de natuur bestaat geen afval. Alle stoffen worden voortdurend hergebruikt in een kringloop. Dit is de basisgedachte voor het nieuwe afvalbeleid. Deze kringloopgedachte is vertaald in het begrip circulaire economie. Dit houdt in dat er in de toekomst nauwelijks meer sprake is van afval, maar elke stof weer als grondstof wordt gebruikt. De belangrijkste fracties die aan huis worden ingezameld zijn papier, PMD en GFT. De overige afvalstoffen moeten door onze inwoners zoveel mogelijk gescheiden op de milieustraat worden aangeboden. Op deze wijze streven wij uiteindelijk naar 80% hergebruik en maximaal 80 kg restafval per inwoner.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Conform het Grondstoffenbeleidsplan is de inzet voor 2020 om 75 % hergebruik te realiseren en een maximale hoeveelheid restafval van 100 kilogram per inwoner; voor 2022 ligt de lat op 80 % hergebruik en 80 kilogram restafval per inwoner	<ul style="list-style-type: none">• Introductie van tariefdifferentiatie (diftar) op aanbiedfrequentie van de minicontainer voor restafval.• Na invoering vindt in 2020 een tussenevaluatie van de resultaten plaats. De vraag wordt beantwoord of met de introductie van diftar de doelstellingen voor 2020 en uiteindelijk voor 2022 kunnen worden gehaald

7.2.D Milieu

De gevolgen van het menselijk handelen op het klimaat worden steeds duidelijker. De beschikbaarheid van fossiele brandstoffen loopt terug en hittestress en wateroverlast treden vaker op. De urgentie om maatregelen te treffen is hoog. In de komende jaren krijgt het milieubeleid daarom een nieuwe impuls. Het landelijk beleid en ons coalitieakkoord vormen hiervoor de basis.

We stellen een Energievisie Scherpenzeel op. Vanuit de energievisie investeren wij in maatregelen om de gevolgen van het uitputten van grondstoffen en hulpbronnen op te vangen. Wij streven naar de realisatie van een gevarieerde energiemix met onder andere wind- en zonne-energie en gasloos bouwen. In de komende jaren gaat onze bijzondere aandacht uit naar het sportpark De Bree. Onze doelstelling is om in 2050 energieneutraal te zijn. Daartoe bouwen wij nieuwbouwwoningen zoveel mogelijk energieneutraal en stimuleren wij het energieneutraal maken van bestaande woningen.

Ook investeren wij in maatregelen om de klimaatverandering, waaronder wateroverlast en hittestress, tegen te gaan.

Als kleine gemeente Scherpenzeel kunnen wij dit niet alleen. Wij sluiten voor wat betreft het thema energie aan bij de netwerken in de Regio Food Valley. In deze regio vindt juist op dit gebied veel innovatie plaats. Voor het thema klimaatadaptatie werken wij nauw samen met het waterschap Vallei en Veluwe. Het is belangrijk dat wij voldoende tijd investeren in deze regionale netwerken.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Een veilig en grond woon- en leefmilieu	<ul style="list-style-type: none">• Continueren van een goede onderlinge dienstverlening en samenwerking tussen gemeente en OddV, waarbij de OddV de afgesproken milieutaken uitvoert.

2. We zijn in 2050 energieneutraal	<ul style="list-style-type: none"> • We stimuleren bedrijven om energiemaatregelen te treffen. • We wenden de opbrengsten uit grondexploitaties aan voor duurzaamheidsmaatregelen. • We stellen een Energievisie Scherpenzeel op. • We zetten in op energiebesparing en een gevarieerde energiemix. • We maken het Sportpark De Bree energieneutraal. • We bouwen nieuwbouwwoningen energieneutraal. • We stimuleren dat bestaande woningen energieneutraler worden. • We stellen daken en openbare gebouwen beschikbaar voor zonnepanelen • Deelname aan CO2 prestatieladder voor overheden
3. Duurzame bedrijven	<ul style="list-style-type: none"> • We enthousiasmeren bedrijven om duurzaamheidsmaatregelen te treffen.
4. Duurzame mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • We faciliteren laadpalen voor elektrische auto's en fietsen in de openbare ruimte.

7.2.E Begraafplaatsen

Uitbreiding begraafplaats Lambalgen

Na vaststelling van het Bestemmingsplan dient de engineering van de toekomstige uitbreiding gedaan te worden. Hiervoor is een krediet nodig. Zodra de ontwerpfase start (2020) zal inzicht verkregen worden in de aanlegkosten. Op basis van een definitief ontwerp zal via de Kadernota een aanlegkrediet aangevraagd worden.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Het handhaven van het huidige beheerniveau van de begraafplaatsen.	<ul style="list-style-type: none"> • Het (in eigen) beheer van de begraafplaatsen uitvoeren conform de bestaande beheerrichtlijnen. • Het maaiwerk is uitbesteed en wordt conform kwaliteitsniveau A uitgevoerd.
2. Voldoende begraafcapaciteit genereren	<ul style="list-style-type: none"> • In 2019 start de planologische voorbereiding voor uitbreiding van begraafplaats Lambalgen.
3. Verbeteren verkeersveiligheid	<ul style="list-style-type: none"> • Creëren extra uitrit bij de begraafplaats.

7.3 Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				Begroot	Doel
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	183	175	178		150	120
Hernieuwbare elektriciteit	%	0	0,8	1,7		3,5	
overschrijding A1 ritten	%	18,6	10,7	9,3	7,8	8	8

7.4 Termijnkalender

2019	2020	2021	2022
Onderzoek en planvorming uitbreiding begraafplaats Lambalgen	Start engineering uitbreiding begraafplaats Lambalgen	Uitvoering energievisie	Uitvoering energievisie
Opstellen energievisie	Start maatregelen sportpark De Bree		
Invoering Diftar	Laadpalen in de openbare ruimte		
	Uitvoering energievisie		
	Tussenevaluatie diftar		

7.5 Verbonden partijen

Naam	Bijdrage aan beleidsdoelstelling
Regio de Vallei	De Vallei verzorgt transport en verwerking van het GFT-afval
VGGM (Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden)	Adequate ambulancezorg en inventarisatie AED-netwerk

7.6 Wat mag het kosten

7.6.1 Nieuwe beleidsvoornemens

<i>Lasten</i>	2019	2020	2021	2022
Bijdrage begroting VGGM gezondheidszorg	6.000	6.000	6.000	6.000
Extra kosten energievisie	15.000	0	0	0
Krediet engineering uitbreiding begraafplaats	0	625	625	625
Inzet circulaire economie en duurzaamheid	40.000	40.000	40.000	40.000
Operatie Steenbreek	5.000	25.000	25.000	25.000
Totaal	66.000	71.625	71.625	71.625
<i>Baten</i>	2019	2020	2021	2022
Algemene reserve	-15.000			
Totaal	-15.000	0	0	0

7.6.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

<i>Lasten</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
710	Volksgezondheid	340.439	338.433	370.371	337.371	337.371	337.371
720	Riolering	468.709	559.301	815.951	815.951	815.951	815.951
730	Afval	728.866	766.658	851.636	811.127	811.499	811.331
740	Milieubeheer	36.429	57.871	45.234	30.234	30.234	30.234
750	Begraafplaatsen	153.897	186.795	198.613	170.712	170.990	170.865
Totaal lasten		1.728.340	1.909.058	2.281.805	2.165.395	2.166.045	2.165.752
<i>Baten</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
710	Volksgezondheid	-57.102	-33.000	-33.000	0	0	0
720	Riolering	-1.039.137	-1.079.924	-1.115.555	-1.154.987	-1.154.597	-1.154.597
730	Afval	-887.114	-878.200	-1.017.183	-1.015.765	-1.015.765	-1.015.765
740	Milieubeheer	-84	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
750	Begraafplaatsen	-167.592	-141.219	-144.467	-144.467	-144.467	-144.467
Totaal baten		-2.151.029	-2.133.842	-2.311.705	-2.316.719	-2.316.329	-2.316.329
Saldo voor bestemming		-422.689	-224.784	-29.899	-151.324	-150.284	-150.577
<i>Reservemutaties</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Toev.	Res. Afvalst.heffing			1.417	-	-	-
Ontr.	Res. Afvalst.heffing			-40.000	-	-	-
Ontr.	Riolering			-39.042	-12.500	-	-
Ontr.	Res FoodValley			0	-	-	-
Ontr.	Algemene reserve			-15.000	-	-	-
Totaal reservemutaties				-92.625	-12.500	0	0
Saldo na bestemming				-122.524	-163.824	-150.284	-150.577

7.6.3 Tabel incidentele baten en lasten

<i>Incidenteel</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Lasten							
	Extra kosten energievisie			15.000			
Baten							
	Onttrekking Algemene reserve			-15.000			
Totaal incidenteel				0	0	0	0

PROGRAMMA 8: VOLKSHUISVESTING, RUIMTELJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING (VHROSV)

Portefeuillehouder: T.A. van Dijk/H.J.C. Vreeswijk

Programmacoördinator: R. ter Horst

8.1 Missie

Scherpenzeel is een gemeente met een aantrekkelijke dorpskern, een landschappelijk fraai buitengebied en biedt ruimte voor ondernemen. Het is er goed wonen en er zijn voldoende, betaalbare woningen. Het aanbod sluit aan op de behoefte van ál onze inwoners; van starters tot senioren en met huur- en koopwoningen.

8.2 Programma-onderdelen

- A. Ruimtelijke Ordening
- B. Grondexploitatie
- C. Wonen en bouwen

8.2.A Ruimtelijke Ordening

Omgevingswet

In 2021 treedt de Omgevingswet naar verwachting in werking. Dit brengt een decentralisatie van de regels voor de fysieke leefomgeving met zich mee. Door grotere keuzevrijheid op lokaal niveau kan beter worden ingespeeld op de behoeften van initiatiefnemers en belanghebbenden (maatwerk). Om dit resultaat te bereiken is het nodig dat alle partijen tijdig hun werkwijze aanpassen aan de bedoelingen van de wet. Daarom is reeds gestart met de (voorbereidingen voor de) implementatie van de Omgevingswet, die ook de komende jaren doorlopen.

Omgevingsvisie

In de Omgevingswet is voor gemeenten de verplichting opgenomen om voor de hele gemeente een lange termijn visie voor de fysieke leefomgeving op te stellen: de omgevingsvisie. Deze is vergelijkbaar met de huidige structuurvisie, maar heeft een bredere reikwijdte. De (initiatieven uit de samenleving voor) ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving vragen om een heldere toekomstvisie. Met het oog hierop wordt de omgevingsvisie voortvarend opgepakt. Daarbij worden inwoners, bedrijven, actoren in de regio en de gemeenteraad vroegtijdig in het proces betrokken.

Centrumvisie

Om het centrumgebied van Scherpenzeel vitaal te houden is een centrumvisie opgesteld. De komende jaren is uitvoering van deze centrumvisie aan de orde.

Uitbreiding bedrijventerrein 't Zwarte Land

Het college besluit in 2019 over de realisatie van een nieuw bedrijventerrein ten zuiden van de Stationsweg waarmee de vestiging van een mix van grote(re) en kleine(re) bedrijven wordt geaccommodeerd. Vanwege de entree ligging is er extra aandacht voor een goede landschappelijke inpassing, beeldkwaliteit, duurzaamheid en infrastructuur.

Locatiestudie Sportpark De Bree

Voor het gebied van Sportpark De Bree wordt een locatiestudie uitgevoerd voor het definitief kunnen huisvesten van Scouting Scherpenzeel en omstreken, Platteland Anders en het volkstuintencomplex.

Weijdelaaer e.o.

Op de locatie Weijdelaaer e.o. wil de gemeente samen met initiatiefnemers en belanghebbenden de mogelijkheden onderzoeken voor de uitbreiding van de supermarkt in relatie met woningbouw (voor senioren). Deze ontwikkeling is ook van

invloed op de centrumvisie en op andere locaties in het centrum en daarbuiten als gevolg van verschuivingen in het detailhandelsapparaat en de zoektocht naar daarvoor beschikbare ruimte en om de ontstane ruimten op te vullen.

Buitengebied

Het college vindt een actueel ruimtelijk beleid voor het buitengebied van belang. Op die manier kan ingespeeld worden op de ontwikkelingen in de agrarische sector – als een van de belangrijkste vormgevers en gebruikers van het buitengebied -, die impact hebben op het multifunctioneel cultuurlandschap. Met de werkwijze Menukaart en de ondersteuning van het Manifest van Salentein wil het college mogelijkheden benutten om bestaande bedrijven te versterken en daar waar mogelijk en gewenst, nieuwe initiatieven (waaronder nuttige invulling van vrijkomende agrarische bebouwing) ruimtelijk planologisch te faciliteren. Daarbij achten wij bijdragen aan de ruimtelijke inpassing, emissiebeperking (Aanpak Luchtkwaliteit), dierenwelzijn en duurzaamheid van belang.

Bestemmingsplannen

De komende jaren werken wij aan een aantal bestemmingsplannen ten behoeve van diverse projecten. Voorbeelden hiervan zijn bestemmingsplannen voor 't Voort, de voormalige schoollocatie aan de Walstrolaan, Weijdelaer e.o., herziening Buitengebied, actualisatie bedrijventerreinen (Woon-werklandschap), uitbreiding bedrijventerrein 't Zwarte Land en uitbreiding begraafplaats Lambalgen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Duidelijk en geactualiseerd RO-beleid	<ul style="list-style-type: none"> • Bestemmingsplannen actueel houden. • Toewerken naar een minimum aantal bestemmingsplannen. • Werken naar eenduidige en uniforme bestemmingsplannen zonder overbodige regels.
2. Voorzien in woningbehoefte, benutten potentie	<ul style="list-style-type: none"> • Middels projectmatig werken voortzetten actieve(re) regierol grondpolitiek. • Vraaggestuurde ontwikkeling bewerkstelligen, gedoseerd en gefaseerd (o.a. input lokale makelaars). • Globale flexibele planologische regelingen maken.
3. Bouwen voor senioren	<ul style="list-style-type: none"> • Bouwen/ontwikkelen volgens de Woonvisie. • Project Weijdelaer realiseren.
4. Voldoende huur/koop voor starters, sociale sector	<ul style="list-style-type: none"> • In de overeenkomsten het aantal huurwoningen in de sociale sector (incl. de huurprijs) vastleggen. • Ontwikkelen volgens Woonvisie.
5. Doorstroming op de woningmarkt binnen Scherpenzeel bevorderen	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen volgens Woonvisie.
6. Organisatie voorbereiden op nieuwe Omgevingswet	<ul style="list-style-type: none"> • Volgen van ontwikkelingen en actualiteiten. • Werkprocessen/protocollen indien nodig tijdig aanpassen. • Een pilot omgevingsvisie uitvoeren.
7. Een duidelijk kader voor de lange termijn geven voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsvisie opstellen. • Locatiestudie Sportpark De Bree opstellen.

8.2.B Grondexploitatie

Akkerwinde

In de periode 2019-2021 worden 145 woningen gebouwd in plan Akkerwinde, te beginnen in het gebied rondom basisschool Korenmaat. Er komt een mix van woningen in de ruim opgezette wijk, bestaande uit sociale woningbouw, rijwoningen, 2-1 kappers en vrije kavels. Alle woningen worden gasloos.

't Voort

Dit complex wordt in 2018 in exploitatie genomen. In 2019 worden de voorbereidingen getroffen voor een stedenbouwkundig plan en bestemmingsplan, zodat vanaf 2021 woningbouw kan plaatsvinden.

Walstrolaan

Voor deze voormalige schoollocatie is een initiatief uitgewerkt om middels Collectief Particulier Opdrachtgeverschap levensloopbestendige woningen te realiseren. In 2019 wordt de benodigde woonbestemming gerealiseerd en vindt verkoop van de gronden plaats.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Passende gebiedsontwikkeling en zorgvuldige en optimale grondexploitaties	<ul style="list-style-type: none">• Ontwikkelen analoog aan de structuurvisie.• Duurzaam bouwen.• Marktconforme grondprijzen hanteren.• Betaalbaar wonen binnen de Gemeente Scherpenzeel bevorderen.• Zoeken van participatie met haar inwoners bij nieuwe plannen.

8.2.C Wonen en bouwen

Volkshuisvesting

De eind 2016 geactualiseerde Woonvisie 2013-2020 is uitgangspunt voor het maken van de prestatieafspraken 2019 en 2020 met woningcorporatie Woonstede. Uit de prestatieafspraken vloeien activiteiten voort die leiden tot meer gemeentelijke regie binnen de volkshuisvesting. Een voorbeeld is het samen met stakeholders ontwikkelen van beleid op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

In 2019 wordt een woonbehoefteonderzoek gedaan en wordt een nieuwe Woonvisie opgesteld. Die Woonvisie wordt dan het uitgangspunt voor het volkshuisvestelijk beleid in 2021 en verder.

In 2019 eindigt de geldigheid van de Huisvestingsverordening. Voor het hebben van een huisvestingsverordening is het noodzakelijk dat er middels een (actueel) schaarste-onderzoek wordt aangetoond dat er schaarste bestaat in een woningsegment. In regionaal verband wordt nog besproken of het schaarste-onderzoek, zoals de vorige keer, regionaal kan worden opgepakt.

Om koopwoningen in Scherpenzeel voor starters bereikbaar te houden wordt de starterslening geherintroduceerd. Nadat de nieuwe verordening starterslening is vastgesteld zal actief gecommuniceerd worden richting inwoners.

Bouwontwikkelingen 2019-2021

De komende jaren wordt er in Scherpenzeel op verschillende locaties gebouwd.

Onderstaand enkele locaties:

- De Heijhorst Zuid: woningbouw voormalige kwekerij
- Akkerwinde: woningbouw (koop en sociale huur)
- 't Voort: woningbouw

- Weijdelaaier: woonservicezone
- Vrijkomende schoollocatie Walstrolaan: woningbouw
- Inbreidingslocatie Oosteinde: woningbouw
- Boslaan-Ringbaan: woningbouw (particuliere huur)

In Akkerwinde wordt de komende periode geëxperimenteerd met welstandsvrije ontwikkeling. De locaties van de vrije kavels zijn daarvoor aangewezen. Aangevraagde bouwplannen worden vervolgens in dat aangewezen gebied niet getoetst aan de welstandseisen. Dit om het aantal regels verder terug te dringen. Bezien wordt of daarnaast een ander nieuw te ontwikkelen gebied of een te herontwikkelen gebied wordt aangemerkt als welstandsvrije locatie.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
1. Toekomstbestendig woonbeleid	<ul style="list-style-type: none"> • Uitwerken geactualiseerde woonvisie en het opstellen van een nieuwe Woonvisie voor 2020 e.v.
2. Meer gemeentelijke regie binnen de volkshuisvesting	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan de in 2018 te maken prestatieafspraken 2019 – 2022.
3. Continue samenwerking op woongebied regionaal (RFV) en interprovinciaal	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering blijven geven aan het woonbeleid conform de Regionale Woonagenda FoodValley.
4. Huisvesten statushouders	<ul style="list-style-type: none"> • Behalen van de door het Rijk opgelegde taakstelling.
5. Koopwoningen voor starters bereikbaar maken	<ul style="list-style-type: none"> • Herintroduceren starterslening, waarvoor een nieuwe verordening wordt gemaakt, en actieve communicatie naar inwoners

8.3 Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				Begroot	Doel
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	265	256	255	260	260	260
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	3,8	3,8	25,2		36	36
Demografische druk	De som van het aantal personen 0-20 en 65+ in verhouding tot 20-65	82,7	83,4	83,6	83,3	82,5	82,5
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	656	684	698	717	722	747
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	697	726	740	759	764	848

8.4 Termijnkalender

2019	2020	2021	2022
Woonbehoefteonderzoek en nieuwe woonvisie	Bestemmingsplan 't Voort		
Omgevingsvisie	Omgevingsvisie		
Bestemmingsplan Inbreidingslocatie Oosteinde			
Bestemmingsplan Boslaan-Ringbaan			
Bestemmingsplan Walstrolaan			
Bestemmingsplan Uitbreiding bedrijventerrein			
Bestemmingsplan Woon-werklandschap			
Bestemmingsplan Weijdelaer e.o.			
Locatiestudie Sportpark De Bree			
Pilot omgevingsvisie			

8.5 Verbonden partijen

Naam	Bijdrage aan beleidsdoelstelling
OddV	De ODDV zorgt, in opdracht van de vijf Gelderse gemeenten in Foodvalley gemeenten en de provincie, voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van bouwen en milieu. Ook voert de ODDV extra taken uit, zoals advisering over bodem en energie. De ODDV heeft voor al deze activiteiten deskundigheid beschikbaar.
O-gen	Gebiedscoöperatie O-gen verbindt maatschappelijke organisaties, overheden, terreineigenaren, ondernemers, bedrijven en particulieren in de regio. Zo worden de krachten gebundeld en wordt samenwerking gestimuleerd voor gebiedsontwikkeling in de Gelderse Vallei.

8.6 Wat mag het kosten?

8.6.1 Nieuwe beleidsvoornemens

Lasten	2019	2020	2021	2022
Locatiestudie gebied de Bree	20.000	0	0	0
Bestemmingsplan uitbreiding begraafplaats	15.000	0	0	0

Inbreng flitsvergunningen bij ODDV	40.000	40.000	40.000	40.000
Bijdrage ODDV op basis van kaderbrief	19.468	19.468	19.468	19.468
Woonbehoefteonderzoek en nieuwe woonvisie	33.000	0	0	0
Totaal	127.468	59.468	59.468	59.468
Baten	2019	2020	2021	2022
Algemene reserve	-68.000			
Totaal	-68.000	0	0	0

8.6.2 Tabel baten en lasten onderliggende producten

<i>Lasten</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
810	Ruimtelijke ordening	332.754	740.981	399.413	359.413	359.413	359.413
820	Grondexploitatie	622.216	4.035.093	395.554	326.729	-2.391.246	-910.746
830	Wonen en bouwen	503.090	562.644	613.654	576.654	576.654	576.654
Totaal lasten		1.458.060	5.338.718	1.408.621	1.262.797	-1.455.179	25.321
<i>Baten</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
810	Ruimtelijke ordening	-79.534	-322.000	-40.297	-40.297	-40.297	-40.297
820	Grondexploitatie	-622.216	-4.035.093	-395.554	-8.107.468	2.391.246	910.746
830	Wonen en bouwen	-184.943	-290.000	-290.000	-290.000	-290.000	-290.000
Totaal baten		-886.693	-4.647.093	-725.851	-8.437.766	2.060.949	580.449
Saldo voor bestemming		571.367	691.625	682.770	-7.174.969	605.770	605.770
<i>Reservemutaties</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Toev.	Reserve Grex			0	7.780.739	0	0
Onttr.	Alg. Reserve			-73.000	0	0	0
	Reserve Grex			-100.000	0	0	0
	Kwal.reserve: - Tgv exploitatie			-27.500	0	0	0
Totaal reservemutaties				-200.500	7.780.739	0	0
Saldo na bestemming				482.270	605.770	605.770	605.770

8.6.3 Tabel incidentele baten en lasten

<i>Incidenteel</i>		<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Lasten							
	locatiestudie de Bree			20.000			
	bestemmingsplan uitbreiding begraafplaats woonvisie			15.000			
				33.000			
Baten							
	onttrekking Algemene reserve			-68.000			
Totaal incidenteel				0	0	0	0

RECAPITULATIE PROGRAMMA'S

Pr. Lasten	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0 Bestuur en ondersteuning	5.579.536	5.334.475	4.923.506	12.627.086	4.848.093	4.852.226
1 Veiligheid	645.946	651.435	677.357	677.357	677.357	677.357
2 Verkeer en vervoer	840.874	1.200.679	1.017.078	788.557	797.750	789.114
3 Economie	98.007	244.396	178.630	236.530	245.805	294.230
4 Onderwijs	680.901	688.476	662.348	647.208	639.327	640.327
5 Sport, cultuur en recreatie	1.577.567	1.625.473	1.674.006	1.679.087	1.812.012	1.665.687
6 Sociaal domein	5.829.351	5.871.143	5.980.913	5.867.513	5.822.113	5.822.113
7 Volksgezondheid en milieu	1.728.340	1.909.058	2.281.805	2.165.395	2.166.045	2.165.752
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.458.060	5.338.718	1.408.621	1.262.797	-1.455.179	25.321
Totale lasten	18.438.582	22.863.853	18.804.265	25.951.530	15.553.324	16.932.128
Pr. Baten	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0 Bestuur en ondersteuning	-14.015.162	-14.657.858	-14.411.888	-14.023.622	-14.280.866	-14.302.721
1 Veiligheid	-19.328	-12.840	-12.840	-12.840	-12.840	-12.840
2 Verkeer en vervoer	-28.429	-26.480	-10.730	-10.730	-10.730	-10.730
3 Economie	-148.237	-148.968	-152.328	-152.328	-152.328	-152.328
4 Onderwijs	-73	-500	-500	-500	-500	-500
5 Sport, cultuur en recreatie	-64.621	-63.479	-63.288	-63.288	-63.288	-63.288
6 Sociaal domein	-1.467.250	-1.223.374	-1.169.172	-1.139.172	-1.139.172	-1.139.172
7 Volksgezondheid en milieu	-2.151.029	-2.133.842	-2.311.705	-2.316.719	-2.316.329	-2.316.329
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-886.693	-4.647.093	-725.851	-8.437.766	2.060.949	580.449
Totaal baten	-18.780.822	-22.914.435	-18.858.302	-26.156.965	-15.915.104	-17.417.458
Saldo begroting na bestemming	-342.241	-50.582	-54.037	-205.434	-361.780	-485.331

Saldo begroting voor bestemming	4.353.488	843.077	974.365	-7.701.299	-66.405	-329.108
Pr. Toev. Reserves	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0 Rentetoevoeging			0	0	0	0
0 Bestuur en ondersteuning			108.500	108.500	108.500	108.500
1 Veiligheid			0	0	0	0
2 Verkeer en vervoer			147.000	147.000	147.000	147.000
3 Economie			0	0	0	0
4 Onderwijs			25.000	25.000	25.000	25.000
5 Sport, cultuur en recreatie			5.000	5.000	5.000	5.000
6 Sociaal domein			0	0	0	0

7	Volksgezondheid en milieu			1.417	0	0	0
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			0	7.780.739	0	0
Toevoegingen		2.300.802	1.006.766	286.917	8.066.239	285.500	285.500
Pr. Onttr. Reserves		2017	2018	2019	2020	2021	2022
0	Bestuur en ondersteuning			-299.763	-195.621	-199.732	-191.933
1	Veiligheid			0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer			-230.000	0	0	0
3	Economie			-50.000	-50.000	0	0
4	Onderwijs			-115.077	-95.431	-86.043	-83.543
5	Sport, cultuur en recreatie			-143.355	-141.387	-266.387	-141.387
6	Sociaal domein			-182.582	-75.436	-28.713	-24.859
7	Volksgezondheid en milieu			-94.042	-12.500	0	0
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			-200.500	0	0	0
Onttrekkingen		-6.996.530	-1.900.424	-1.315.319	-570.374	-580.875	-441.723
Saldo begroting na bestemming		-342.241	-50.582	-54.037	-205.434	-361.780	-485.331
		Voordelig	Voordelig	Voordelig	Voordelig	Voordelig	Voordelig

Incidentele lasten en baten

	<i>Incidenteel</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Lasten							
Raadsbudgetten				22.000			
werkprogramma Foodvalley analyse en pve gemeentehuis				14.000			
extra maatregelen Eikenlaan				50.000			
promotiecampagne Heerlijk Scherpenzeel				40.000	5.000		
Uitbreiding bedrijventerrein				5.000	50.000		
Digitale Sociale kaart				10.000			
pilot inlooppunt Wmo				45.000			
pilot Buurtgezinnen				15.000			
pilot SOH				45.000			
ondersteuning Wmo				90.800			
Extra kosten energievise				15.000			
locatiestudie de Bree				20.000			
bestemmingsplan uitbreiding				15.000			
begraafplaats							
woonvisie				33.000			
Baten							
onttrekking Algemene reserve				-245.000			
dekking reserve Sociaal Domein				-135.800			
onttrekking Reserve Foodvalley				-14.000			
Totaal	incidenteel			75.000	55.000	0	0

GEPROGNOTISEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2019-2022

Bedragen * € 1.000,-

ACTIVA	2017	2018	2019	2020	2021	2022	PASSIVA	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VASTE ACTIVA							EIGEN VERMOGEN						
Immateriële activa	0	0	0	0	0	0	Algemene reserve	6.971	6.736	6.486	6.436	6.311	6.311
Materiële activa	21.655	22.972	23.547	24.081	24.141	23.835	Bestemmingsreserves	12.139	11.454	10.715	18.261	18.091	17.934
Financiële activa	4.750	4.658	4.576	4.494	4.412	4.337	Saldo van de rekening	342					
	26.405	27.630	28.123	28.575	28.553	28.172		19.453	18.190	17.201	24.697	24.401	24.245
VLOTTENDE ACTIVA							VREEMD VERMOGEN						
							Voorzieningen	7.804	7.943	7.327	6.357	6.013	5.647
Voorraden	1.438	6.400	-19	255	-3.036	-3.947	Langlopende schulden	75	3.500	2.500	0	0	0
Vorderingen	2.197	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	Kortlopende schulden	2.222	3.500	3.000	2.000	2.000	2.000
Liquide middelen	194	0	1.047	1.252	5.320	5.318	Banksaldo	986	1.795	0	0	0	0
Overlopende activa	491	500	500	500	500	500	Overlopende passiva	186	500	500	500	500	500
Nadere balansmutaties	0	0	0	973	0	350	Nadere balansmutaties	0	1.102	1.122	0	421	0
	4.319	8.900	3.528	4.980	4.783	4.221		11.272	18.339	14.449	8.857	8.934	8.147
Totaal activa	30.724	36.529	31.650	33.555	33.336	32.392	Totaal passiva	30.724	36.530	31.650	33.554	33.336	32.392

EMU SALDO

Het EMU saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid. Op grond van het BBV dient een berekening van het aandeel Scherpenzeel te worden opgenomen in de programmabegroting. Gemeenten hebben ook invloed op het EMU-saldo. Voor Scherpenzeel zal de invloed marginaal zijn.

		2018	2019	2020	2021	2022
	1 Exploitatiesaldo voor toevoeging cq onttrekking uit reserves	466.940	935.323	-7.701.299	-66.405	-329.108
+	2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.187.352	1.080.431	894.959	955.811	990.186
+	3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	499.001	460.124	440.124	565.124	440.124
-	4 Uitgaven aan investeringen in (im)materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-2.788.911	-2.337.931	-2.278.677	-1.654.636	-1.382.136
+	5 De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het Rijk, de Provincies, de Europese Unie en overigen					
+	6a Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa					
-	6b Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa					
-	7 Uitgaven aan aankoop van gronden en de uitgaven aan bouw- en woonrijp maken e.d.	-1.774.410	-331.905	-3.881.012	-1.199.216	-2.403.559
+	8a Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	3.656.165	6.814.790	11.451.152	4.553.888	3.377.955
-	8b Boekwinst op grondverkoop	0	0	0	0	0
-	9 Betalingen ten laste van voorzieningen	-145.640	-1.075.645	-1.409.909	-909.296	-806.676
-	10 Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen ondere één van de andere genoemde posten					
	11b Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen					
	Totale Emu-saldo	1.100.496	5.545.187	-2.484.664	2.245.270	-113.215

1. PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

1.1 Tarieven belastingen en heffingen

Algemeen

Bij de behandeling van de Kadernota 2019-2022 is besloten het indexcijfer 2019 voor de gemeentelijke belastingen, heffingen en rechten vast te stellen op 2,3%. Dit komt overeen met het verwachte inflatiecijfer.

OZB

De OZB wordt niet geïndexeerd. Wel worden de percentages nog gecorrigeerd voor de woningen en niet-woningen met de gemiddelde waardestijging e/o waardedaling van de nieuwe WOZ-waarde. Deze wordt bekend gemaakt bij de verordening onroerendezaakbelasting 2019.

Afvalstoffenheffing

In 2019 wordt er diftar ingevoerd. Dit heeft voor de belastingheffing als gevolg dat het tarief gesplitst gaat worden. De inwoners gaan een gedeelte vastrecht betalen en ze gaan betalen voor elke aanbieding van restafval. Dit houdt in dat er per lediging van de grijze container of aanbieding bij een ondergrondse container betaald gaat worden. Hier geldt dan: 'de vervuiler betaalt'. De concept-bedragen hiervoor staan in de tabel op de volgende pagina vermeld. De kosten voor een extra container voor restafval en gft-afval bedragen respectievelijk 2/3 en 1/3 van het vaste bedrag.

Rioolheffing

Het AWP loopt eind 2017 af. De planverplichting voor het AWP/GRP komt in 2020 te vervallen. In combinatie met de nieuwe Omgevingswet zal een nieuw beleidsplan voor (afval)water en riolering in een omgevingsvisie geborgd moeten worden. Verder is in de buitenruimte klimaatadaptatie een belangrijk thema. In verband met deze ontwikkelingen wordt het huidige AWP tot en met december 2019 verlengd. Voor de verlenging wordt het huidige AWP geëvalueerd op inhoud en financiën. Voor de rioolheffing is een kostendekkend tarief berekend op basis van de evaluatie van het huidige AWP. Om tot een kostendekkend tarief te komen, worden de tarieven over 2019 en 2020 met € 9,00 opgehoogd. Het nieuwe AWP wordt in 2018-2019 opgesteld en aan de raad ter vaststelling voorgelegd.

Geamendeerd A3 in de Raadsvergadering van 1 november 2018:

De Programmabegroting 2019-2022 vast te stellen met dien verstande dat de verhoging van de rioolheffing van € 9,00 per huishouden per jaar in 2019 niet wordt doorgevoerd, en dit te dekken uit de reserve riolering.

Hondenbelasting

De hondenbelasting stijgt met een inflatiecorrectie van 2,3%.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting stijgt met de inflatiecorrectie en zal daarmee op een tarief komen van € 1,21 per persoon per overnachting.

Leges

Conform de vastgestelde indexering bij de Kadernota 2019-2022 worden de leges, behoudens de wettelijk bepaalde tarieven, verhoogd met 2,3%.

Marktgeden

De marktgeden zullen in 2019 verhoogd worden met de inflatiecorrectie van 2,3%.

Lijkbezorgingsrechten

De kosten van de lijkbezorgingsrechten stijgen met een inflatiecorrectie van 2,3% en hiermee blijft de kostendekkendheid 80%.

Het volgende overzicht zet de verschillende tarieven op een rij.

Tarief/belasting	Tarief 2018	Tarief 2019	Opbrengst 2019
Onroerend zaakbelasting			
Woningen			
- eigenarenheffing (tarief * WOZ-waarde)	0,1216%	n.b. *)	
Niet Woningen			
- eigenarenheffing (tarief * WOZ-waarde)	0,1936%	n.b. *)	
- gebruikerstarief (tarief * WOZ-waarde)	0,1477%	n.b. *)	
Afvalstoffenheffing			
- eenpersoonshuishouden	€ 168,50		
- meerpersoonshuishoudens	€ 210,65		
- extra container gft-afval	€ 70,20	€ 55,00	
- extra container restafval	€ 140,45	€ 110,00	
Diftar 2019:			
- Vast bedrag		€ 165,00	
- Variabel bedrag per lediging			
Bij 240 liter container		€ 5,00	
Bij 140 liter container		€ 3,00	
Bij ondergrondse container		€ 0,85	
Rioolheffingen			
Woningen			
- per woning tot 500 m ³	€ 236,88	€ 242,33	
- voor elke 100 m ³ of gedeelte ervan boven de 500 m ³	€ 60,50	€ 60,50	
Niet Woningen			
- per niet-woning tot 500 m ³	€ 236,88	€ 242,33	
- voor elke 100 m ³ of gedeelte ervan boven de 500 m ³	€ 60,50	€ 60,50	
- voor percelen die geen leidingwater verbruiken of grondwater oppompen	€ 51,66	€ 52,85	
Hondenbelasting			
- eerste hond	€ 66,55	€ 68,08	
- voor de volgende honden	€ 111,60	€ 114,17	
Toeristenbelasting			
- per persoon per overnachting	€ 1,18	€ 1,21	

* Voorlopig tarief i.v.m. waarde ontwikkeling WOZ

1.2 Lastenontwikkeling

Hieronder wordt de lastenontwikkeling weergegeven voor een drietal situaties.

Uitgangspunt:

1. Alleenstaand, waarde van de woning is € 250.000

2018				2019	
Heffing:	Tarief:	Grondslag:	Oplegging:	Tarief:	Oplegging:
OZB	0,1216%	€ 250.000,00	€ 304,00	0,1216%	€ 304,00
Rioolheffing	€ 236,88		€ 236,88	€ 242,33	€ 242,33
Afvalstoffenheffing	€ 168,50	1 persoon	€ 168,50	€ 165,00	€ 165,00
Uitgangspunt: container van 140 liter - 12 ledigingen				140 lt	€ 36,00
Totaal:			€ 709,38		€ 747,33

Stijging lasten t.o.v. voorgaand jaar:

€ 37,95
5,3%

Uitgangspunt:

2. Gezin, waarde van de woning is € 260.000

2018				2019	
Heffing:	Tarief:	Grondslag:	Oplegging:	Tarief:	Oplegging:
OZB	0,1216%	€ 260.000,00	€ 316,16	0,1216%	€ 316,20
Rioolheffing	€ 236,88		€ 236,88	€ 242,33	€ 242,33
Afvalstoffenheffing	€ 210,65	meerpersoons	€ 210,65	€ 165,00	€ 165,00
Uitgangspunt: container van 240 liter - 12 ledigingen				240 lt	€ 60,00
Totaal:			€ 763,69		€ 783,53

Stijging lasten t.o.v. voorgaand jaar:

€ 19,84
2,6%

Uitgangspunt:

3. Gezin, waarde van de woning is € 450.000

2018				2019	
Heffing:	Tarief:	Grondslag:	Oplegging:	Tarief:	Oplegging:
OZB	0,1216%	€ 450.000,00	€ 547,20	0,1216%	€ 547,20
Rioolheffing	€ 236,88		€ 236,88	€ 242,33	€ 242,33
Afvalstoffenheffing	€ 210,65	meerpersoons	€ 210,65	€ 165,00	€ 165,00
Uitgangspunt: container van 240 liter - 12 ledigingen				240 lt	€ 60,00
Totaal:			€ 994,73		€ 1.014,53

Stijging lasten t.o.v. voorgaand jaar:

€ 19,80
2,0%

1.3 Belastingopbrengst

De totale eigen opbrengsten voor Scherpenzeel in 2019 zijn:

Belastingen, heffingen en rechten	Opbrengst	Percentage
Onroerende Zaakbelastingen	1.704.149	37,74%
Afvalstoffenheffing	857.883	19,00%
Rioolheffing	1.115.322	24,70%
Hondenbelasting	41.748	0,92%
Toeristenbelasting	121.274	2,69%
Leges burgerzaken	169.305	3,75%
Leges omgevingsvergunning	330.297	7,31%
Begraafrechten	144.467	3,20%
Opbrengst marktgeden	28.154	0,62%
Leges vergunningen APV etc.	2.565	0,06%
Leges kopieën e.d.	500	0,01%
Totaal	4.515.663	100,00%

1.4 Kostendekkendheid tarieven

Overheadkosten wordt vanaf 2017 niet meer doorberekend aan taakvelden. Wel wordt de overhead doorberekend aan tarieven en grondexploitaties. Dit gebeurt met een vastgesteld percentage over de toegerekende salariskosten.

Het overheadpercentage wordt jaarlijks vastgesteld bij de begroting op basis van de rekenkundige uitkomst door de overheadkosten (taakveld 0.4) te delen door de totale salariskosten. Er vindt geen nacalculatie plaats. Het percentage overhead voor 2019 is vastgesteld op 71%.

Het centraal begroten van de kosten van overhead betekent dat het niet langer mogelijk is om uit de taakvelden (voorheen de producten) alle kosten voor deze tarieven, die maximaal kostendekkend mogen zijn, in één keer uit de uitvoeringsinformatie af te leiden.

Het BBV schrijft derhalve voor dat, conform artikel 10 lid c, in de paragraaf Belastingen en tarieven voortaan een overzicht wordt opgenomen hoe bij de berekening van tarieven (voor rechten) bewerkstelligd wordt dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden. Hiernaast wordt inzichtelijk welke beleidsuitgangspunten ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe die uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.

Dit geldt dus alleen voor de belastingen en rechten waarvoor uitsluitend kostendekkende tarieven mogen worden geheven, zoals bijvoorbeeld de rioolheffing.

Tabel berekening kostendekkendheid heffing riolering

Berekening kostendekkendheid heffing

Kosten taakvelden (incl. eventuele (omslag)rente)	885.951
Inkomsten taakvelden (excl. heffingen)	39.275-
Netto kosten taakveld	<u>846.676</u>

Toe te rekenen kosten

Overhead (incl. eventuele (omslag)rente)	107.255
BTW (rioolheffing)	161.392

Totale kosten **1.115.323**

Opbrengst heffingen **1.115.323**

Dekkingspercentage 100%

1) Voor de berekening van de overhead wordt u verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Tabel berekening kostendekkendheid heffing afval

Berekening kostendekkendheid heffing bij gelijkblijvend tarief

Kosten taakvelden (incl. eventuele (omslag)rente)	642.436
Inkomsten taakvelden (excl. heffingen)	-6.600
Kwijtscheldingen	16.500
Netto kosten taakveld	<u>652.336</u>

Toe te rekenen kosten

Overhead (incl. eventuele (omslag)rente)	56.005
BTW (afval)	121.427
Straatvegen (50%)	26.698
Totale kosten	<u>856.465</u>

Opbrengst heffingen **856.465**

Dekkingspercentage 100%

1) Voor de berekening van de overhead wordt u verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering

2. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Doel paragraaf weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft inzicht in de mogelijkheden die de gemeente heeft tegenvallers op te vangen zonder dat de uitvoering van het beleid in gevaar komt. Daarbij is een wezenlijk onderdeel van de paragraaf weerstandsvermogen het in beeld brengen van de (financiële) risico's die de gemeente loopt. Het weerstandsvermogen wordt namelijk concreet gemaakt door de weerstandscapaciteit van de gemeente te vergelijken met een financiële vertaling van de risico's.

Niet alle risico's zijn financieel te kwantificeren. Een tweede doel van deze paragraaf is het inzicht geven in de risico's, ook al worden ze niet direct betrokken in de rekenkundige benadering voor het weerstandsvermogen. Daarmee is deze paragraaf tevens de basis voor de risicobeheersing.

Weerstandscapaciteit

Wat is weerstandscapaciteit?

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die ingezet kunnen worden om tegenvallers op te vangen. Daarbij is een onderscheid te maken in een incidentele en een structurele weerstandscapaciteit.

1. De *structurele* component bestaat met name uit onbenutte belastingcapaciteit en capaciteit van de overige heffingen. Het verhogen van de inkomsten door belastingverhogingen kan worden benut als er geen andere mogelijkheden meer voorhanden zijn om deze tegenvallers op te vangen. Daarnaast bevat de begroting een structurele raming voor onvoorziene uitgaven.
2. De *incidentele* component bevat vrij aanwendbare reserves binnen het eigen vermogen van de gemeente en stille reserves in bezittingen. Deze middelen kunnen slechts eenmalig worden ingezet.

De genoemde onderdelen worden hieronder uitgewerkt.

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt alleen uitgegaan van de onbenutte belastingcapaciteit op de OZB. De opbrengsten voor de rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges zijn namelijk in beginsel kostendekkend. Voor de berekening wordt het tarief gehanteerd dat van toepassing is bij een aanvraag op basis van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet. Voor 2018 is dit 0,1905% (percentage van de WOZ-waarde) volgens de meicirculaire 2018, voor zowel woningen als niet-woningen.

Onvoorziene uitgaven

In onze begroting is een bedrag opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Dit bedrag is voor 2019 € 24.375,00. Hiervoor is € 2,50 per inwoner gehanteerd. Deze post is bedoeld om incidentele (kleinere) uitgaven op te vangen die zich lopende het jaar voordoen en die bij de opstelling van de begroting nog niet bekend waren.

Algemene reserve

In de Nota reserves en voorzieningen heeft de raad een minimale norm voor de vrij aanwendbare algemene reserve vastgesteld. Een minimale streefwaarde is 20% maar het absolute minimum is vastgesteld op 15% van de omzet¹. Per 1 januari 2019 is de geraamde stand van de algemene reserve € 6,7 miljoen. Het berekende minimum van de Algemene reserve bedraagt op basis van de begroting 2019 € 1,5 miljoen.

¹Als omzet is gedefinieerd: de totale opbrengsten van de gemeente, gecorrigeerd voor mutaties op reserves en grondexploitaties.

Stille reserves

Stille reserves maken onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. Dit zijn zaken waarvoor geen (of slechts beperkte) boekwaarde aanwezig is maar die toch een zekere waarde in het economisch verkeer vertegenwoordigen. Hierbij zijn de WOZ-waardes 2018 gebruikt voor de Burg. Royaardslaan 2 en Willaerlaan 34.

De actuele taxatiewaarde kan afwijken van de WOZ-waarde. De WOZ-waarde van zwembad 't Willaer is buiten beschouwing gelaten, omdat verkoop geen reële optie is.

Tabel 1 Overzicht weerstandscapaciteit

		Per 1-1-2019	
Structureel	Onbenutte belastingcapaciteit:		
	- OZB woningen eigenaar	€	639.600
	- OZB niet-woningen eigenaar		
	- OZB niet-woningen gebruiker	€	58.600
	Totaal onbenutte belastingcapaciteit	€	698.200
	Onvoorziene uitgaven	€	24.375
Totale structurele weerstandscapaciteit:		€	722.575
Incidenteel	Algemene reserve	€	6.735.897
	mutatie 2018	€	228.000-
	Raming saldo per 1-1-2019	€	6.507.897
	Minimale omvang	€	1.569.000-
		€	4.938.897
	Stille reserves:		
	- Ambtswoning (Burg. Royaardslaan 2)	€	690.000
	- Willaerlaan 34	€	210.000
		€	900.000
Totale incidentele weerstandscapaciteit:		€	5.838.897

Risico- inventarisatie

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, is naast de weerstandscapaciteit ook inzicht nodig in de omvang van risico's waarmee in de begroting geen rekening is gehouden en waarvoor geen verzekering is afgesloten.

Wat is een risico?

Een risico is het gevaar van het ontstaan van schade of verlies door interne of externe omstandigheden. Het betreft risicoposten waarvan de financiële omvang (nog) niet, of slechts bij benadering bepaald kan worden en waarvoor het niet zeker is of, en zo ja, wanneer het risico zich voordoet. Indien het risico wel concreet getaxeerd kan worden, is het beleid dat er een voorziening gevormd wordt ter dekking van de kosten.

Risico's in Scherpenzeel

In het onderstaande overzicht is inzicht gegeven in de risico's die in onze gemeente spelen. De risico's zijn ingedeeld in een zestal categorieën, (A t/m F) waarbij per geval is ingeschat welke kans er is dat het risico zich daadwerkelijk zal voordoen. Daarnaast

is, waar mogelijk, een indicatie van de mogelijke financiële implicaties weergegeven. Dit wordt gedaan door de financiële grondslag van het risico, te vermenigvuldigen met één van de onderstaande kans factoren.

Kans dat risico zich voordoet:	Wegingsfactor
Minimaal	0,10
Beperkt	0,25
Reëel	0,50
Zeer reëel	0,75

Omschrijving	Kans	Grondslag	Bedrag incidenteel	Bedrag structureel
A. Risico's uit juridische procedures en aansprakelijkheid				
- Aansprakelijkheidsstellingen	Reëel	Onbekend		
- Juridische procedures	Reëel	€ 15.000	€ 7.500	
- Aanbestedingen	Minimaal	€ 187.901	€ 18.790	
B. Risico's uit borgstellingen en gemeentegaranties				
- Borgstelling Patrimonium (achtervang WSW)	Minimaal	€ 2.800.000	€ 280.000	
- Borgstelling Woonstede i.v.m. aankoop woningbedrijf	Minimaal	€ 2.147.433	€ 214.743	
C. Exploitatierisico's				
- Regio Food Valley	Minimaal	€ 0	€ 0	
- VGGM	Minimaal	€ 0	€ 0	
- ODDV	Beperkt	€ 41.867		€ 10.467
- Grondexploitatie	geen	€ 0	€ 0	
- Vennootschapsbelasting	Reëel	€ 0	€ 0	
- Planschades bestemmingsplannen	Reëel	€ 50.000		€ 25.000
- Bouwleges	Reëel	€ 0		€ 0
- Vandalisme	Reëel	€ 25.000		€ 12.500
- BTW sport	Reëel	€ 30.000		€ 15.000
- Exploitatie De Breehoek	Beperkt	€ 32.000		€ 8.000
- Zwembad 't Willaer	Minimaal	€ 0		€ 0
- Beleid andere overheden	Minimaal	€ 0		€ 0
- Tegenvallers binnen de begroting	Reëel	€ 187.901		€ 93.950
- Algemene Uitkering	Reëel	€ 215.000		€ 107.500
- Participatiewet re-integratie	Reëel	€ 15.000		€ 7.500
- Participatiewet WSW	Minimaal	€ 0		€ 0
- Wmo	Reëel	€ 0		€ 0
- Jeugdzorg	Reëel	€ 0		€ 0
- Wmo woonvoorzieningen	Reëel	€ 50.000		€ 25.000
- Toename huisvesting statushouders	Reëel	€ 0		€ 0
D. Risico's op eigendommen				
- Diefstal, fraude, etc...	Minimaal	Eigen risico		
- Schade door brand, storm, etc...	Minimaal	Eigen risico		
E. Risico's in samenhang met de bedrijfsvoering				
- Personeel	Reëel	€ 25.000	€ 12.500	

- Informatiebeveiligingsbeleid	Reëel	Onbekend	Onbekend
- Strategische adviezen	Reëel	Onbekend	Onbekend
<i>F. Vermogensrisico's</i>			
Totale financiële inschatting risico's		€ 533.533	€ 304.917

Toelichting op de risico-inventarisatie

A. Risico's uit juridische procedures en aansprakelijkheid

- **Overheidsaansprakelijkheidsrecht: nadeelcompensatie bij rechtmatige besluiten.** De Awb biedt grondslag voor de toekenning van schadevergoeding bij rechtmatige overheidsdaad. Op basis van historie wordt geen bedrag geraamd.
- **Overheidsaansprakelijkheidsrecht: nadeelcompensatie bij onrechtmatige besluiten.** In het kader van de Wet Nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsbesluiten dient bij onrechtmatig overheidshandelen de schade in beginsel in zijn geheel vergoed te worden. Op basis van historie wordt geen bedrag geraamd.
- **Schadevergoeding bij overschrijding redelijke termijn.** Hieronder valt het uitkeren van dwangsommen en eventuele schadevergoedingen op grond van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen. Op basis van historie wordt geen bedrag geraamd.
- **Juridische procedures.** Bij juridische procedures op publiek- of privaatrechtelijk gebied kan externe ondersteuning nodig zijn bovenop de in de begroting geraamde basisbedragen. Gezien de ervaringen in het verleden is hiervoor € 15.000 opgenomen in deze risico-inventarisatie.
- **Risicoaansprakelijkheid van de gemeente als beheerder van de openbare ruimte.** Te denken valt hierbij aan schadeclaims/aansprakelijkheidsstellingen als gevolg van vorstschade aan wegen, schade door bomen, speeltoestellen etc. Hiervoor geldt de afgesloten verzekering en het eigen risico van € 5.000,00 per schadegeval.
- **Aanbestedingen.** Bij aanbestedingstrajecten is vaak complexe regelgeving van toepassing. Het niet correct volgen van richtlijnen en procedures kan leiden tot juridische geschillen. Om de expertise op dit onderdeel te vergroten is de gemeente toegetreden tot stichting Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN). Hiermee is meer kennis in huis gehaald om een kwaliteitsimpuls te geven aan het inkoop-en aanbestedingsproces. Mede gelet hierop wordt het risico op procedures op minimaal ingeschat. Als grondslag voor de kwantificering wordt 1% van het begrotingstotaal gehanteerd.

B. Risico's die uit voortvloeien uit borgstellingen en gemeentegaranties

- **Borg- en garantstellingen.** De gemeente staat borg in verband met de door Woonstede aangegane geldleningen voor de aankoop van het gemeentelijk Woningbedrijf. Het bedrag is ruim € 2,1 miljoen. De risico's van borgstellingen aan Woonstede zijn minimaal aangezien het woningbezit van de woningcorporatie als onderpand dient. Hiernaast heeft de gemeente een achtervangpositie ingenomen van door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw gegarandeerde geldleningen voor de borgstelling van afgerond € 2,8 miljoen aan woningcorporatie Patrimonium te Veenendaal ten behoeve van de sociale woningbouw in het plan Gelderse Roos. Deze borgstelling loopt af eind 2019. Per onderdeel wordt een risico van 10% opgenomen.

C. Exploitatierisico's

- **Regio FoodValley.** Bij samenwerking in de regio wordt soms een beroep gedaan op solidariteit. Het leveren van de gevraagde ambtelijke capaciteit kan leiden tot het bijstellen van onze 'binnen gemeentelijke' prioriteiten dan wel tot het betalen van een financiële compensatie zodat capaciteit elders kan worden betrokken. Tot op heden hebben we onze inzet zonder aanvullend financieel beslag kunnen inregelen.
- **VGGM.** Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden is een gemeenschappelijke regeling van een 16-tal gemeenten. Dat betekent dat deze gemeenten tezamen verantwoordelijk zijn voor de financiële positie met een groot financieel belang. Gezien de huidige financiële positie is er geen aanleiding lokaal een financieel risico op te nemen.
- **OddV.** De gemeentelijke bijdrage aan de OddV verandert van inputfinanciering naar outputfinanciering. Gemeente betaalt wat de OddV uitvoert. De gemeentelijke bijdrage kan sterk gaan fluctueren. Voor de stijging van kosten lopen wij risico, waarvoor 10% van de bijdrage wordt opgenomen. Bij stijgende kosten zullen ook de inkomsten voor bouwleges stijgen. In de praktijk zal deze relatie niet één op één in het zelfde boekjaar kunnen worden gelegd.
- **Grondexploitatie.** Zolang de gemeente eigen gronden transformeert voor woningbouwontwikkeling lopen we risico's. Per grondexploitatie actualiseren we tweemaal per jaar de risico's en deze nemen we op in de grondexploitatie. Hier is de wegingsfactor ook in opgenomen. Het gekwantificeerde risico bedraagt € 379.500,00. Het risico kan momenteel worden opgevangen binnen het begrote resultaat. Zodra dit niet meer kan, is een beslag op het eigen vermogen aan de orde en wordt het bedrag opgenomen in deze paragraaf.
- **Wet vennootschapsbelasting.** Gezien het feit dat de prognose van de resultaten op grondexploitatie positief verloopt, dient er naar verwachting vennootschapsbelasting te worden afgedragen. Bij het opstellen van de begroting zijn deze kosten nog niet bekend. De gemeente moet winst nemen zodra deze is gerealiseerd volgens een "Percentage of Completion". Hierbij zal telkens worden voorgesteld een deel te reserveren voor de afdracht vennootschapsbelasting. De komende jaren gaat het om aanzienlijke bedragen. Zoals is verwoord in de paragraaf grondbeleid wordt voorgesteld het bedrag voor de afdracht te reserveren in de reserve grondexploitatie.
- **Omgevingswet.** De implementatie van de omgevingswet brengt grote financiële consequenties met zich mee. Naast (hoge) invoeringskosten gaat het mogelijk ook om structurele kosten en/of lagere legesopbrengsten. Voor de invoering denken wij in de begroting voldoende middelen te hebben opgenomen. Voor de overige onderdelen zijn structureel de risico's nog niet te kwantificeren.
- **Planschades bestemmingplannen.** Het wijzigen van een bestemmingsplan kan leiden tot planschadeclaims. Anders dan bij bouwprojecten is geen verhaal bij derden mogelijk. Om inzichtelijk te maken in hoeverre planschadeclaims zouden kunnen leiden tot concrete claims worden planschaderisico-analyses opgesteld. Voor wat betreft de nieuwbouwplannen in Zuid is in de grondexploitatie gedeeltelijk rekening gehouden met planschade. Voor planschades wordt een bedrag van € 50.000,00 opgenomen.
- **Bouwleges.** De inkomsten uit bouwleges zijn gebaseerd op de woningbouwplanning van 50 woningen per jaar. Uit lokaal onderzoek is naar voren gekomen dat er behoefte bestaat aan 35-50 woningen per jaar. Op dit moment lopen we geen risico op lagere leges omdat de afzet stagneert. De woningmarkt is positief en er is momenteel geen sprake van stagnatie.
- **Vandalisme.** Uitgaven door vandalisme (niet zijnde gemeentelijke eigendommen) zijn beperkt in de begroting opgenomen. Hoewel de kosten door vandalisme zijn gedaald, worden er bijvoorbeeld onvoorziene kosten gemaakt als gevolg van de illegale stort van bouwpuin, chemisch afval etc. Ook deze kosten zijn vaak niet te verhalen omdat de dader niet te achterhalen is. De kosten zijn per geval vaak hoog en fluctueren. Er wordt € 25.000,00 opgenomen.

- **BTW Sport.** De kans is vrij groot dat het onderdeel sport wordt vrijgesteld van BTW. Dit betekent dat de BTW over de kosten niet meer kan worden verrekend en de kosten met dit onderdeel stijgen. Het is nog niet duidelijk of het Rijk hiervoor compensatie gaat verlenen. Het maximale risico wordt geschat op € 30.000,00.
- **Exploitatie De Breehoek.** Het college reserveert geld in de begroting ter dekking van de geraamde extra tekorten bij de Breehoek. Door de teruglopende ledenaantallen bij de diverse (sport)verenigingen en andere huurders van de Breehoek, worden er minder zaalruimten gehuurd. Daarmee lopen de huurinkomsten terug. In 2019 wordt er meer duidelijkheid verwacht omtrent de financiële gevolgen. We hanteren het risicobedrag uit 2018 van € 32.000,00.
- **Exploitatie zwembad 't Willaer.** Met de investeringen die sinds 2005 gedaan zijn en de huidige subsidie wordt er vanuit gegaan dat het goed mogelijk en verantwoord is het zwembad te blijven exploiteren voor de komende 10 jaar. Voor de periode na 2023 bestaat het risico dat de onderhoudsvoorziening ontoereikend is. Het risico wordt later gekwantificeerd.
- **Beleid andere overheden.** Het is reëel dat beleidswijzigingen door de landelijke overheid of de provincie leiden tot kostenstijgingen bij de gemeente. Het effect blijft tot op heden voor Scherpenzeel beperkt.
- **Tegenvallers binnen de begroting.** Het college neemt realistisch begroten als uitgangspunt. Met de ruimte die vanuit de Algemene uitkering ontstaat, versterken we op onderdelen de financiële begroting. In de kadernota heeft daarover besluitvorming plaatsgevonden, zoals voldoende middelen voor areaaluitbreiding en personele vervanging. Het college zal de tussentijdse sturing op de financiën op dezelfde voet voortzetten om grote effecten op de exploitatie te beperken. Tegelijk zijn er altijd invloeden van buitenaf, zoals incidentele uitgaven of open-einde regelingen. Als grondslag voor de risico-inschatting wordt 1% van het begrotingstotaal gehanteerd.
- **Inkomsten Gemeentefonds.** De algemene uitkering uit het gemeentefonds vormt voor bijna 50% onze inkomstenbron. De algemene uitkering is gekoppeld aan de rijksbegroting ('Samen de trap op en af'). Daarmee draagt de gemeente ook weer het risico van onderbesteding door de rijksoverheid en de effecten van de loon- en prijsstijgingen op de rijksbegroting. Ondanks landelijke voorstellen om schommelingen in het gemeentefonds te voorkomen, is het verloop niet voldoende voorspelbaar. Als risico houden wij daarom 2% van de totale Algemene uitkering aan.

Exploitatierisico's onderdeel Sociaal domein

- **Regionale samenwerking onderdeel Jeugd.** De jeugdzorg wordt ingekocht in regionaal verband. Op dit moment is er bij een aantal gemeenten sprake van een substantieel tekort op het budget voor dit onderdeel. Maatregelen om het tekort terug te dringen kunnen effect hebben op de in te kopen zorg, hetgeen wij onderdeel van uitmaken.
- **Kwetsbaarheid lokaal team Jeugd.** Medewerkers zijn geregistreerd als jeugdzorgprofessional. We richten een sluitend netwerk in voor jeugdhulp via ons Lokale ambulante Team, waar ook intervisie en casuïstiek bespreking plaatsvindt. We blijven altijd risico lopen op uitval of onvoldoende deskundigheid. In 2018 is extra capaciteit geraamd waardoor het risico hierop is afgenomen.
- **Incidenten.** Het kan zijn dat we worden geconfronteerd met schrijnende gevallen van hulpbehoevenden of dramatisch afgelopen onveilige situaties. We laten niemand tussen wal en schip vallen en dat kan gepaard gaan met extra uitgaven. Vooralsnog voorziet de buffer in de Reserve Sociaal Domein hierin.
- **Inkomensvoorzieningen (uitgaven BUIG).** De gemeente is risicodragend voor het verstrekken van de bijstandsuitkeringen. De afgelopen jaren doen we steeds een beroep op de Vangnetuitkering door tekorten op dit onderdeel. De voorwaarden voor het verkrijgen van een Vangnetuitkering worden strenger. We lopen risico dat we hier niet aan voldoen of dat we onrechtmatig hebben gewerkt op dit onderdeel.

In dat geval krijgen we geen Vangnetuitkering. We nemen geen bedrag op omdat de bedragen sterk fluctueren en moeilijk zijn in te schatten.

- **Uitgaven Sociaal domein onderdeel WSW.** De WSW wordt de komende jaren afgebouwd en de subsidie daalt. De WSW-ers uit Scherpenzeel werken in dienst van de gemeente Scherpenzeel in het onderhoud van het groen. De gemeente loopt financieel risico als de groenopdracht niet meer door eigen WSW-medewerkers wordt uitgevoerd omdat de medewerkers in eigen dienst zijn genomen. Het is dan onzeker of er voldoende werkplekken elders beschikbaar zijn. Vooralsnog is dit niet aan de orde.
- **Opheffing Permar.** Permar is opgeheven in 2018, in verband met de liquidatie loopt de gemeente risico welke is berekend in de liquidatiebegroting. Op dit moment is geen voorziening meer nodig om financiële risico's te kunnen opvangen. Dit komt door de uitwerking van de afgesproken verrekensystematiek van de liquidatiekosten.
- **Uitgaven onderdeel re-integratie.** Er bestaat het risico van toename van re-integratiekosten. Voor statushouders zijn eenmalig extra bedragen ontvangen van het Rijk. Als de ingezette middelen geen uitstroom tot gevolg hebben, lopen wij het risico op extra kosten op de budgetten voor re-integratie. Laatstgenoemd onderdeel is nu nog niet aan de orde. Hiernaast stijgen de kosten omdat we steeds meer gebruik maken met het jobcoaching/begeleiding voor de doelgroep beschut werk en voor de ondersteuning van mensen met een arbeidsbeperking naar regulier werk. Hiervoor berekenen we het risico op 25% van budget voor re-integratie (€ 15.000,00).
- **Schaalgroote onderdeel maatwerkvoorzieningen.** Een kleine gemeente als Scherpenzeel blijft in die zin kwetsbaar dat, in verhouding, geringe verschuivingen in cliëntaantallen en/of een nieuwe cliënt met een zware zorgvraag, kunnen leiden tot een relatief grote toename van de uitgaven. De noodzakelijke ondersteuning van een meervoudig beperkte cliënt kan rond de € 75.000,00 per jaar kosten. Vooralsnog voorziet de buffer in de reserve Sociaal Domein hierin en nemen we geen extra bedrag op.
- **Uitgaven maatwerkvoorziening Wmo onderdeel woonvoorziening.** De uitgaven voor woonvoorzieningen kunnen per jaar sterk verschillen. Een toekenning kan een grote uitgave tot gevolg hebben waar de begroting niet in voorziet. Hiervoor wordt een risicobedrag ingeschat van één dure woonvoorziening (€ 50.000,00).
- **Invoering abonnementstarief Wmo.** Er is besloten tot het invoeren van het abonnementstarief Wmo. Dit heeft naar verwachting grote gevolgen voor de kosten. Naar verwachting dalen de inkomsten en stijgen de uitvoeringskosten en hiervoor worden gemeente gecompenseerd. Hiernaast zijn gemeenten bang voor een aanzuigende werking hetgeen een extra kostenverhoging met zich mee kan brengen. Dit wordt de komende periode onderzocht en verder in kaart gebracht. Mogelijk is dit vanaf 2020 aan de orde en er wordt nu nog geen bedrag voor opgenomen.
- **Uitgaven maatwerkvoorziening Ambulante jeugdhulp.** De kosten van ambulante trajecten jeugdhulp stijgen flink sinds eind 2016. In de begroting hebben we rekening gehouden met de stijging van kosten, maar we lopen het risico dat deze stijging doorzet. Vooralsnog voorziet de buffer in de reserve Sociaal Domein hierin.

Risico's op eigendommen

De waarde van gemeentelijke eigendommen wordt beschermd tegen risico's door middel van verzekeringen. De polissen van de diverse verzekeringen worden regelmatig geactualiseerd. Het risico bedraagt het maximale eigen risico bij schades.

Risico's in samenhang met de bedrijfsvoering

- **Personeel.** Wij zijn een kleine gemeente met een, gerelateerd aan de grootte en bestuurlijke opgaven, krap bemeten personeelsbestand. Daarom kan de voortgang van de werkzaamheden grote hinder ondervinden bij ziekte en vacatures. De post voor ziektevervanging is sinds 2017 verhoogd en lijkt daarmee vooralsnog op voldoende niveau. Inhuur bij vacatures is vrijwel altijd duurder dan de loonkosten zijn. Vanaf 2020 is voor deze meerkosten een bedrag van € 25.000,00 in de meerjarenraming opgenomen. Voor 2019 is dit bedrag niet beschikbaar en is er kans op kostenoverschrijding.
- **Informatiebeveiliging.** De bedrijfsvoering van de gemeente is voor een groot deel afhankelijk van de automatisering. Bovendien worden binnen de gemeente veel vertrouwelijke gegevens bijgehouden en verwerkt. Datalekken kunnen, naast imagoschade, grote financiële gevolgen hebben. Met de invoering van de AVG heeft de gemeente er een grote belangrijke taak bij gekregen. Het risico op datalek is hiermee groter geworden.
- **Strategische adviezen/projectleiders.** Veel medewerkers voeren meerdere taken uit. We hebben regelmatig onvoldoende expertise. Hiernaast is het een belemmering om nieuw personeel aan te trekken dat in staat is meerdere taken uit te voeren. Voor nieuwe taken is regelmatig onvoldoende capaciteit. In de begroting 2019 is hiervoor extra capaciteit opgenomen. Tot dat moment moeten er binnen de beschikbare capaciteit keuzes worden gemaakt.

Weerstandscapaciteit en risico's: conclusie

De gemeente wordt geconfronteerd met verschillende risico's. Deze risico's zijn geïnventariseerd in bovenstaand overzicht waarbij zoveel mogelijk een inschatting is gemaakt van de financiële implicaties. Door de wegingssystematiek is het mogelijk om de kwantificering van de risico's te vergelijken met het beschikbare weerstandsvermogen. De volgende conclusies kunnen worden getrokken:

- Een groot deel van de geïnventariseerde risico's heeft incidentele gevolgen. De *incidentele risico's* worden becijferd op een normbedrag van bijna € 533.000,00. Onze incidentele weerstandscapaciteit is berekend op circa € 5,8 miljoen. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat onze incidentele weerstandscapaciteit op ruim voldoende niveau ligt.
- De *structurele risico's* bedragen circa € 304.000,00. De structurele weerstandscapaciteit is circa € 722.000,00. Ook hiervoor geldt dat er ruim voldoende structureel weerstandsvermogen aanwezig is.

D. Kengetallen

Conform het BBV is het verplicht een aantal kengetallen op te nemen in deze paragraaf. In de volgende tabel worden de kengetallen genoemd en toegelicht hoe deze bepaald worden.

Toelichting kengetallen	
Netto schuldquote	De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Bij leningen kan er onzekerheid bestaan of ze allemaal terug worden betaald. Daarom wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de verstrekte leningen.

Solvabiliteitsratio	Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.
Structurele exploitatieruimte	De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten uitgedrukt in een percentage.
Kengetal grondexploitatie	Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten.
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

De doelstelling van het opnemen van deze kengetallen is dat de gemeenteraad gemakkelijker inzicht krijgt in de financiële positie van de gemeente en hiermee rekening houdt bij besluiten met financiële consequenties. Naast de begroting/exploitatie is namelijk ook de financiële (vermogens)positie van belang.

Naast het opnemen van de uitkomst van de kengetallen vindt er ook een *beoordeling* plaats van deze kengetallen. Er is geen landelijke norm bekend. Er is voor gekozen om deze kengetallen te beoordelen aan de normering zoals de Provincie Gelderland deze hanteert (Brief Provincie Gelderland 7 oktober 2015). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen categorie A, B en C. Categorie A geldt als minst risicovol en Categorie C als meest risicovol.

Kengetallen gemeente Scherpenzeel

	Rekening		Begroting		Begroting 2019-2022							
	2017		2018		2019		2020		2021		2022	
Netto schuldquote	-1%	A	25%	A	14%	A	-7%	A	-35%	A	-32%	A
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-26%	A	2%	A	-12%	A	-33%	A	-65%	A	-58%	A
Solvabiliteitsratio	63%	A	69%	A	54%	A	74%	A	73%	A	75%	A
Structurele exploitatieruimte	1,4%	C	0,4%	A	0,7%	A	1,5%	A	2,4%	A	2,9%	A
Kengetal grondexploitatie	7%	A	12%	C	0%	A	1%	A	-20%	A	-24%	A
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	103%	B	106%	C	110%	C	N.B		N.B		N.B	

Conclusie uitkomst en beoordeling

- Zowel de netto schuldquote (met en zonder correctie voor alle verstrekte leningen) als de solvabiliteitsratio zijn als zeer goed te beoordelen. Dit komt doordat er relatief weinig schulden zijn.
- Het kengetal van de structurele exploitatieruimte laat een positief beeld zien. Hierin zijn alleen de structurele baten en lasten opgenomen. Dit is conform het beeld van het begrotingssaldo.
- Het kengetal van de grondexploitaties geeft eveneens een positief beeld
- De woonlasten liggen iets boven landelijk niveau.

3. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

3.1 Beleidskader

Het onderhoud van kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. Over het algemeen worden de jaarlijkse lasten behorende bij het beheerplan constant gehouden door gebruik te maken van een voorziening.

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de bestaande en geplande beheerplannen en de financiële consequenties, inclusief de vertaling daarvan in de begroting en jaarrekening. Het uitgangspunt is dat er voldoende middelen beschikbaar zijn in de diverse voorzieningen, zodat er op termijn geen achterstallig onderhoud en/of kapitaalvernietiging ontstaat.

3.2 Beheersplannen per categorie

3.2.1 Wegen en openbare verlichting

Wegenonderhoud

Voor het onderhoud aan asfaltwegen is een beheerplan voor de periode 2016-2020 in 2016 door de raad vastgesteld tezamen met de bijbehorende budgetten. Voor het uitvoeren van de maatregelen die uit dit beheerplan naar voren komen is totaal een krediet van € 263.500,- beschikbaar. De voorbereiding is gestart en de uitvoering zal in 2019 plaatsvinden.

Het onderhoud aan de elementenverharding is gekoppeld aan de rioleringsprojecten. In 2019 hebben wij werkzaamheden aan de Eikenlaan gepland. Hiervoor is vanuit het wegenonderhoud een krediet beschikbaar van € 190.000,-, aangevuld met € 40.000,- voor verkeersmaatregelen.

Openbare Verlichting

In de periode 2019-2024 zal uitsluitend kleinschalige vervanging plaatsvinden om het areaal in goede/veilige staat te houden en het aantal storingen laag te houden. Hiervoor is een jaarlijks krediet van € 47.500,- beschikbaar.

3.2 Beheerplannen per categorie

3.2.1 Wegen en openbare verlichting

Overzicht beheerplannen, planperiodes en financieringswijze

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Herziening	Financiering
Wegen	Beheerplan asfaltwegen	2016-2020	2019	Reserve wegen
	Vervangingsplan Openbare verlichting	2015-2024	2020	jaarlijkse storting in voorziening

3.2.2 Groen

Plantsoenen

Het vervangen van plantsoenen wordt gecombineerd met de aanplant van bomen. Afhankelijk van de jaarlijkse renovatieplannen wordt aanplant van plantsoenen medegefinancierd uit het budget voor boomonderhoud. We kunnen daarmee de huidige inrichtingskwaliteit continueren. De inkoop en werkzaamheden wordt in eigen beheer uitgevoerd.

Beheerniveau

Het plantsoen wordt onderhouden volgens de landelijke standaard voor onderhoudsniveaus voor de openbare ruimte gebundeld in de "Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte" van het CROW. In tabel 3.1 "kwaliteitsniveaus plantsoenen per groentype" staat omschreven welke kwaliteitsniveaus er in 2019 gelden.

Tabel 3.1 kwaliteitsniveaus plantsoenen per groentype

Groentype (plantsoenen)	Kwaliteitsniveau
Zwerfafvalbeheersing	B
Boomspiegels (onkruid)	A
Bosplantsoen (onkruid)	C
Bosplantsoen (randen snoei)	A
Bosplantsoen (overige snoei)	Frequentie eens per 3 jaar
Bodembedekkers en vaste planten (onkruid)	A
Bodembedekkers en vaste planten (randen snoei)	A
Bodembedekkers en vaste planten (overige snoei)	B
Sierheesters (onkruid)	A
Sierheesters (randen snoei)	A
Sierheesters (overige snoei)	B
Rozen (onkruid)	A
Rozen (snoei)	B
Hagen (onkruid)	A
Hagen (snoei)	Frequentie 3 keer per jaar
Gazon maaien	B

Kwetsbare groentypen zoals bodembedekkers, vaste planten, sierheesters, rozen en hagen worden ten aanzien van onkruidbeheer op A-niveau gehouden. Hiermee voorkomen wij kapitaalvernietiging. Bij andere groentypen en maatregelen kunnen lagere kwaliteitsniveaus zonder grote investeringen gemakkelijk teruggedraaid worden. Het onderhoud wordt behoudens gazon volledig in eigen beheer uitgevoerd. Om de gestelde beeldkwaliteitsniveaus te behalen wordt voor 2019 extra budget (zie Kadernota) aangevraagd.

Begraafplaatsen

Het onderhoud van de begraafplaatsen wordt uitgevoerd in coproductie door de gemeentelijke Buitendienst en de Groendienst (voormalig Permar). Deze diensten zullen steeds verder met elkaar geïntegreerd worden.

In tabel 3.2 "kwaliteitsniveaus plantsoenen per groentype begraafplaatsen" staat omschreven welke kwaliteitsniveaus er in 2019 gelden. Met het terugschroeven van het onderhoudsbudget is voor renovatie van de asfaltverhardingen en gebouwen geen budget beschikbaar. Vanwege de beperkte omvang is geen aparte voorziening gecreëerd. Op moment van renovatie of vervanging zal daarvoor een aparte budgetaanvraag middels de Kadernota gedaan moeten worden.

Tabel 3.2 kwaliteitsniveaus plantsoenen per groentype begraafplaatsen

Groentype (begraafplaatsen)	Kwaliteitsniveau
Bosplantsoen (onkruid)	C
Overige groentypen (onkruid)	A
Gazon maaien	A

Boomonderhoud

De bomenstructuur van Scherpenzeel is één van de belangrijkste kernkwaliteiten van het dorp. Op middellange termijn (5 tot 20 jaar) dienen afhankelijk van de groei-ontwikkeling diverse oude lanen verjongd te worden. Hierbij sluiten wij zoveel mogelijk aan bij de vervanging van riolering. Zo beperken wij de kosten en houden wij de overlast voor onze inwoners en bezoekers zo beperkt mogelijk. Conform vastgesteld Bomenstructuurplan wordt vanaf 2017 een voorziening gecreëerd. Toekomstige investeringen ten aanzien van vervanging wordt hieruit gedekt. In de voorziening wordt jaarlijks € 17.500,- gestort.

Het boomonderhoud in de gemeente Scherpenzeel voeren wij uit. Hiervoor wordt januari 2019 een nieuw contract afgesloten. Elk jaar worden alle bomen geïnspecteerd op veiligheid en actuele snoei-behoefte. Deze inspectie vormt de basis voor het jaarlijkse snoeiplan.

Sportvelden De Bree

Voor dagelijks onderhoud van de voetbal- en hockeyvelden, lichtmasten en de beregeningsinstallatie is in totaal € 62.379,- beschikbaar voor 2019 in de gemeentelijke begroting. De jaarlijkse storting in de voorziening is € 74.430 voor de velden. Deels wordt dit betaald uit de gebruikersvergoeding door de sportverenigingen. Elke vijf jaar worden de te reserveren bedragen op basis van een Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) herzien.

Cruijff-Court en speelplaatsen

In 2015 is een Cruijff-Court gerealiseerd. Het dagelijks onderhoud wordt gedekt uit het budget voor speelplaatsen. Voor vervanging is geen voorziening beschikbaar. Op moment van renovatie dient daarvoor een aparte budgetaanvraag gedaan te worden. De gemeente heeft momenteel 24 speelplaatsen. Op basis van jaarlijkse veiligheids- en onderhoudsinspecties wordt geïnvesteerd in het vervangen en onderhouden van speeltoestellen en speelondergronden. Hiervoor is in 2019 € 41.900,- beschikbaar. We bieden zo voor heel Scherpenzeel een ruime en veilige gelegenheid voor spelen.

3.2.3 Water

Onderhoud en beheer watergangen en vijvers

Het te onderhouden watergang areaal in Scherpenzeel bedraagt ca. 80 km. Op basis van het 'Beheer- en onderhoudsplan stedelijk water Scherpenzeel' en de schouwkaart van het waterschap voor Scherpenzeel wordt het onderhoud van watergangen, vijvers en duikers binnen de bebouwde kom en in het buitengebied van Scherpenzeel jaarlijks uitgevoerd. Het huidige contract voor het onderhoud van de watergangen, vijvers en duikers geldt tot 31 december 2018 en wordt per 1 januari 2019 vernieuwd.

Het gras in de wegbermen en de waterplanten (vooral ritten) in watergangen groeien tegenwoordig aanzienlijk sneller vanwege onder andere klimaatverandering (warmere seizoenen). Als gevolg hiervan kan het nodig zijn om de wegbermen en taluds van de watergangen vaker te maaien dan de normale cyclus van 2 keer per jaar.

Baggerplan

Het baggerplan (2014 -2022) Scherpenzeel hebben wij samen met het waterschap opgesteld. Het vormt de leidraad voor het uitvoeren van de baggercyclus. De baggerkosten zijn structureel opgenomen in het Afvalwaterplan (AWP). In de vijver aan de Parklaan-Vijverlaan verscheen in 2017 plotseling blauwalg. Naar aanleiding hiervan zal in 2018 in de vijver een waterbodemonderzoek worden uitgevoerd om te bepalen of het baggeren van de vijver noodzakelijk is. Indien hieruit een baggernoodzaak blijkt, wordt de vijver in 2019 gebaggerd. De vijver werd in 2001 voor het laatst gebaggerd.

Onderhoud houten bruggen en vlonders

Er zijn 7 openbare houten fietsers- /voetgangersbruggen en twee vlonders in Scherpenzeel die door de gemeente dienen te worden onderhouden. Enkele openbare bruggen en vlonders dienen binnen 2-3 jaar gerepareerd of vervangen te worden.

Grondwater en grondwatermeetnet

Scherpenzeel heeft relatief hoge grondwaterstanden. Om de gemeentelijke grondwaterzorgtaak adequaat te kunnen invullen is inzicht in de grondwatersituatie nodig. Hiervoor is er binnen de bebouwde kom van Scherpenzeel een uitgebreid grondwatermeetnet met 27 meetpunten opgericht. Het onderhoud van dit grondwatermeetnet wordt uitgevoerd via het Platform Water Vallei en Eem voor een periode van tien jaar (2013-2023). In het AWP zijn de kosten voor jaarlijks beheer en onderhoud van dit grondwatermeetnet opgenomen.

3.2.4 Riolering

Onderhoud en beheer rioleringsstelsel

Het goed functioneren van de riolering is van essentieel belang voor de onbelemmerde afvoer van (afval)water en voorkomt schade als gevolg van water op straat. De jaarlijkse onderhouds- en beheerkosten voor het rioleringsstelsel zijn structureel opgenomen in het AWP.

Samenwerken met de buurgemeenten en in het Platform Water Vallei en Eem

Gemeente Scherpenzeel werkt al jaren samen met de gemeente Woudenberg en het Waterschap Vallei en Veluwe aan een goed functionerende (afval)waterketen. Op zuiveringskring niveau gebeurt de samenwerking tussen de drie partijen onder het Afvalwaterteam (AWT) "Zuiveringskring Woudenberg".

Op regionaal niveau werkt onze gemeente via het 'Platform Water Vallei en Eem' samen met andere gemeenten in de regio. In het kader van samenwerking wordt er jaarlijks een aantal onderhoudsactiviteiten uitgevoerd op basis van een vastgesteld jaarplan. De activiteiten zijn gebaseerd op de investerings- en onderhoudsprojecten en maatregelen genoemd in het AWP. De kosten voor het uitvoeren van de activiteiten van het AWT en via het Platform Water worden gedekt uit het AWP.

Bij het actualiseren en opstellen van het Afvalwaterplan / gemeentelijk rioleringsplan in 2019 worden de kosten voor het onderhoud en beheer van de infrastructuur van (afval)water en riolering herzien en wordt de nieuwe begroting opgenomen in het nieuwe plan.

3.2.5 Gebouwen

Gemeentelijke gebouwen

De doelstelling van de beheerplannen is om de conditie van de gemeentelijke gebouwen te bewaken, achterstallig onderhoud te voorkomen en inzicht te hebben in de noodzakelijke instandhoudingskosten over een langere periode. De gebouwen waarvoor beheerplannen zijn opgesteld omvatten:

- Toren NH-kerk
- Brandweerkazerne/gemeentewerkplaats
- Buitenplaats
- de Villa
- Kleedgebouwen sportaccommodaties

In 2013 zijn de beheerplannen opnieuw opgesteld (behoudens die van de ambtswoning en de toren NH-kerk). De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de begroting. Begin 2016 is voor de Toren een instandhoudingsplan inclusief begroting voor een periode van 6 jaar opgesteld. Op basis van dit onderhoudsplan is subsidie aangevraagd bij de Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed. Voor de kleedgebouwen zijn de beheerplannen in 2015 opnieuw opgesteld.

Voor het onderhoud worden in de meerjarenperiode 2019-2022 de volgende onderhoudskosten geraamd:

		2019	2020	2021	2022
- Brandweergarage/werkplaats	€	20.005	114.098	21.598	4.441
- Sportaccommodaties	€	17.936	24.812	15.191	28.620
- Sportvelden	€	339.430	223.240	192.440	0
- Toren NH-kerk	€	22.110	2.605	1.207	18.929
- Buitenplaats	€	6.697	66.626	7.794	18.689
- Villa	€	3.444	101.465	5.043	10.975
Totaal	€	409.622	532.845	243.273	81.653

Deze bedragen worden rechtstreeks ten laste van de onderhoudsvoorzieningen gebracht.

Overzicht beheerplannen, planperiodes en financieringswijze

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Herziening	Financiering
Wegen	Rapportage wegen	2016-2025	2020	Reserve wegen
	Openbare verlichting	2015-2024	2019	Reserve lichtmasten
Groen	GVVP	2012-2016	-	Reserve GVVP
	Notitie beheer plantsoenen	2008	-	Exploitatie
	Bomenstructuurplan	2016-2040	-	Exploitatie
	Notitie beheer Begraafplaatsen	2008	-	Exploitatie
	Sportvelden De Bree	2016-2020	2020	- Exploitatie - Voorziening sportvelden De Bree
Water	Baggerplan	2014-2022	2020	Exploitatie
	Grondwaterbeheerplan	2016-2022	2019	Reserve / voorziening riolering
Riolering	Riolering (AWP)	2013-2017 Verlengd tot eind 2019	2019	Reserve / voorziening riolering
Gebouwen	Gebouwen	2014-2023	-	Onderhoudsvoorziening
	Sportaccomodaties	2016-2025	2020	Voorziening Sportaccomodaties de Bree

4. PARAGRAAF FINANCIERING

4.1 Wat is financiering?

Voor alles wat de gemeente doet is geld nodig. De treasuryfunctie houdt zich bezig met het financieren van de gemeentelijke activiteiten. Hierbij kan het nodig zijn dat (soms tijdelijk) geld geleend moet worden. Maar anders dan de term financiering suggereert, kan het ook zo zijn dat er geld aanwezig is dat niet direct nodig is. Vanwege het verplichte schatkistbankieren zijn de mogelijkheden hiervoor zeer beperkt. Om de risico's rond vermogenstransacties te beheersen is er treasurybeleid. Dit beleid is verwoord in een zogenaamd treasurystatuut.

4.2 Treasurystatuut

Op basis van de Wet Fido¹ moet elk decentraal overheidslichaam een treasurystatuut hebben. Het Treasurystatuut is in 2018 geactualiseerd.

In het statuut is vastgelegd dat de treasuryfunctie van de gemeente dient tot:

- het zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van de benodigde geldmiddelen tegen acceptabele condities (beschikbaarheid);
- het beheersen en bewaken van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen van de gemeente zijn verbonden (risicominimalisatie);
- het minimaliseren van de kosten van het beheer van de geldstromen en financiële posities (kostenminimalisatie);
- het optimaliseren van het rendement van beschikbare liquide middelen binnen de kaders van de in dit statuut opgenomen limieten en richtlijnen (rentemaximalisatie).

Verder wordt uitgewerkt:

- Onder welke voorwaarden het college ter uitoefening van de publieke taak leningen kan aangaan, middelen uitzetten en garanties verstrekken.
- Hoe de diverse risico's beheerst worden.
- Hoe de geldstromen op elkaar worden afgestemd om kosten te beperken en opbrengsten te optimaliseren.
- Hoe de verantwoordelijkheden liggen tussen college en raad en welke bevoegdheden en functiescheidingen in de ambtelijke organisatie worden vastgelegd.

Uiteraard wordt daarbij aangesloten bij de wettelijke regelingen.

4.3 Beleggingen

De gemeente heeft geen obligaties in bezit.

4.4 In- en externe ontwikkelingen/rentevisie

Externe invloeden - rentevisie²

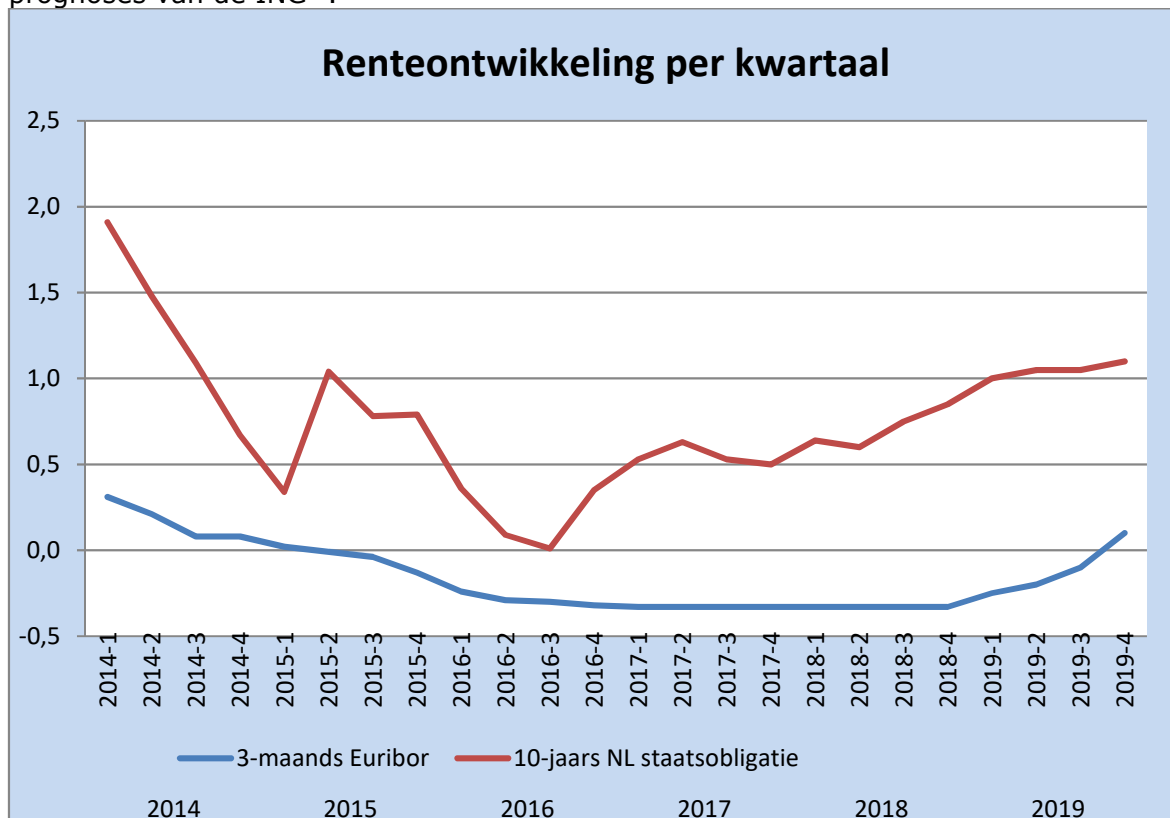
Factoren van 'buiten en van binnen' zijn van invloed op de treasuryfunctie. Bij invloeden van buiten gaat het vooral om de rentestand. Iets waar de gemeente geen invloed op heeft. In dit kader schetsen we kort de economische context.

De Nederlandse economie groeit dit en volgend jaar met respectievelijk 2,9% en 2,7%. De werkloosheid blijft verder dalen en voor 2018 en 2019 wordt een overheidsoverschot verwacht.

¹ Wet Financiering Decentrale Overheden

² Voor deze paragraaf is gebruik gemaakt van: Juniraming 2018 (CPB).

De officiële ECB rente¹ bedraagt nog steeds 0,00% en de verwachting is dat deze op korte termijn niet zal stijgen. De ECB zal vanwege de gematigde inflatieverwachtingen een ruim monetair beleid blijven voeren. De officiële tarieven zullen in 2018 naar verwachting ongewijzigd blijven. De lange rentetarieven zullen mede onder invloed van een aantrekkende inflatie naar verwachting wat gaan oplopen. Hieronder is het verloop van de korte en de lange rente weergegeven op basis van de prognoses van de ING².

De huidige rentesituatie is niet erg gunstig voor de renteopbrengsten. De renteopbrengsten voor korte uitzettingen blijven laag. De vergoeding die voor het schatkistbankieren wordt ontvangen is nihil.

Door de lage rente is het tegelijk mogelijk goedkoop middelen aan te trekken. In 2019 komt de vraag over het aantrekken van aanvullende financiering aan de orde.

Interne invloeden – liquiditeitenprognose

Bij interne invloeden gaat het om zaken die invloed hebben op de behoefte aan geldmiddelen, op korte en lange termijn. Hierbij kan het gaan om bijvoorbeeld nieuwe beleidsvoornemens, grote vervangingsinvesteringen en grondexploitaties. Er is een aantal variabelen dat een rol speelt bij de daadwerkelijke liquiditeitsbehoefte. In de eerste plaats is de fasering van investeringen van belang. Indien langlopende financiering wordt aangetrokken voor nog uit te voeren investeringswerken, houdt dit een risico in zich. Wanneer de projecten of niet worden uitgevoerd, of later worden gerealiseerd, betaalt de gemeente onnodige rentekosten. Daarnaast kan worden gedacht aan positieve kasstromen uit de grondexploitaties.

In 2018 zijn er 2 leningen afgesloten voor respectievelijk 12 en 24 maanden welke afgelost moeten worden in 2019 en 2020. Ten tijde van de aflossing zal steeds worden

¹ De ECB-rente (ook wel refirente genoemd) is het tarief dat banken moeten betalen wanneer ze geld van de ECB lenen. Banken maken gebruik van deze regeling op momenten van liquiditeitskrapte.

² ING Verwachtingen Nederlandse Economie, juli 2018.

bekeken wat voor financiering noodzakelijk is. De gemeente heeft daarnaast de mogelijkheid voor kortere periodes tegen een relatief gunstig tarief 'rood' te staan op de rekening-courant bij de BNG Bank tot maximaal € 1,9 miljoen.

4.5 Financiering

Algemeen

Zoals hierboven beschreven, hangt de daadwerkelijke financieringsbehoefte af van de besluitvorming over en de fasering van investeringswerken en grondexploitaties. Het aantrekken van gelden wordt daarop afgestemd. Hierbij spelen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm een rol.

Kasgeldlimiet

Berekening kasgeldlimiet	Begroting 2019
Begrotingstotaal	€ 22,2 mln.
Percentage ministeriële beschikking	8,5%
Kasgeldlimiet	€ 1,9 mln.

De kasgeldlimiet staat de gemeente toe een bedrag van ruim € 1,9 miljoen door kortlopende leningen in financieringsbehoefte te voorzien. Bij overschrijding van deze limiet in twee opeenvolgende kwartalen, geldt de verplichting tot het nemen van maatregelen (i.c. lang financieren).

Renterisiconorm

Berekening renterisiconorm	Begroting 2019
Verwachte stand van de vaste schuld per 1 januari 2019	€ 3.500.000
Percentage ministeriële beschikking	20%
Renterisiconorm	€ 0 Wettelijk minimum € 2.500.000

Eén van de doelstellingen van de Wet Fido is het risico op rentestijgingen zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan de gemeente voorkomen door het bedrag waarover bij herfinanciering of herziening van het rentepercentage risico wordt gelopen te beperken. Vanaf 2009 geldt een wettelijk minimum voor de renterisiconorm van € 2,5 miljoen. Voor Scherpenzeel mag niet meer dan voor € 2,5 miljoen aan schuld, het rentepercentage herzien of geherfinancierd worden. Er zijn op dit moment twee geldleningen.

De criteria van de renterisiconorm zullen worden toegepast bij de benodigde financieringen in de komende jaren.

Renteschema

Renteschema	2019	2020	2021	2022	2023
A. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 20.043	€ 19.353	€ 24.837	€ 19.587	€ 22.822
B. De externe rentebaten -/-	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal door te rekenen externe rente	€ 20.043	€ 19.353	€ 24.837	€ 19.587	€ 22.822
C. De rente die aan de grondexploitatie moet worden berekend -/-	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend -/-	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo door te rekenen externe rente	€ 20.043	€ 19.353	€ 24.837	€ 19.587	€ 22.822
D1. Rente over eigen vermogen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
D2. Rente over voorzieningen (gebaseerd op contante waarde)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente	€ 20.043	€ 19.353	€ 24.837	€ 19.587	€ 22.822
E. De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag) -/-	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
F. Renteresultaat op het taakveld Treasury	€ 20.043	€ 19.353	€ 24.837	€ 19.587	€ 22.822

Relatiebeheer

Met de BNG Bank is een zogenaamde financieringsovereenkomst gesloten waarin is geregeld dat, in vergelijking met andere marktpartijen, voordeliger tarieven worden aangeboden. Het betreft o.a. een kredietarrangement met een limiet van € 1.900.000. De rente is gebaseerd op 1-maands Euribor met een opslag van 0,2%.

5. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

5.1 Inleiding

Deze paragraaf gaat over de bedrijfsvoering van de gemeente, dat wil zeggen de manier waarop de processen zijn georganiseerd, worden aangestuurd en de manier waarop de bedrijfsmiddelen worden ingezet.

De missie op het gebied van bedrijfsvoering is als volgt:

'De bedrijfsvoering van Scherpenzeel is efficiënt en transparant en draagt optimaal bij aan de doelen, prestaties en projecten van de gemeente.'

Hierna beschrijven we de ontwikkeling van een aantal bedrijfsvoeringsdisciplines: organisatie (ontwikkeling), planning en control en financiën, informatievoorziening, HRM, huisvesting en communicatie.

5.2 Organisatieontwikkeling

De ambtelijke organisatie blijft in beweging en zoekt de verbinding met de samenleving, de raad en elkaar. In 2018 is een plan hiervoor opgesteld met het motto 'Scherpenzeel in beweging, gewoon doen!'

Er zijn zeven aandachtsgebieden waaraan wordt gewerkt.

- Dienstverlening.
- Dienend Leiderschap.
- Innovatie en processen
- Resultaat gericht werken.
- Projectmatig werken.
- Effectief samenwerken
- Binden en boeien

We investeren in de kwaliteit van de dienstverlening. Enerzijds door bij de inhoudelijke aanpak nog meer uit te gaan van kansen en mogelijkheden en het principe "ja mits als uitgangspunt te hanteren. Anderzijds door de gemeentelijke dienstverlening uit te breiden met werken op afspraak, keukentafelgesprekken en verdere digitalisering van de dienstverlening.

Dienend leiderschap van het management betekent dat extra ingezet wordt op situationeel leidinggeven en eigenaarschap zo laag mogelijk in de organisatie.

Een moderne gemeente zoals Scherpenzeel investeert in efficiënte processen, die op een innovatieve wijze worden aangepakt.

Om resultaten te kunnen boeken is het van belang dat doelen concreet worden benoemd, de aanpak projectmatig gebeurt en er effectief wordt samengewerkt. Al deze aspecten hebben een plek in het project organisatie-ontwikkeling.

Signalen uit de organisatie geven aan dat er draagvlak is voor de

organisatieontwikkeling en er met een positieve blik naar de toekomst wordt gekeken.

Dat betekent tevens dat we (weer) trots zijn op organisatie, dat de organisatie

sprankelt en de medewerkers in hun kracht staan. De kernwaarden die de organisatie zowel intern als extern wil uitdragen zijn: kracht(ig), dienstverlenend en betrokken.

5.3 Planning & control en financiën

De voornemens uit het coalitieakkoord hebben een plek gekregen in de

meerjarenbegroting. Het college heeft per voornemen uitgewerkt wat er onder wordt verstaan en wanneer realisatie mogelijk is. Daarmee hebben ze een plek gekregen in de planning en controlcyclus. De raad kan indien gewenst hierop amenderen.

In deze begroting zijn de missie en visie voor de komende vier jaar herijkt. Ieder programma start met deze uitgangspunten.

De planning en control systematiek wordt voortgezet. De wijze van aanpak volgens de zogenaamde scrum-methodiek is effectief gebleken. Het tijdsbeslag van de organisatie

voor de P&C-producten wordt hierdoor geoptimaliseerd en de producten zijn daardoor transparant en eenduidig.

5.4 Informatievoorziening

Het in 2017 door de raad vastgestelde Informatiebeleidsplan is nog steeds leidend voor de plannen. In 2019 staat de vervanging van het klantcontactstelsel en het zaakstelsel op de planning. Hierdoor kan de dienstverlening aan de inwoners worden verbeterd en is beter inzichtelijk wat de stand van zaken is rondom ingekomen brieven, verzoeken en meldingen.

Scherpenzeel heeft de noodzakelijke functies en procedures rond informatiebeveiliging goed geregeld. De rol van CISO (Chief Information en Security Officer) en de FG (Functionaris Gegevensbescherming) zijn beschreven en belegd. De implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming is gereed. De privacy van persoonsgegevens is gewaarborgd. Ook in 2019 zullen de verplichte audits voor Suwinet en Digid weer worden gedaan.

Ten aanzien van de in mandaat genomen besluiten wordt in 2019 bezien hoe deze beter in de systemen kunnen worden verantwoord.

Volgend op het onderbrengen van de ICT in de gemeente Veenendaal wordt in 2019 het onderbrengen van de WOZ en de BAG bij deze gemeente verder uitgewerkt.

De huidige en toekomstige taken van het team documentaire informatievoorziening zijn in kaart gebracht. Ook de achterstanden m.b.t. het papieren dossier zijn in beeld. De komende tijd wordt een plan van aanpak gemaakt om enerzijds deze achterstanden weg te werken en anderzijds door te groeien naar een volledig digitale archiefomgeving.

5.5 HRM

Formatie

De organisatie bestaat uit 3 afdelingen, die aangestuurd worden door een afdelingshoofd.

- *Gemeentewinkel*: dienstverlening op gebied van burgerzaken en sociaal domein, beleid rond WMO, participatie, onderwijs en jeugd en gemeentelijke belastingen.
- *Ruimte & Groen*: ruimtelijke ordening, economische zaken, beheer openbare ruimte, woningbouw, sport, recreatie.
- *Bedrijfsvoering*: Financiën, ICTbeleid, facilitaire zaken, juridische zaken, personeel en organisatie, communicatie en veiligheid.

De directeur /secretaris is hoofd van de ambtelijke organisatie.

Op dit moment bedraagt de formatie 58,03 Fte.

Er is binnen de organisatie geen ambtelijke capaciteit beschikbaar voor het uitvoeren van strategische vraagstukken die op Scherpenzeel afkomen. Ook is er geen formatie voor het voeren van regie op uitbestede taken. Wanneer dergelijke vraagstukken zich voordoen komen deze nu veelal op het bord van het afdelingshoofd te liggen. Dit past niet in zijn takenpakket, waardoor de taken doorgeschoven worden, half worden uitgevoerd of moet er ingehuurd worden (waarvoor geen budget is en dit dus ten koste gaat van budgetten die hiervoor niet bedoeld zijn).

In deze begroting zijn daarom 2 extra formatieplaatsen opgenomen ter versterking van de kwaliteit van de organisatie. Deze zijn onderverdeeld in 1,5 fte algemeen en 0,5 fte specifiek geormerkt voor het onderdeel duurzaamheid.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

Vanaf 1 januari 2020 is het private arbeidsrecht van toepassing op gemeente-ambtenaren. De rechtspositie wordt vanaf dan geregeld in het Burgerlijk Wetboek, de Cao, de arbeidsovereenkomst en het personeelshandboek. Bij arbeidsgeschillen vervalt de afwijkende rechtsgang van ambtenaren en zal, net als in de marktsector, voortaan de kantonrechter uitspraak doen bij de meeste arbeidsgeschillen. In 2019 zal de invoering van deze wet de nodige aandacht vragen van het team P&O.

5.6 Huisvesting

Eind 2018/begin 2019 zal de verbouwing van het bestaande gemeentehuis gerealiseerd zijn. De vraag is aan de orde hoe verder te gaan met de toekomstige huisvesting. In het verlengde van de toekomstvisie Scherpenzeel en de regionale visiebepaling wordt een visie op gemeentelijke dienstverlening ontwikkeld. Daarbij is niet uit te sluiten dat dit gevolgen heeft voor de huisvesting van de gemeentelijke organisatie en of en zo ja hoe het gemeentehuis dan wel de loketfuncties in het centrum gehuisvest moeten worden. In het onderzoek hoort ook een knelpuntenanalyse en een programma van eisen.

5.7 Communicatie

In 2018 heeft het college, ondersteund door de communicatieadviseurs, een communicatietraining gevolgd. We werken sindsdien zo veel mogelijk met kernboodschappen in onze communicatie-uitingen en verplaatsen ons nog meer dan voorheen in de doelgroepen waarop we ons richten. In de raadsvoorstellen werken we met de zogenaamde "30 seconden voorstellen". Het doel hiervan is dat in een oogopslag duidelijk is wat de inhoud van het voorstel is en welk effect ermee wordt beoogd. De medewerkers hebben hiervoor een gemeentebrede training gevolgd. De interne communicatie wordt verbeterd door het invoeren van een nieuw intranet. Hierbij staat centraal: Online kennis delen, samenwerken en interactie. Een online platform dat de mogelijkheid heeft om gekoppeld te worden aan een KCC, een bestuurlijk proces en/of het zaakgericht werken. De digitale toegankelijkheidsverklaring is in 2020 een wettelijke verplichting voor alle websites van de gemeente, dus ook de interne. Met een nieuw intranet gaan we hier ook direct aan voldoen.

5.8 Overhead

De uitsplitsing van de overhead geraamd op taakveld 0.4 is in onderstaande tabel weergegeven. Dit betreft per onderdeel het saldo van de baten en de lasten.

Overhead taakveld 0.4	2019	2020	2021	2022
Bestuursondersteuning	22.000	22.000	22.000	22.000
Communicatie	75.000	75.000	75.000	75.000
ICT	374.000	356.000	360.000	352.000
Huisvesting/kantoor	284.000	233.000	233.000	233.000
Administratie	80.000	80.000	80.000	74.000
Uitbesteding bedrijfsvoering	36.000	36.000	36.000	36.000
Loonkosten overhead	1.596.000	1.596.000	1.596.000	1.596.000
Overige Personeelslasten	519.000	536.000	537.000	539.000
Personeelsbeleid	158.000	158.000	158.000	158.000
Doorbelasting aan grondexploitatie	-26.000	-26.000	-26.000	-26.000
Totaal taakveld 0.4	3.118.000	3.066.000	3.071.000	3.059.000

5.9 Stelposten

In de begroting zijn structureel de volgende stelposten opgenomen:

	Bedrag 2019
Onvoorzien algemeen (ongeveer € 2,50 per inwoner)	24.375
Onvoorzien personeelslasten (ziektevervanging)	100.000
Onvoorzien personeelslasten (flexibele schil)	50.000
Onderuitputting bij jaarrekening	-50.000
Stijging BTW laag tarief	20.000

Stelpost incidentele uitgaven

Enkele jaren geleden is in het meerjarenperspectief ruimte gereserveerd voor – ieder jaar wisselende – incidentele kosten. De raad heeft bij de kadernota de wens uitgesproken om deze stelpost te laten vervallen. In de programmabegroting is dit nu structureel verwerkt.

6. PARAGRAAF GRONDBELEID

6.1 Inleiding

Het gemeentelijk grondbeleid in Scherpenzeel komt tot uitdrukking in de uitvoering van project plan Zuid met als projecten: Akkerwinde, Walstrolaan en 't Voort. Het grondbeleid is hierbij een belangrijk instrument om doelstellingen te bereiken. Met het aanbieden van herzieningen grondexploitatie wordt de raad periodiek geïnformeerd over de actualisatie per complex. Indien van toepassing wordt hiermee ook aangegeven of het noodzakelijk is om een voorziening te treffen.

De baten en lasten van de grondexploitatie zijn verantwoord in programma 8. Het projectmatige karakter van de grondexploitatie is afwijkend ten opzichte van de rest van de gemeentelijke exploitatie. Het verantwoorde saldo van baten en lasten wordt bepaald door het resultaat op de afgesloten complexen en de winst- en verliesneming op complexen. De resterende baten en lasten worden geactiveerd en hebben als zodanig geen invloed op het resultaat van het betreffende jaar. Deze activering wordt zichtbaar op de balans van de gemeente onder "voorraden".

Voor gronden welke niet in uitvoering zijn genomen geldt, dat deze zijn opgenomen op de balans onder de materiële vaste activa.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de volgende onderwerpen, zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV):

- een visie op het grondbeleid in relatie tot realisatie doelstellingen uit programma's;
- de wijze waarop de gemeente het beleid uitvoert;
- een actuele prognose van de verwachte resultaten van de totale grondexploitatie;
- onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondexploitaties (in relatie tot de risico's).

Ontwikkeling Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 geldt deze belastingplicht voor gemeenten. Uit inventarisatie blijkt in onze organisatie, dat dit momenteel alleen geldt voor het onderdeel grondexploitatie. Afdracht vennootschapsbelasting (vanwege winst op grondexploitatie) is geen onderdeel van de grondexploitatie zelf maar wordt separaat opgenomen in programma 0 van de begroting.

Tot het moment van afdracht wordt genomen resultaat in de reserve grondexploitatie beschikbaar gehouden. De reden hiervan is, dat winstneming in de grondexploitatie en afdracht vennootschapsbelasting niet tegelijkertijd plaatsvinden. Op dit moment is de aangifte 2017 nog niet afgerond, hiervoor is uitstel gevraagd.

Zodra er sprake is van belastingplicht naar aanleiding van aangiften, wordt in de begroting de afdracht geraamd op programma 0 en aan de raad gevraagd de afdrachten te voldoen uit de reserve grondexploitatie.

6.2 Visie

De nota grondbeleid is in februari jl. vastgesteld door de raad. De routekaart welke voor het onderdeel grondpolitiek is opgenomen, geeft het afwegingskader om per situatie een richting te kiezen. Bij de keuze voor actief grondbeleid is het grondbedrijf het instrument. Het grondbeleid geeft kaders voor de uitvoering. Bij actief grondbeleid, zoals bij het complex Akkerwinde, gaat het om kaders ten aanzien van grondprijzen, herziening exploitaties, (tussentijdse) winstneming en het afdekken van risico's en verliezen.

De structuurvisie uit 2013 is nog steeds een belangrijk document voor de toekomstige ontwikkeling van Scherpenzeel-Zuid. Hierin is de mogelijkheid tot het ontwikkelen van woningbouw op de gronden die in het bezit zijn van o.a. de gemeente voor de komende

jaren vastgelegd. De vastgestelde woonvisie is een belangrijk document voor de woningbouwplanning van de komende jaren.

6.3 Uitvoering grondbeleid

Faciliterend grondbeleid

Aangezien de gemeente de komende jaren voornamelijk eigen gronden wil ontwikkelen, is een exploitatieplan nauwelijks aan de orde. Mocht worden besloten tot een ontwikkeling op verzoek van marktpartij of particulier, dan zal de gemeente het spoor van de anterieure overeenkomst volgen. Hierin worden afspraken gemaakt over o.a. kostenverhaal, planschade, aantallen en typen woningen en bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen buiten het plangebied. Dit is aan de orde bij gronden op Heijhorst-Zuid en bij te bouwen huurwoningen nabij de Ringbaan.

Actief grondbeleid

Verwachte resultaten in exploitatie genomen gronden (x 1.000 euro)

Complex	Verwachte boekwaarde 1-1-2019	Verwachte boekwaarde 31-12-2019	Verwachte eindwaarde nominaal	Jaar eindresultaat	Risico's en vennootschapsbelasting
Akkerwinde	4.275	-2.149	6.355	2022	2.072
Bruinhorsterlaan	0	0		2018	0
Walstrolaan	77	104	1.166	2021	30
't Voort	2.206	2.657	6.013	2024	1.633

Complex Akkerwinde

De ontwikkeling van complex Akkerwinde is buiten nog nauwelijks zichtbaar, maar wel degelijk in volle gang. Alle voorbereidingen lopen op schema om in het 1^e kwartaal 2019 te kunnen starten met de bouw. Er worden 32 sociale huurwoningen ontwikkeld door Woonstede. De gronden voor de projectwoningen zijn door de gemeente verkocht aan ontwikkelaar De Bunte BV. Er worden 92 projectwoningen ontwikkeld in twee fasen. Bij de selectie van de ontwikkelaar is een "duurzame ontwikkeling van de projectwoningen" belangrijk onderdeel geweest van de beoordeling. De gemeente verkoopt 21 kavels voor de vrije sector. De verkoop is inmiddels gestart. Conform wetgeving wordt heel Akkerwinde gasloos ontwikkeld. De energie voor de woningen zal worden geleverd met duurzame techniek, mogelijk door middel van een warmtenet. Het financieel verwachte eindresultaat is positiever dan de laatste prognose. Allereerst komt dit door de gronduitgifte. De grondprijzen van de sociale huurwoningen, de projectwoningen en de vrije sector kavels zijn gebaseerd op de laatst vastgestelde grondprijzbrief 2018. De selectieprocedure voor de projectmatige woningbouw leidde tot een hoger grondbod dan de minimale prijs op basis van de grondprijzbrief. De geraamde plankosten en overige kosten zijn verlaagd hetgeen het resultaat positief beïnvloed. Voor het onderdeel kosten van bouw- en woningrijpmaken is inmiddels de directieraming opgesteld. Deze raming is overgenomen in de grondexploitatie en leidt tot het naar beneden bijstellen van de begroting. De aanbesteding is op het moment van opstellen van deze begroting nog niet afgerond, om die reden lopen we hier nog wel risico op hogere kosten, hetgeen is opgenomen in het risicoprofiel.

Complex Bruinhorsterlaan

Deze ontwikkeling is nagenoeg afgerond, het complex wordt in boekjaar 2018 afgesloten met een klein positief resultaat.

Complex Walstrolaan

Op dit moment werken we nog aan de voorbereidingen om door middel van CPO (collectief particulier opdrachtgeverschap) het complex te ontwikkelen met seniorenwoningen.

Financieel zijn de prognoses nauwelijks gewijzigd. De grondprijs is gebaseerd op de grondprijsbrief 2018. Voor de sloop van de school zijn de kosten geraamd op basis van werkelijke kosten bij het complex Bruinhorsterlaan waardoor de grondexploitatie licht negatief is bijgesteld.

Complex 't Voort

Eind 2018 wil het college dit complex openen, waarvoor een raadsvoorstel wordt ingediend. Dit is nodig om gebruik te kunnen maken van de overgangsregeling in het BBV. Complex 't Voort is het grootste complex in oppervlakte en hier worden naar verwachting de meeste woningen ontwikkeld in Plan Zuid. In 2019 zullen voorbereidingen worden getroffen om ontwikkeling mogelijk te maken, zoals het opstellen van een stedenbouwkundige verkenning. Het complex wordt ingebracht als grondexploitatie met een boekwaarde, welke hoger is dan de waarde in het economisch verkeer. Om die reden wordt het risicoprofiel flink verhoogd. Omdat het complex wordt overgeheveld van de materiële vaste activa naar gronden in exploitatie, maakt het complex geen deel meer uit van de geïnventariseerde risico's in de paragraaf weerstandsvermogen voor de Algemene reserve.

6.4 Reserves en voorzieningen

Reserve grondexploitatie

Het uitgangspunt voor het instellen van de Reserve grondexploitatie is het opvangen van de financiële bedrijfsrisico's bij de grondexploitatie. Het gewenste niveau van de reserve is afhankelijk van de grootte van de risico's van de complexen die op dit moment in exploitatie zijn genomen. Hiernaast dient er bij het (tussentijds) nemen van winst rekening te worden gehouden met de afdracht vennootschapsbelasting op een later moment. Voor dit laatste onderdeel zal bij de Kadernota 2020 worden gevraagd om het doel van deze reserve voor dit onderdeel uit te breiden. De gekwantificeerde risico's zijn opgenomen de tabel onder 6.3.

Op dit moment zijn de beoogde resultaten van de diverse grondexploitaties voldoende positief om risico's te kunnen opvangen binnen de lopende exploitatie. Op basis van het gerealiseerde resultaat en de te verwachten kosten moet de gemeente winst gaan nemen. Naarmate winstnemingen gaan plaatsvinden, dient er een achtervang te blijven om risico's te kunnen opvangen en de belastingplicht te kunnen voldoen. Steeds als een complex wordt afgesloten, volgt een voorstel waar de raad beslist over de resultaatbestemming. In de afweging wordt dan ook het totaal van de risico's op de overige complexen en de vennootschapsbelasting betrokken.

Voorziening Dorpsontwikkeling-Scherpenzeel Zuid

In de structuurvisie staat beschreven dat alle nieuwbouwoontwikkelingen in het gebied voor Scherpenzeel-Zuid (begrensd bij het bestaand stedelijk gebied ten tijde van vaststelling van de structuurvisie) bijdragen aan het fonds. Met de grondverkoop in de afgelopen jaren zijn afdrachten gedaan ten gunste van deze voorziening. De stand van de voorziening bedraagt ultimo 2017 € 309.627,--.

In het najaar van 2018 actualiseert de gemeente dit fonds, waarover de raad wordt geïnformeerd in de jaarrekening.

7. PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

7.1 Wat is een verbonden partij?

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de verbonden partijen van de gemeente Scherpenzeel. Met verbonden partijen worden rechtspersonen bedoeld waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

- Onder *bestuurlijk* belang wordt bedoeld, een plaats in het bestuur of het hebben van stemrecht;
- met *financieel* belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partijen kunnen worden verhaald op de gemeente.

Er wordt het volgende onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten verbonden partijen:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties;
- Stichtingen en verenigingen;
- Overige verbonden partijen;

7.2 Waarom inzicht in verbonden partijen?

Deze paragraaf is om twee redenen van belang voor de raad. Op de eerste plaats voeren de verbonden partijen vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan doen. De gemeente blijft de uiteindelijke verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Er blijft dus voor de raad nog steeds een kaderstellende en controlerende taak over bij die programma's. Helaas is dit niet altijd makkelijk, vooral niet als de overige verbonden partijen veel groter zijn. De eigen inbreng in dergelijke verbanden is dan soms erg moeilijk te realiseren. Op de tweede plaats zijn er kosten gemoeid met de deelname en zijn er financiële risico's die de gemeente met de deelname kan lopen. Indien er ten aanzien van verbonden partijen reële risico's worden gelopen, zijn deze benoemd in de paragraaf 'Weerstandsvermogen'. Hier wordt in dat geval naar verwezen.

7.3 Verbonden partijen van Scherpenzeel

Hieronder volgt een overzicht van de verbonden partijen van de gemeente Scherpenzeel. Hierbij is onder meer weergegeven wat de doelstelling van de gemeente is om participeren in de betreffende verbonden partij en de financiële situatie van de verbonden partij. Waar mogelijk zijn de cijfers van de verbonden partijen uit het begrotingsjaar 2019 weergegeven. In een aantal gevallen is dit echter niet mogelijk geweest; in dat geval zijn de meest recente cijfers opgenomen. De jaarlijkse bijdrage aan/van de verbonden partij is verwerkt in deze programmabegroting.

7.4 Verbonden partijen per programma

In de Programmabegroting is ook per programma de betrokkenheid van de verbonden partijen bij het realiseren van de doelstellingen weergegeven:

Verbonden partij	R ¹	Doelstelling deelname	Bestuurlijk vertegenwoordiger	P.	Financieel belang gemeente 2019	Verwacht financieel resultaat 2019	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Gemeenschappelijke regeling								
Regio De Vallei, Ede		Transport en verwerking GFT-afval	Wethouder T.A. van Dijk	7.	€ 1.675	-€ 13.100,-	31-12-2016: € 490.177	31-12-2016: € 5.035.430
							31-12-2017: € 463.391	31-12-2017: € 268.090
Regio FoodValley, Ede	*	Gemeentelijke belangenbehartiging op diverse deelgebieden	Burgemeester C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld	div	Bijdrage: € 55.000	€ 0,-	31-12-2016: € 1.297.176	31-12-2016: € 5.994.797
							31-12-2017: € 1.940.748	31-12-2017: € 3.265.146
VGGM, Arnhem	*	Veiligheids- en Gezondheids- regio Gelderland Midden (VGGM) organiseert voor veiligheidsregio Gelderland Midden de hulpverlening. Doelstelling van deelname is het inkopen van kwalitatief hoogwaardige hulp- en dienstverlening voor volksgezondheid en brandweertaken.	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	div	VGZ: € 133.394	€ 0,-	31-12-2016: € 5.450.527	31-12-2016: € 45.463.020
			Burgemeester C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld		JGZ 0-4: € 172.299		31-12-2017: € 8.239.483	31-12-2017: € 37.035.595
					Brandweer: € 469.173			
OddV, Ede	*	Omgevingsdienst de Vallei (Oddv) is een samenwerking bij de uitvoering van taken op het gebied van de Wet	Wethouder T.A. van Dijk	8.	€ 392.676	€ 0,-	31-12-2016 € 957.000	31-12-2016 € 1.166.000
							31-12-2017 € 1.145.000	31-12-2017 € 1.105.000

¹ Voor de met * gemarkeerde verbonden partijen wordt een zeker risico gelopen en is een toelichting opgenomen bij de paragraaf 'Weerstandvermogen'.

Verbonden partij	R ¹	Doelstelling deelname	Bestuurlijk vertegenwoordiger	P.	Financieel belang gemeente 2019	Verwacht financieel resultaat 2019	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
		algemene bepaling omgevingsrecht						
Vennootschappen en coöperaties								
O- gen, Scherpenzeel		O-gen is een samenwerking in het landelijk gebied van de Gelderse Vallei, Eemland, Utrechtse Heuvelrug en Kromme Rijnstreek. Het betreft een lidmaatschap van deze gebiedscorporatie. De Gebiedscoöperatie kent een UA vorm (Uitgesloten Aansprakelijkheid), waardoor de gemeente uitgesloten is van financiële risico's.	Wethouder A. van Es	0.	Contributie: € 5.000,-	Niet bekend.		
Vitens, Zwolle		Als aandeelhouder invloed uitoefenen op drinkwatervoorziening. Aandelenbezit: € 7.746 (7.746 á € 1 nominaal). (Vaste jaarlijkse aflossing van € 7.071 + rente 2017 € 1.602)	Wethouder A. van Es	0.	Achtergestel de lening 1-1-2016: € 42.424 Rente en aflossing: € 8.673 Dividend: € 20.000	€ 29,1 miljoen	1-1-2018 € 466,1 miljoen 1-1-2019 € 537,1 miljoen	1-1-2018 € 1.289,6 miljoen 1-1-2019 € 1.240 miljoen

Verbonden partij	R ₁	Doelstelling deelname	Bestuurlijk vertegenwoordiger	P.	Financieel belang gemeente 2019	Verwacht financieel resultaat 2019	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
BNG, Den Haag		Participeren in Bank Nederlandse Gemeenten, die gericht is op gemeenten. De aandeelhouders betreffen uitsluitend gemeenten en provincies.	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	0.	Normale uitkering dividend: € 6.500	Onbekend	1-1-2017 € 4,486 miljoen 1-1-2018 € 4,953 miljoen	1-1-2017 € 149.514 miljoen 1-1-2018 € 135.072 miljoen
Stichtingen en verenigingen								
Kulturhus De Breehoek, Scherpenzeel	*	<p>Toezicht op een deugdelijke exploitatie en realisatie van de 'kulturhus gedachte' waarbij voorzieningen op het gebied van zorg, cultuur, educatie, sport en welzijn in één gebouw zijn samengebracht.</p> <p>Jaarlijkse aflossing € 75.000 (dekking uit de reserve Lening De Breehoek)</p>	Wethouder A. van Es	5.	<p>Exploitatie bijdrage: € 127.000</p> <p>Onder voorwaarden aflossingsvrije lening (per 31/12/18): € 4.293.750</p>	€ 0,-	<p>31-12-2016: € 2.248.102</p> <p>31-12-2017: € 2.157.614</p>	<p>31-12-2016: € 4.998.266</p> <p>31-12-2017: € 4.897.954</p>
IBMN, Vianen		Inkoop- bureau Midden Nederland is een samenwerking op het terrein van inkoop en aanbesteding, gericht op het realiseren van kwalitatieve, procesmatige en financiële inkoopvoordelen.	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	0.	€ 56.605	€ 0	<p>1-1-2017 € 85.630</p> <p>1-1-2018 € 245.132</p>	<p>1-1-2017 € 203.271</p> <p>1-1-2018 € 182.755</p>

Verbonden partij	R ₁	Doelstelling deelname	Bestuurlijk vertegenwoordiger	P.	Financieel belang gemeente 2019	Verwacht financieel resultaat 2019	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Eem Vallei Educatief, Barneveld		Voldoen aan de wettelijke verplichting in Scherpenzeel openbaar onderwijs aan te bieden. Met de deelname wordt beoogd om door middel van schaalgrote efficiency- en kwaliteitsvoordelen te genereren.	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	4.	Alleen bestuurlijk belang	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Overige verbonden partijen								
N.v.t.								

8. PARAGRAAF DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is door de jaren heen een containerbegrip geworden. Alles wat te maken heeft met maatschappelijk verantwoord leven, milieu, ecologie en toekomstgericht denken wordt tegenwoordig onder duurzaamheid geschaard. Veelal wordt de term duurzaamheid omschreven aan de hand van een theorie: de drie P's.

- People (mensen)
- Profit (winst, economie)
- Planet (aarde, leefomgeving)

Naast het feit dat we geld willen verdienen en van de welvaart willen genieten is het ook onze taak om goed voor de mensen en het milieu te zorgen. Immers, als we dit verzaken is de toekomst van de mensheid in het geding. Wij hebben nu een verantwoordelijkheid voor de toekomstige generaties die zullen komen. Wanneer wij bijvoorbeeld alle fossiele brandstoffen verbruiken, zal de volgende generatie met een enorm probleem zitten. Dit geldt ook voor vraagstukken als opwarming van de aarde, CO₂-uitstoot en voedselproblematiek.

Wij hanteren de definitie zoals geformuleerd door de World Commission on environment and Development van de Verenigde Naties in het rapport "Our Common future":

"Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen"

Kortom, duurzaam kijkt naar de huidige behoefte die de mensen op de aarde hebben en hoe dit in de toekomst ontwikkeld kan worden zonder dat de mensen, het milieu of de economie in gevaar komen.

Duurzaamheid biedt de samenleving (overheden, ondernemers, organisaties/inwoners en onderwijs) nieuwe perspectieven. Door aan het begin van een project of proces integraal te denken, is het veel eenvoudiger om belangen van andere partijen mee te nemen. Door vervolgens dit samen uit te werken, ontstaan er betere oplossingen die in veel gevallen ook nog goedkoper zijn of meer opleveren. Juist dat integrale denken, zet bijvoorbeeld bedrijven aan om vanuit duurzaamheid innovaties te creëren die hun een stevige marktpositie kan geven.

Juist nu we weer profiteren van economische groei en ontwikkeling is duurzaamheid een belangrijke factor naar nieuwe groei. Het vraagt om innovatie en nieuwe investeringen, investeringen die zich op termijn terugbetalen. Maar financieel-economische factoren zijn niet de enige aspecten die relevant zijn om na te denken over een milieu- en duurzaamheidsbeleid. Internationale afspraken, een Nationaal Klimaatakkoord, verantwoordelijkheden van provincies en gemeenten bijdragen te leveren, de wettelijke verplichting gasloos te bouwen (vanaf 1 juli 2018) en het terugdringen van bijvoorbeeld niet bruikbaar restafval en uitstoot van CO₂ zijn zomaar enkele actuele onderwerpen.

Rust, ruimte, groen, een goede leefomgeving en goede sociale structuren in de gemeente bieden uitgelezen kansen voor een succesvol duurzaamheidsbeleid. Kernkwaliteiten die relevant zijn en in Scherpenzeel aanwezig zijn. Samen met de inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven verstevigen we duurzaamheid voor de huidige en de generaties na ons.

In onderstaande tabel zijn alle onderwerpen vanuit de begroting verzameld die een relatie hebben met de hierboven uitgewerkte visie op en definitie van duurzaamheid. Op deze manier is in een dwarsdoorsnede zichtbaar op bij welke voornemens duurzaamheid een rol speelt.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
Programma 0: Bestuur en ondersteuning	
Integraal beleid waarin duurzaamheid, sociaal domein en samenwerking met elkaar verbonden zijn	Toekomstvisie opstellen met aandacht voor duurzaamheid
Ruimte voor investeringen in duurzaamheid	Opbrengsten uit grondexploitatie bestemmen voor investeringen in duurzaamheid
Ruimte voor investeringen in duurzaamheid	Algemene reserve aanwenden voor duurzame investeringen
Duurzaam personeelsbeleid	Vitaliteitsbeleid voor personeel
Programma 2: Verkeer en vervoer	
Versterken van de kwaliteit en veiligheid van woon en leefomgeving	Lange termijnvisie voor fysieke leefomgeving (omgevingsvisie) en beheerplannen actualiseren
Toekomstvast openbaar vervoer	Lobby naar opdrachtgevers
Programma 3: Economie	
Een gevarieerd winkel- en bedrijvenbestand in Scherpenzeel	Uitvoeringsprogramma Centrumvisie
Een gevarieerd winkel- en bedrijvenbestand in Scherpenzeel	Revitalisering en uitbreiding bedrijventerrein
Gezonde Scherpenzeelse lokale economie met duurzaamheidsinitiatieven	Promotie van streekproducten
Gezonde Scherpenzeelse lokale economie met duurzaamheidsinitiatieven	Implementeren van "Vallei boert bewust" concept Deelnemen aan initiatieven circulaire economie in regio Foodvalley
Gezonde Scherpenzeelse lokale economie met duurzaamheidsinitiatieven	Implementeren Menukaart RFV
Programma 5: Sport, recreatie en cultuur	
Toename van deelname aan sportieve en recreatieve aanbod	Integraal sportbeleid en de inzet van combinatiefunctionaris
Duurzame sportvelden van goede kwaliteit	Beheerplan sportvelden actualiseren
Hogere ecologische waarde van beplanting	Plantsoenen klimaatbestendig inrichten en toepassen meerdere soorten
Hogere ecologische waarde van beplanting	Natuurwerkdag invoeren
Programma 6: Sociaal domein	
Integrale aanpak: iedereen doet mee	Uitvoeren uitvoeringsprogramma sociaal domein: o.a. stimuleren buurtinitiatieven en de pilot buurtgezinnen
Afstand tot arbeidsmarkt verkleinen	Stimuleren arbeidsparticipatie bij lokale ondernemers
Programma 7: Volksgezondheid en milieu	
Klimaatadaptief riolerings- en watersysteem	Klimaatadaptatie maatregelen opnemen in nieuwe GRP
Beperken hoeveelheid restafval	Invoeren diftar i.c.m. bewustwording rond afval

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we doen?
Scherpenzeel is energieneutraal in 2050	Stimuleren bedrijven om energie en duurzaamheidsmaatregelen te treffen
Scherpenzeel is energieneutraal in 2050	Sportpark de Bree energieneutraal maken
Scherpenzeel is energieneutraal in 2050	Nieuwbouwwoningen zijn energieneutraal
Scherpenzeel is energieneutraal in 2050	Stimuleren dat bestaande woningen energieneutraler worden
Scherpenzeel is energieneutraal in 2050	Daken openbare gebouwen beschikbaar stellen voor zonnepanelen
Duurzame mobiliteit	Faciliteren laadpalen voor elektrische auto's en fietsen
Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	
Toekomstbestendig woonbeleid	Actualisatie woonvisie
Passende gebiedsontwikkeling	Duurzaam bouwen
Passende gebiedsontwikkeling	Omgevingsvisie opstellen

BIJLAGEN

1. Investerings- en financieringsstaat
2. Specificatie van het eigen vermogen
3. Specificatie van de voorzieningen
4. Specificatie van de voorziening groot onderhoud gemeente-eigendommen
5. Vervangingsinvesteringen
6. Overzicht van subsidies
7. Financiële ontwikkelingen waarvoor een separaat raadsvoorstel volgt

Bijlage 1 Investerings- en financieringsstaat

	Boekwaarde begin 2019	Vermeerdering 2019	Vermindering 2019	Afschrijving of aflossing 2019	Boekwaarde einde 2019
A. VASTE ACTIVA					
<u>Immateriële vaste activa</u>	0	190.000	0	190.000	0
<u>Materiële vaste activa</u>					
a. Gronden en terreinen	3.085.625	25.000	0	100.845	3.009.780
b. Woonruimten	0				0
c. Bedrijfsgebouwen	9.423.935	30.000	44.652	303.533	9.105.751
d. Grond-, weg- en waterbouwk. werken	9.420.978	2.052.931	638.636	250.157	10.585.116
e. Vervoermiddelen	87.263	0	0	14.445	72.819
f. Machines, apparaten en installaties	235.554	0	0	40.848	194.706
g. Overige materiële activa	719.086	40.000	0	180.603	578.483
<u>Financiële vaste activa:</u>					
b. Overige langlopende geldleningen	4.642.016	0		82.071	4.559.945
d. Effecten	15.710				15.710
	27.630.169	2.337.931	683.288	1.162.502	28.122.309
B. VLOTTENDE ACTIVA					
<u>Grondexploitatie:</u>					
Totaal van de complexen	6.399.739	395.554	6.814.790	0	-19.497
<i>Totaal activa</i>	34.029.908	2.733.485	7.498.078	1.162.502	28.102.812
C. EIGEN VERMOGEN	18.190.267	286.917	1.276.277	0	17.200.908
D. OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLeningen	3.500.000	0		1.000.000	2.500.000
E. VOORZIENINGEN	7.942.723	460.124	1.075.645		7.327.202
<i>Totaal passiva</i>	29.632.990	747.041	2.351.922	1.000.000	27.028.109

Bijlage 2 Specificatie van het eigen vermogen

Naam reserve	2018				2019			
	Saldo 1/1 2018	Vermeerdering	Vermindering	Saldo 31/12 2018	Saldo 1/1 2019	Vermeerde	Vermindering	Saldo 31/12 2019
Algemene reserve	6.971.248	419.934	655.285	6.735.897	6.735.897	0	250.000	6.485.897
Bestemmingsreserve ter realisatie								
Reserve afvalstoffenheffing	159.017	0	89.486	69.531	69.531	1.417	40.000	30.948
Reserve riolering	56.414	17.500	30.000	43.914	43.914	0	0	43.914
Overige bestemmingsreserves								
Reserve grondexploitatie	593.587	0	200.000	393.587	393.587	0	100.000	293.587
Reserve sociale Woningbouw	463.871	0	27.500	436.371	436.371	0	27.500	408.871
Nieuwbouw onderwijsgebouwen	1.201.823	25.000	94.100	1.132.723	1.132.723	25.000	115.077	1.042.646
Subsidie monumenten	163.893	5.000	5.000	163.893	163.893	5.000	5.000	163.893
Huisvesting	1.117.226	0	40.446	1.076.780	1.076.780	0	40.446	1.036.333
Reserve onderhoud wegen	542.527	147.000	498.611	190.916	190.916	147.000	190.000	147.916
Reserve bodemsanering	56.693	0	56.693	0	0			0
Reserve Lening De Breehoek	4.400.000	0	75.000	4.325.000	4.325.000	0	75.000	4.250.000
Reserve participatiewet	93.832	171.767	0	265.599	265.599	0	0	265.599
Automatisering	769.755	108.500	103.054	775.201	775.201	108.500	173.317	710.384
Reserve WMO Huishoudelijke Hulp	145.953	0	0	145.953	145.953	0	0	145.953
Herinrichting sportpark De Bree	1.036.800	277.230	57.044	1.256.986	1.256.986	0	63.355	1.193.631
Reserve JOS	10.418	0	10.418	0	0	0	0	0
Reserve Centrumvisie	136.707	0	136.707	0	0	0	0	0
Reserve Food Valley	69.684	0	25.500	44.184	44.184	0	14.000	30.184
Sociaal Domein	1.044.854	200.788	187.910	1.057.732	1.057.732	0	182.582	875.150
Reserve leerlingenvervoer	76.000	0	0	76.000	76.000	0	0	76.000
Totaal	19.110.302	1.372.719	2.292.754	18.190.267	18.190.267	286.917	1.276.277	17.200.907

Bijlage 3 Specificatie van de voorzieningen

Naam voorziening	2018				2019			
	Saldo 1/1	Vermeerd.	Vermind.	Saldo 31/12	Saldo 1/1	Vermeerd.	Vermind.	Saldo 31/12
Onderhoud gemeente-eigendommen	988.352	164.920	115.911	1.037.361	1.037.361	164.920	409.622	792.659
Wachtgeldverplichtingen personeel	0			0	0			0
Pensioen wethouders	979.926	28.233	27.387	980.772	980.772	28.233	27.387	981.618
Wachtgelden wethouders	0			0	0			0
Voorziening Heijhorst	69.586		69.586	0	0			0
Reorganisatieplan Permar	58.918			58.918	58.918			58.918
Fonds dorpsontwikkeling Scherpenzeel Zuid	309.627	282.000		591.627	591.627			591.627
Onderhoudsgelden de Breehoek	250.504			250.504	250.504			250.504
Voorziening bouw.k.aanp. Breehoek	33.514			33.514	33.514			33.514
Voorziening bomen	5.626	17.500		23.126	23.126	17.500		40.626
Voorziening Riolering	5.107.651	243.248	384.000	4.966.899	4.966.899	249.471	638.636	4.577.734
Totaal	7.803.704	735.901	596.884	7.942.721	7.942.721	460.124	1.075.645	7.327.200

Bijlage 4 Specificatie van de voorziening groot onderhoud gemeente-eigendommen

Naam voorziening	2018				2019			
	Saldo 1/1	Vermeerd.	Vermind.	Saldo 31/12	Saldo 1/1	Vermeerd.	Vermind.	Saldo 31/12
1. Ambtswoning	10.598			10.598	10.598		0	10.598
2. Brandweergarage/werkplaats	161.077	30.000	21.071	170.006	170.006	30.000	20.005	180.001
3. Onderhoud gebouw	0		0	0	0		0	0
openbare basisscholen				0				0
buitenzijde				0				0
4. Onderhoud gebouwen	0		0	0	0		0	0
bijzondere basisscholen				0				0
buitenzijde				0				0
5. Sportvelden de Bree accommodatie	61.230	39.138	48.184	52.184	52.184	39.138	17.936	73.386
6. Sportvelden de Bree	425.945	51.512	0	477.457	477.457	51.512	339.430	189.539
7. Toren N.H.-kerk	58.247	4.270	572	61.945	61.945	4.270	22.110	44.105
8. Buitenplaats	73.069	18.000	4.578	86.491	86.491	18.000	6.697	97.794
9. Villa	198.186	22.000	41.505	178.681	178.681	22.000	3.444	197.236
Totaal	988.352	164.920	115.911	1.037.361	1.037.361	164.920	409.622	792.659

Bijlage 5 Vervangingsinvesteringen 2019-2022

Volg- nr.	Afdeling	Project/Beleidsvoornemen	Aanv. jaar	Afschr. termijn	Krediet		Budget								
					2019	2020-2022	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025		
1	Bedrijfsvoering	Informatiebeleidsplan, beleid Dekking uit Reserve automatisering	2019 2020 2021		5.000	5.000 nmb									
2	Bedrijfsvoering	Informatiebeleidsplan, aanschaf Dekking uit Reserve automatisering	2019 2020 2021		35.000	35.000 nmb									
4	Ruimte & Groen	Onderhoud wegen Achterstallig onderhoud asfalt (2018-2020) Elementenverharding Holevoetlaan 2018 Elementenverharding Eikenlaan 2019-2020 t.l.v. Reserve wegen	2018 2019 2019		263.500 222.500 190.000										
5	Ruimte & Groen	Uitvoering Afvalwaterplan 2013-2017 t.l.v. Reserve riolering	2019 2020 2021		638.636	849.677 638.636									
10	Ruimte & Groen	Renault (7-VPT-88) Diesel	2020	10	26.000			2.600	3.250	3.250	3.250	3.250	3.250		
11	Ruimte & Groen	Peugeot (4-VZK-13) Diesel	2020	10	30.000			3.000	3.750	3.750	3.750	3.750	3.750		
12	Ruimte & Groen	Nido Aanhanger	2022	10	30.000						3.000	3.000	3.000		
13	Ruimte & Groen	Openbare verlichting	2019 2020 2021 2022	30 30 30 30	11.295	47.500 47.500 47.500	1207	1.583	1.583	1.583	1.583	1.583	1.583	1.583	1.583
14	Ruimte & Groen	Engineering begraafplaats Lambalgen	2020	40	25.000				625	625	625	625	625	625	
15	Ruimte & Groen	Grondwerk begraafplaats Lambalgen	2022	40		pm						pm	pm	pm	
16	Ruimte & Groen	Verlichting kerktoren	2019	20	30.000			1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	
Totaal					1.395.931	1.781.813	1.207	3.083	10.891	13.874	18.458	18.457	18.457		

Bijlage 6 Subsidieprogramma

Tabel A: Programma 5 onderdeel Sportbeleid en Activering					
Nr	Organisatie	Soort subsidie	Bedrag 2018	Bedrag 2019	Effect op begroting
1	Badmintonclub Badge	jaarlijks/staffel	350	350	0
2	Tafeltennisvereniging S'zeel	jaarlijks/staffel	350	350	0
3	Bridgeclub Scherpenzeel	jaarlijks/staffel	700	700	0
4	Gymnastiekvereniging Doto	jaarlijks/staffel	925	1.150	225
5	Volleybalvereniging Set Up'69	jaarlijks/staffel	925	925	0
6	Stichting Zaalvoetbal Scherpenzeel	jaarlijks/staffel	1.150	Geen aanvraag ook niet 2018	-1.150
7	Ondernemingsvereniging Scherpenzeel (Wielerronde)	Jaarlijks	750	750	0
8	Stichting Recreatie Veluwe & Vallei (Grebbeleinie wandeltocht)	Jaarlijks	1.000	1.000	0
9	Breehoek zonder drempels	Jaarlijks	500	500	0
10	Algemeen budget voor incidentele subsidieaanvragen	Incidenteel	1.500	1.500	0
11	St. Zwembad 't Willaer	jaarlijks	53.594	53.000	-594
Totaal Tabel A			61.744	60.225	-1.519

Tabel B: Programma 5 onderdeel Media, openbaar groen en recreatie					
Nr	Organisatie	Soort subsidie	Bedrag 2018	Bedrag 2019	Effect op begroting
1	Gospelkoor Masjiach	jaarlijks/staffel	350	600	0
2	ATS	jaarlijks/staffel	350	350	0
3	Caecilia	jaarlijks	3.895	3.895	0
4	KREK	jaarlijks	1.500	0	-1.500
5	Stichting Sint Nicolaas	jaarlijks	1.250	1.250	0
6	Vereniging Oud Scherpenzeel	jaarlijks	3.100	3.100	0
7	Oranje Vereniging Scherpenzeel	jaarlijks	2.553	3.053	500
8	Algemeen budget voor incidentele subsidieaanvragen	Incidenteel	1.500	1.500	0
1	Jubileum	Incidenteel		1.000	1.000
1	Platteland Anders	jaarlijks	2.000	2.500	500
1	De Bibliotheek Scherpenzeel	jaarlijks	190.390	196.470	6.080
Subsidie volgt op basis van de Mediawet 2008					
1	Midland FM	jaarlijks	5.000	5.000	0
Subsidie muziekonderwijs					
1	Caecilia	Jaarlijks	3.000	2.000	-1.000
2	Individuele subsidiëring muziekonderwijs	Jaarlijks	10.000	10.000	0
3.	Stichting Muziekonderwijs Scherpenzeel	Nieuw		5.000	5.000
1	Weidevogelbescherming de Kiewiet	jaarlijks	250	250	0
2	VVV Scherpenzeel	jaarlijks	16.625	16.908	283
3	Vrijwilligerswerk	jaarlijks	4.500	4.500	0
4	Stichting Kulturhus de Breehoek	jaarlijks	141.000	127.000	Raadsbelsuit -14.000
Totaal Tabel B			387.263	385.026	-3.137

Tabel C: Programma 6 Sociaal Domein					
Nr	Organisatie	Soort subsidie	Bedrag 2018	Bedrag 2019	Effect op begroting
1	De Zonnebloem, afd. RSW	jaarlijks	200	200	0
2	Stichting Slachtofferhulp	jaarlijks	1.829	1.829	0
3	Ned. Herv. Jeugdraad	jaarlijks/staffel	700	700	0
4	Scouting de Valleigroep	jaarlijks/staffel	750	750	0
5	Scouting de Willaergroep	jaarlijks/staffel	350	350	0
6	Bureau Halt	jaarlijks	1.610	3.400	1.790
7	Speel-o-theek	jaarlijks	1.800	1.800	0
8	VGGM/Jeugdgezondheidszorg 4 -18	jaarlijks	20.019		
10	Jeugdgezondheidszorg 0 -4 / VGGM aanvraag is samengevoegd	jaarlijks	53.626	73.645	0
11	St. Welzijn Ouderen Scherpenzeel/Renswoude	jaarlijks	74.137	*	-74.137
12	Vitras/Sante	jaarlijks	126.042	127.204	1.162
13	Jongerenraad Scherpenzeel	jaarlijks	3.000	3.000	0
14	Peuterspeelzalen	jaarlijks	46.000	*	-46.000
15	De Schuilplaats	jaarlijks	8.000	8.000	
16	Jeugdpoint	jaarlijks	29.300	29.300	0
17	Stichting de Vluchtheuvel	Jaarlijks	9.000	9.000	0
18	Interkerkelijke Diaconale Hulpverlening (IDH)	Jaarlijks	6.772	8.012	1.240
19	Steunpunt (Stichting Welzijn Barneveld)	Jaarlijks	55.700	55.700	0
20	Irizorg	Jaarlijks	0	*	-4.500
21	Inloop (Stichting Welzijn Barneveld)	Jaarlijks	43.300	*	-45.000
	Totaal Tabel C		482.135	322.890	-165.445
	Totaal		931.142	768.141	-170.101

Bijlage 7 Financiële ontwikkelingen waarvoor een separaat raadsvoorstel volgt

Voor een aantal financiële ontwikkelingen – met name investeringen – zal het college een raadsvoorstel inbrengen voordat tot uitvoering wordt overgegaan. Dit is bepaald in artikel 5.2 van de Financiële verordening.

Voor de beleidsvoornemens die in deze programmabegroting zijn opgenomen betreft dit:

Beleidsvoornemens	Planning (in de Raad)
Toekomstvisie	2019
Gemeentelijke huisvesting	2020
Herinrichting Eikenlaan	2018 (kaders)
Centrumvisie	2019 (kaders)
Investeringen zwembad	2018 (kredietaanvraag)
Integraal beleidsplan Sociaal domein	2019
Invoeren omgevingswet	2019 (kaders)